

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН, ӨЛЗИЙТ СУМДЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИЖ
БУЙ “САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК-ИЙН MV-022599 ТООТ ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРЛИЙН ТАЛБАЙГ АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

/АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР: MV-022599/

/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР:8369933/

ХЯНАСАН:

ХБОБЗГ-ЫН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ/ /

БИЕЛЭЛТИЙГ ТАЙЛАГНАСАН:

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК-ИЙН

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ/LUO XIAOYONG/

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН/Б.ОДХҮҮ/

АГУУЛГА

УДИРТГАЛ	2
НЭГ. ТУХАЙН ОНЫ УУЛЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	5
ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	11
ДӨРӨВ. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	11
ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	12
ЗУРГАА. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	12
ДОЛОО. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	13
НАЙМ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	17
ЕС. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ	26
АРАВ. АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ШААРДЛАГААР БИЕЛҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ.....	27
АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	30
АРВАН ХОЁР. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	32
АРВАН ГУРАВ. 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАНГИЙН ДҮГНЭЛТ	33

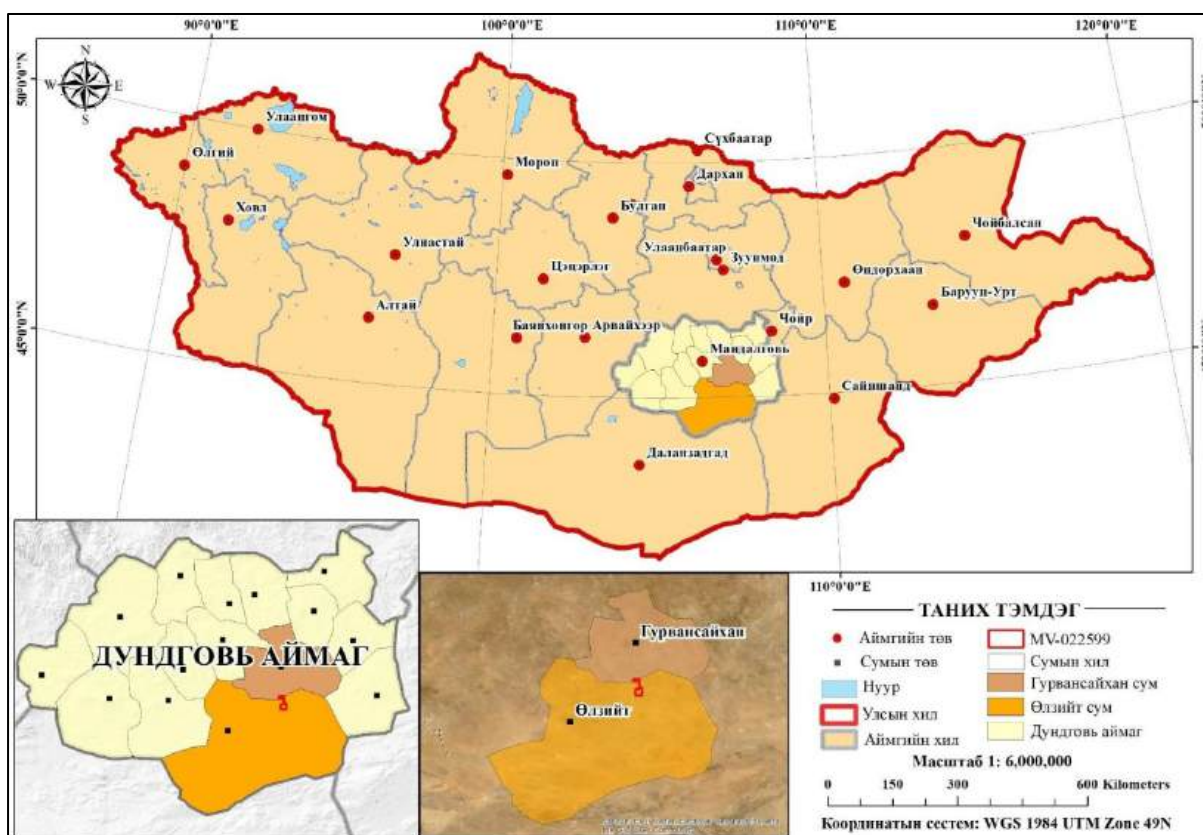
УДИРТГАЛ

Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт хэрэгжиж буй MV-022599 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар бүхий “Цагаан дэлт” нэртэй ил уурхайн ажил 2025 оны 08-р сараас эхлэн уурхайн бэлтгэл ажлыг хийж эхэлсэн болно.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг БОАЖЯ сайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн А/618 дугаартай тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө боловсруулах хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулав.

“Цагаан дэлт” хайлуур жоншны орд нь Дундговь аймгийн Өлзийт, Гурвансайхан сумдын нутагт харьяалагдах бөгөөд Улаанбаатар хотоос урагш 370 км-т, Гурвансайхан сумаас урд зүгт 30 км-т байрлана.

Зураг 1. Төсөл хэрэгжих талбайн байршил

НЭГ. ТУХАЙН ОНЫ УУЛЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

а. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн товч мэдээлэл

д/д	Мэдээллийн төрөл	Утга
1а.	1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэр	“Саншайн энерги майнинг” ХХК
	2. Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	9019097705 (РД: 8369933)
	3. Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	Жонш олборлолт
	4. Аж ахуйн нэгжийн харьяаллын хаяг	УБ хот, СБдүүрэг 1- хороо ,5-р хороолол, Энхтайвны өргөн чөлөө, Эко интернэйшнл тауэр, 15давхар
	5. Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Luo XiaoYong, утас: 77189988, lw@tzkyjt.com
	6. Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Төслийн менежер: Х.Бат-Эрдэнэ 99453205 Байгаль орчны мэргэжилтэн: Б.Одхүү 95334658 baterdene@tzky.mn odkhuu@tzky.mn
2а.	1. Төслийн нэр	“Цагаан дэлт нэртэй хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах” төсөл
	2. Төслийн харьяаллын байршил	Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумд
	3. Төслийн ангилал а. нүүрс, алт, жонш, төмрийн хүдэр гэх мэт б. ил уурхай, далд уурхай, шороон орд. Баяжуулах	Жоншны ил уурхай
	4. Төсөл эхэлсэн огноо	2025 оны 08-р сарын 16
	5. Төсөл хэрэгжих хугацаа	2025 он
	6. Уурхайн хаалт эхлэх огноо	2026 он
	7. Хаалтын дараах зориулалт	бэлчээр
	8. ТЭЗҮ тодотгол баталсан огноо	-
	9. Урьд оны бүтээгдэхүүний нийт хэмжээ (дунджаар)	Уурхайн эхний жил
	10. Ажилчдын тоо	10
	11. Тухайн жилийн ажлын ерөнхий төлөв байдал	
	12. Тухайн төсөлд хамаарагдах дэд бүтэц - замын урт - шатахуун түгээгүүрийн тоо - шатахуун агуулахын агууламжийн хэмжээ - тэслэх, дэлбэрэх бодисын үйлдвэрийн хүчин чадал г.м	

б. Төсөл хэрэгжүүлэх чиглэлээр олгодог тусгай зөвшөөрөл, дүгнэлт, лавлагааны товч мэдээлэл

д/д	Мэдээллийн төрөл		Утга	
26.	1. Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /ашигт малтмал/ дугаар Хүчинтэй хугацаа Талбайн хэмжээ		Ашигт малтмал ашиглах MV-022599 2053.09.11 5029.7 га	
	2. Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /химийн бодис ашиглах/ дугаар хүчинтэй хугацаа		хамаарахгүй	
	3. Химийн бодисын агуулгад хийсэн мэргэжлийн хяналтын газрын тодорхойлолт		хамаарахгүй	
	4. Галын дүгнэлтийн огноо, дугаар		-	
	5. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд		2025.04.11 12/1770 БОУАӨЯ-ны шинжээч З.Цогтбаяр	
	6. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд		2025 БОУАӨЯ-ны Ерөнхий шинжээч Г.Энхмөнх	
	7. Ус ашиглуулах дүгнэлтийн огноо		2025.08.06 /Дугаар E-2507-000284/	
	8. Тухайн жилийн уулын ажлын батлагдсан төлөвлөгөөний огноо		2025 оны 5-р сар	
	9. Батлагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөний 1.1, 1.5, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11 дэх маягтыг хавсаргах		-	
	10. Нөхөн сэргээлт	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га-аар/	тайлант онд гүйцэтгэсэн	-
			төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх	-
Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га-аар/		тайлант онд гүйцэтгэсэн	-	
		төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх	-	
11. Тухайн жилд баримтлах стандартын дугаар -үндэсний		MNS5914:2008, MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008, MNS 5918:2008, MNS 3298-90 MNS4048-88, MNS 0012-013-91, MNS 5080-2001 гэх мэт		

ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гол ба сөрөг болзошгүй сөрөг нөлөө	Төлөвлөсөн ажил	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
АГААР ОРЧИН						
1	Авто тээврийн хэрэгслээс тоосжилт, хорт хий ялгарах	Авто тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг, оношилгоонд жил бүр тогтмол хугацаанд оруулах	ҮАЗ	Уурхайн бүх хүнд машин механизм болон техникүүдийг үзлэг оношилгоонд хамруулсан.	Тийм	ҮАЗ
		Мэдээллийн самбарт анхааруулга тавих	250.0	Уурхайн нийт талбайд галын аюулгүй байдал болон анхны тусламж, хурдны хязгаар, зогсоолын тэмдгүүдийг тавьсан.	Тийм	250.0
		Жонш тээвэрлэлтийн үед асгарах тоосжилт үүсэхээс хамгаалсан хучлагатай байх	ҮАЗ	2025 онд жонш тээвэрлэлт явуулаагүй.	Үгүй	-
УСАН ОРЧИН						
1	Усан орчин бохирдох, усны нөөц хомсдох	Ус бохирдуулсны төлбөр төлөх	ҮАЗ	Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газраар 2026.01.21-ний өдрийн Е-2601-000031 дугаар бүхий Хаягдал усны дүгнэлт гаргуулсан.	-	-
		Ус хангамжийн эх үүсвэрээс 50 метрээс доошгүй зайд эрүүл ахуйн хориглолтын бүс, 200 метрээс доошгүй зайд эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүсийг тогтоож мөрдөж ажиллах	ҮАЗ	“Саншайн энерги майнинг” ХХК нь геофизикийн тандан судлалын тайланг үндэслэн өөрийн эзэмшлийн талбайд цооног өрөмдөх эрх бүхий “ТЭНХЛЭГ УС” компаниар унд ахуйн зориулалтаар худаг гаргуулсан. Худагт 32мм-ийн голчтой хүйтэн усны тоолуур суурилуулсан. Худгийг одоогийн байдлаар өрмийн ажилд ашиглах үйлдвэрлэлийн усаар ашиглаж байна.	Тийм	ҮАЗ
2	Усны чанар	Цэгийн орчны газрыг тэгшилж, хур борооны ус, чийг шүүрч нэвчихээс сэргийлж гадаргын урсац зайлуулах суваг татах	4 000.0	Уурхайн ажилчдын 00, дүшнээс гарах ахуйн бохир усыг шууд байгальд нийлүүлэн ажилладаг бөгөөд ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж ажиллаж байна.	Үгүй	-

Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Гол ба сөрөг болзошгүй сөрөг нөлөө	Төлөвлөсөн ажил	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
		Бохир ус зөөвөрлөх машин чөлөөтэй орж гарах талбайтай байна.	6 400.0	Уурхай дээрх нүхэн жорлонгуудыг устгаж ариутгал хийсэн.	Тийм	6 400.0
		Цэгийг бетон, төмөр бетон болон бусад ус үл нэвчих материалаар доторлоно	1 200.0		Тийм	1 200.0
		Цэгийн хөрсний устай харьцах хэсгийг ус үл нэвчих материалаар хийнэ.	800.0		Тийм	800.0
		Ус ашиглагч нь цэгийн эзлэхүүний 70-80 хувь дүүрсэн үед суллаж, цэг болон цэгийн орчинд халдваргүйжүүлэх үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжээр халдваргүйжүүлэлтийг хийлгэнэ.	ҮАЗ		Тийм	ҮАЗ
ХӨРС, ГАЗРЫН ГАДАРГА						
1	Хөрсөн бүрхэвч хог хаягдлаар бохирдох, талхлагдах	Төслийн хог хаягдлыг орон нутгаас зөвшөөрөгдсөн цэгт хаяж зайлуулах	ҮАЗ	2025 оны 06 сарын 06-ны өдөр Гурвансайхан сумын Засаг даргатай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, гэрээнд заасны дагуу төлбөрийг төлж ажилласан.	Тийм	Хог хаягдлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан
		Авто машины зогсоол дээр асгарсан тос, тосолгооны материалыг тухай бүрд нь цэвэрлэж авах	ҮАЗ	Асгарсан тос, тосолгооны материалыг тухай бүрд нь цэвэрлэдэг.	Тийм	ҮАЗ
		Төлөвлөгөөнд тусгаагүй газар талбайд нөлөөлөл учруулахгүй байхаар уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаагаа хянаж явуулах	ҮАЗ	2025 оны үйл ажиллагаа уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу явуулсан.	Тийм	ҮАЗ
		Хуулж авсан шимт хөрсийг технологийн дагуу хадгалах	ҮАЗ	Шимт хөрсний овоолго үүсгэсэн.	Тийм	ҮАЗ
		Нефтийн бүтээгдэхүүн бүхий хаягдлыг байгаль орчинд халгүйгээр зайлуулах, бохирдсон	ҮАЗ	Асгарсан тос масло, түлшний асгаралтаас сэргийлж асгаралтын үед хэрэгжүүлэх дотоод журмыг боловсруулж батлуулсан.	Тийм	ҮАЗ

Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Гол ба сөрөг болзошгүй сөрөг нөлөө	Төлөвлөсөн ажил	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
		хөрсийг тухай бүрд нь цэвэрлэж байх		Мөн Дундговь аймгийн Байгаль орчны газраас Аюултай хог хаягдал үүсгэгчийн код авч, тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагатай “Химийн хортой болон аюултай бодисын хаягдал тээвэрлэх, устгах ажил гүйцэтгэх гэрээ”-г байгуулан ажиллаж байна.		
		Олон салаа шороон зам үүсэх нөхцөлд хаах арга хэмжээ авах	ҮАЗ	Олон салаа зам гаргахаас сэргийлж дотоод тээврийн технологийн зам гаргасан.	Тийм	ҮАЗ
ТӨЛӨВЛӨСӨН ТӨСӨВ /мян.төг/			12 650.0	БИЕЛЭЛТ ТӨСӨВ /мян.төг/		8 650.0

Зураг 2. Уурхайн гэмдэг тэмдэглэгээ, мэдээллийн самбар

Зураг 3. Уурхайн худаг болон тоолуур суурилуулсан байдал

ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төслийн эхний жилд нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ төлөвлөгдөөгүй болно.

ДӨРӨВ. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Саншайн энерги майнинг” ХХК нь дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд Гурвансайхан сумын төвд 500 ширхэг хайлаас модны суулгац өгсөн. Мөн сумын төвд 500 метр урттай мод тарих нүх бэлдэж өгсөн болно.

№	Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын зорилт	Төлөвлөсөн ажил	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
1	Их газрын чулууны байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргаатай хамтран биологийн олон янз байдлыг хамгаалах дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Гурвансайхан сумын төвд 500 мод тарьж, дуслын усалгааны систем суурилуулах	20 000.0	Дундговь аймаг Гурвансайхан сумын төвд 500 метр модны нүх болон 550 ширхэг суулгацыг авч өгсөн.	Тийм	1 183.0
				500 метр урттай мод тарих нүх бэлдсэн	Тийм	1 500.0
ТӨЛӨВЛӨСӨН ТӨСӨВ /МЯН.ТӨГ/			20 000.0	БИЕЛЭЛТ ТӨСӨВ /МЯН.ТӨГ/		2 683.0

ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төслийн талбайд ямар нэгэн айл өрх, өвөлжөө хаваржаа, худаг байхгүй учраас нүүлгэн шилжүүлэх ажил хийгдэхгүй.

ЗУРГАА. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн талбайд 2023 онд археологи, палеонтологийн судалгаа хийгдсэн бөгөөд тус судалгаагаар ямар нэгэн түүхийн дурсгалт зүйлс олдоогүй болно. Иймд цаашид уурхайн ашиглалтын үе шатанд ямар нэгэн түүх, соёлын дурсгал илэрсэн тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагад мэдэгдэж холбогдох арга хэмжээг авах болно.

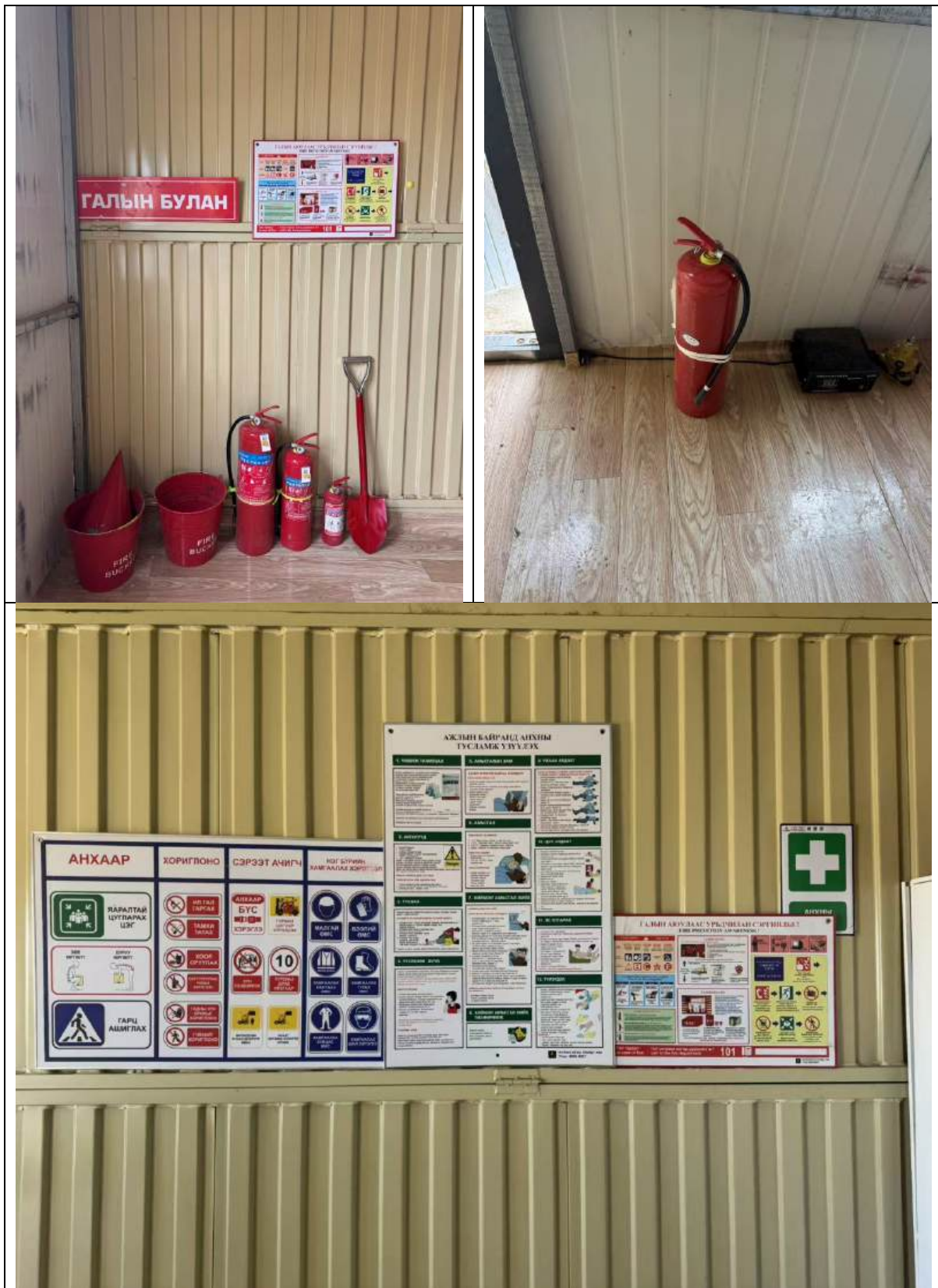
ДОЛОО. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Төлөвлөсөн ажил	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
БАЙГАЛИЙН АЮУЛ, ГАМШИГ						
1	Байгалийн давтагдашгүй хүчин зүйл болох	Байгалийн аюул гамшгийн үед авах арга хэмжээний талаар мэдээлэл ажилчдад өгөх, урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж гаргах	250.0	Байгалийн аюул гамшгийн үед авах арга хэмжээний талаар мэдээлэл ажилчдад өгсөн	Тийм	250.0
ГАЛЫН АЮУЛ						
1	Төслийн үйл ажиллагаанд техникийн зориулалттай шатах, тослох материалын аюулгүй ажиллагааг хангаагүйгээс галын аюул гарах	Гал түймэр гарахаас урьдчилан сэргийлэх, гал түймэр гарсан тохиолдолд түүнийг шуурхай унтраах багаж хэрэгслийн иж бүрдлийг бэлэн байлгах;	2 000.0	Уурхайн ажилчдын амрах байрны ойролцоо галын булан болон бүх өрөөнүүдэд галын хор байрлуулсан.	Тийм	2 000.0
		Уурхайн болзошгүй үерээс хамгаалах байгууламж (суваг, шуудуу, далан хаалт) барих	ҮАЗ	Болзошгүй үерээс хамгаалах байгууламж (суваг, шуудуу, далан хаалт) барьсан.	Тийм	ҮАЗ
ХӨДӨЛМӨР ХАМГААЛАЛ АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЛААР						
1	Төслийн үе шатанд хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлөх	Уурхайн ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт семинарыг тогтмол зохион байгуулах, хамруулах	ҮАЗ	Ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт явуулсан.	Тийм	ҮАЗ
		Ослын үед ажиллах ИТА, ажилчдын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гаргаж, сургалт явуулах	2 500.0	Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг ОБЕГ батлуулан ажиллаж байна	Тийм	2 500.0
		Итгэмжлэгдсэн эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээ хийлгүүлэх	ҮАЗ	Ил уурхайн гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээг “Очир сэргээн босголт” ХХК-р хийлгэсэн.	Тийм	ҮАЗ
		Болзошгүй аваар ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн багаж хэрэгсэл, эм тариаг бэлэн байлгах	500.0	Болзошгүй аваар ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн багаж хэрэгсэл, эм тариаг бэлэн байдалд байлгасан	Тийм	500.0
		Нийт ажилчдад ХАБЭА шаардлага хангасан өвөл, зуны иж бүрэн хувцас, хэрэгслээр хангах	ҮАЗ	Нийт ажилчдад хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангасан.	Тийм	ҮАЗ

Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Төлөвлөсөн ажил	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
		Нийт ажилчдыг жилд нэг удаа эрүүл мэндийн урьдчилсан сэргийлэх үзлэгт хамруулах	ҮАЗ	Эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан.	Тийм	ҮАЗ
		Болзошгүй осол аюулын үед орон нутгийн эмнэлэг болон бусад холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах талаар тохиролцож гэрээ байгуулж ажиллах	ҮАЗ	Энэ онд уурхайн бэлтгэл ажил явагдсантай холбоотойгоор тусгайлан эмнэлгийн газартай гэрээ байгуулаагүй.	Үгүй	-
ТӨЛӨВЛӨСӨН ТӨСӨВ /мян.төг/			5 250.0	БИЕЛЭЛТ ТӨСӨВ /мян.төг/		5 250.0

Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

НАЙМ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх хог хаягдалд хяналт тавих, удирдлага, зохион байгуулалтыг оновчтой шийдвэрлэх зорилгоор “Уурхайн хог хаягдлыг зохицуулах журам”-ыг дотооддоо боловсруулж батлуулан мөрдөн ажиллаж байна.

Зураг 4. Хог хаягдлын журмын батлагдсан нүүр

Журмын нэр 规则名称: Уурхайн хог хаягдлыг зохицуулах журам 矿山废弃物管理规定 Компани 公司: “Саншайн энерги майнинг” ХХК “Sunshine energy mining” 有限责任公司				
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЖУРАМ УУРХАЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН ЗОХИЦУУЛАХ ЖУРАМ 环境规定 矿山废弃物管理规定				
	Албан тушаал 职务	Овог нэр 姓名	Гарын үсэг 签名	Огноо 日期
Баталсан 批准	Гүйцэтгэх захирал 执行经理	Luo XiaoYong 罗晓勇		2025.09.17
Хянасан 审核	Төслийн менежер 项目经理	Э.Цэрэн-Аюуш 阿给		2025.09.17
Боловсруулсан 编写	Байгаль орчны мэргэжилтэн 环境专家	Б.Одхүү 奥德胡		2025.09.17

Мөн энэ ажлын хүрээнд Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын засаг даргатай “Хог хаягдлын гэрээ”-г байгуулж ажиллаж байна.

Хүснэгт 2. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Төлөвлөсөн ажил	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
1	Ахуйн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан, ялгах, хог хаягдлыг дахин ашиглах	Хог хаягдал ангилан ялгаж хаях зориулалттай хогийн савнуудыг тосгон, захиргаа, цайны газар зэрэг шаардлагатай газруудад тавих	2 400.0	Хог хаягдал ангилан ялгаж хаях зориулалттай хогийн савнуудыг тосгон, захиргаа, цайны газар зэрэг шаардлагатай газруудад тавьсан	Тийм	2 400.0
		Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж байх	ҮАЗ	Хог хаягдлыг ангилан ялгасан.	Тийм	ҮАЗ
		Энгийн хог хаягдал үүсгэгч нь хог хаягдлын мэдээ тайланг тогтмол, заасан хугацаанд эрх бүхий байгууллагад хүргүүлнэ.	ҮАЗ	Хог хаягдлын 2025 оны мэдээ тайланг тогтмол, заасан хугацаанд эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэхэд бэлдсэн.	Тийм	1 800.0
2	Хог хаягдлаас ялгарах үнэр, амархан муудаж ялзрах бусад хүнсний хаягдал зэргээс халдварт өвчин тархах	Хог хаягдал түр хадгалах талбайг нэвчилт явагдахааргүй, ирмэг хөвөө бүхий цементэн суурьтай болгон тохижуулах	2 000.0	Хог хаягдлын цэгийг тохижуулах ажлыг хийж тэмдэг тэмдэглэгээ тавьсан.	Тийм	2 000.0
		Хуванцар сав, шил, лааз, дугуй, модны хаягдал, автомашины сэлбэг, төмрийн хаягдал, цаасны хаягдал гэх мэт дахин ашиглах, дахин боловсруулах боломжтой хаягдлуудыг нэг дор цуглуулж хуримтлуулах, боломжтой бол хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаах	ҮАЗ	Төслийн нийт талбайд хог хаягдлыг ангилан ялгах савуудыг байрлуулсан. Дахин боловсруулах боломжтой хог хаягдлуудыг цуглуулсан.	Тийм	ҮАЗ
		Хөрс шатах тослох материалаар бохирдсон тохиолдолд бохирдсон хэсгийг ялган авч саармагжуулах	ҮАЗ	Шатах тослох материалаар бохирдсон тохиолдолд бохирдсон хэсгийг ялган авч саармагжуулах ажлыг цаг тухайд нь хийж байна.	Тийм	ҮАЗ
		Хагуу хог хаягдлыг зориулалтын битүүмжилсэн саванд хадгалж, байгаль орчны болон эрүүл ахуй, халдвар судлалын хяналтын байгууллагын тогтоосон цэгт зайлуулж байх	ҮАЗ	Уурхайн нийт хог хаягдлыг орон нутагтай хийсэн хог хаягдлын гэрээний дагуу сумын хог хаягдлын төвлөрсөн цэг рүү зайлуулсан.	Тийм	ҮАЗ
3	Аюултай хог хаягдал болон шатах тослох	Хэрэглэсэн батарей, принтерийн хор гэх мэт ахуйн аюултай хог хаягдлыг уурхайн талбайд битүүмжлэл сайтай хадгалах	ҮАЗ	Хэрэглэсэн батарей, принтерийн хор гэх мэт ахуйн аюултай хог	Тийм	ҮАЗ

Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Төлөвлөсөн ажил	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
	материалаар хөрс, газрын доорх ус бохирдож болзошгүй			хаягдлыг уурхайн талбайд битүүмжлэл сайтай хадгалсан.		
		Үйл ажиллагаанаас гарсан ажилласан тос тосолгоо, шатах тослох материалыг тусгайлан битүүмжлэл сайтай саванд хуримтлуулан, хаягдал тос боловсруулах үйлдвэртэй гэрээ байгуулан зайлуулах	ҮАЗ	Аюултай хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах тусгай зөвшөөрөл бүхий “Элемент” ХХК-тай гэрээ байгуулан ажиллаж байна.	Тийм	2 500.0
ТӨЛӨВЛӨСӨН ТӨСӨВ /мян.төг/			4 400.0	БИЕЛЭЛТ ТӨСӨВ /мян.төг/		8 700.0

БАТЛАВ
ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Б.ЭНХТУЯА

ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ

2025.06.06

Суугаант

№ 03

Нэг. Ерөнхий зүйл

- 1.6 Энэхүү гэрээний гол зорилго нь Гурвансайхан сумын нутаг дэвсгэр дэхь уул уурхайн ААНБ, Албан газар, Айл өрхийн хог хаягдлыг эмх цэгцтэй байлгах, хууль дүрэмийг мөрдүүлэх, хогийн менежментийг сайжруулах үүнтэй холбогдон гарсан төлбөр тооцооны харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.7 Нэг талаас БО мэргэжилтэн Г.Алтангэрэл, Нөгөө талаас 8369933 тоот регистрийн дугаартай "Саншайн энержи майнинг" ХХК –ийн Гүйцэтгэх Захирал Э.Ундраа нар уурхайн талбайд хуримтлагдсан хог хаягдлыг өөрийн техик хэрэгсэлээр сумын төвийн нэгдсэн цэгт төвлөрүүлэх, хог хаягдлын талбөр хураамжийг тогтсон хугацаанд ОН төсөвт төвлөрүүлэхээр харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.
- 1.8 Энэхүү гэрээг 2025 оны 06 сарын 10 –ний өдрөөс 2025 оны 12 сарын 31-ны өдөр хүртэл хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- 1.9 Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2019 оны 11 сарын 15-ны өдрийн 36 дугаар тогтоолоор баталсан үнийн тарифыг дагаж мөрдөнө.
- 1.10 Гэрээний хугацаа дуусахаас нэг сарын өмнө талууд гэрээ цуцлах санал гаргаагүй бол гэрээг дахин 1 жилээр сунгасанд тооцно.

Хоёр. А талын эрх үүрэг

- 2.11 Захиалагч нь гарсан хог хаягдлыг тогтсон хуваарийн дагуу тээвэрлэн сумын төвийн төвлөрсөн хогийн цэгт саадгүй буулгах эрхтэй.
- 2.12 Захиалагч нь ямарч тохиолдолд гарсан хог хаягдлыг зориулалтын бус газарт ил задгай хаяхыг хориглоно.
- 2.13 Захиалагч нь гарсан хог хаягдлыг зориулалтын уутанд хийж хогийн цэг, бункерт түр хадгалах үүрэгтэй.
- 2.14 Захиалагч нь гарсан хог хаягдлын төлбөрөө тогтоосон тарифын дагуу цаг хугацаанд төлж байх үүрэгтэй.

Огноо/Date: 2025-06-06 16:11:36

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын /Journal No: 35100352

Системийн огноо/System Date: 2025-06-06 16:11:25

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5130143331	САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ	1,800,000.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 050000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name	1,800,000.00 MNT	1.00
	5176120446	ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

2250600473903; 8369933; 99999219

БАТЛАВ: 审批:
"ЭЛЕМЕНТ" ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
"ELEMENT" 有限责任公司的执行董事
/Б.ЭНХБАДРАЛ B.Enkhbadral/

БАТЛАВ: 审批:
"САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ" ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
"太阳资源矿业" 有限责任公司
/LUO XIAOYONG 罗孝勇/

ХИМИЙН ХОРТОЙ БОЛОН АЮУЛТАЙ БОДИСЫН
ХАЯГДАЛ ТЭЭВЭРЛЭХ, УСТГАХ АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ
化学有毒及危险物质废弃物运输和处置合同

2025 оны 09-р сарын 18-ны өдөр
2025 年 9 月 18 日

№ ХБ-25/188
合同编号

Улаанбаатар хот
乌兰巴托市

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

一、总则

1. Нэг талаас "Элемент" ХХК РД: /2100061/ дараахид "Гүйцэтгэгч" гэх/ түүнийг төлөөлж, Ерөнхий менежер албан тушаалтай Б.Ундармаа, нөгөө талаас дараахид "Захиалагч" гэх/-ыг "Саншайн энержи майнинг" ХХК РД:/8369933/ түүнийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал албан тушаалтай Luo Wei нар харилцан тохиролцож, Монгол Улсын Иргэний хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, Байгаль орчны тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, Монгол улсын шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан тушаалаар батлагдсан Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг үндэслэн энэхүү гэрээг байгуулав.

一方为 "ELEMENT" 有限责任公司, 注册号: /2100061/ (以下简称 "承包方"), 由总经理 B. Undarmaa 代表; 另一方为 "太阳资源矿业" 有限责任公司, 注册号: /8369933/ (以下简称 "发包方"), 由执行董事罗孝勇代表。

双方根据《蒙古国民法典》、《废弃物法》、《化学有毒及危险物质法》、《环境法》、《职业安全与卫生法》, 以及由蒙古国副总理、环境与旅游部长、卫生部长联合颁布的《化学有毒及危险物质储存、运输、使用和处置规程》及其他相关法律法规, 经协商一致, 订立本合同。

1.1. Энэхүү гэрээний зорилго нь Гүйцэтгэгч тал нь гэрээнд заасан хугацаанд химийн аюултай хог хаягдлыг зориулалтын газарлуу ачиж тээвэрлэх, зориулалтын шатаах зууханд химийн бодисын аюултай хог хаягдлыг устгах, захиалагч төлбөрийг төлөх болон байгууллага хоорондын ажлын уялдааг сайжруулж хариуцлагыг дээшлүүлж, хамтран ажиллахад оршино.

本合同的目的在于: 承包方在合同约定期限内, 将危险化学废弃物运输至指定地点, 并在专用焚烧炉中处置危险化学废弃物, 将发包方支付相关费用。同时, 通过本合同改善双方机构间的工作协调, 提高责任意识, 并开展合作。

1.2. Дараах баримт бичиг гэрээний хэвсрэлт байх бөгөөд гэрээний салшгүй хэсэг болно.

下列文件作为本合同的附件, 并构成本合同不可分割的一部分。

1.2.1 Устгал хийх хог хаягдлын мэдээлэл, үнэ /Хэвсрэлт №1/

拟处置废弃物的信息及价格 (附件一);

1.2.2 Аюултай хог хаягдлын дагагдах бичиг

ЕС. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

2025 онд байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлын хүрээнд агаар орчин, хөрсөн бүрхэвч, усан орчноос дээж авахаар төлөвлөсөн болно. Төлөвлөгөөний дагуу байгаль орчны мэргэжлийн байгууллага болох “Мейк грийн” ХХК-тай гэрээ байгуулан мониторингийн ажлыг гүйцэтгэлээ.

№	Хяналт шинжилгээний үзүүлэлт	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
Агаар	CO ₂ , NO ₂ , SO ₂ Тоос нийт (PM10, PM2.5), Дуу шуугиан хэмжээ	500.0	“Мейк грийн” ХХК-тай гэрээ байгуулан мониторингийн ажлыг гүйцэтгэлээ.	Тийм	8 500.0
Хөрсөн бүрхэвч	Хөрсний агрохимийн үзүүлэлт Хөрсний хүнд металлууд (Ni, Cd, Pb, Cu, Zn, Cr гэх мэт)	500.0			
Усан орчин	Ерөнхий хими, бактериологи	135.0			
ТӨЛӨВЛӨСӨН ТӨСӨВ /МЯН.ТӨГ/		1 135.0	БИЕЛЭЛТ ТӨСӨВ /МЯН.ТӨГ/		8 500.0

АРАВ. АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ШААРДЛАГААР БИЕЛҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

Аймаг, сум, нийслэлийн Засаг даргын шаардлагаар биелүүлсэн арга хэмжээний тухайд: Монгол Улсын Ашигт малтмалын тухай хуулийн 42.1 заалт, Монгол Улсын Засгийн Газрын 2016 оны 179-р тогтоолын дагуу Дундговь аймгийн засаг дарга болон Гурвансайхан, Өлзийт сумдын засаг дарга нартай дөрвөлсөн гэрээг 2025 оны 04-р сарын 07-ны өдрийн ДУЗДТГ/УУ2025040701 тоот хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулж ажилласан.

№	Төлөвлөгөө	Төлөвлөсөн төсөв /мян.төг/	Хэрэгжилт	Биелсэн эсэх	Биелэлт төсөв /мян.төг/
1	-	-	Хамтран ажиллах гэрээ	Тийм	50 000.0
ТӨЛӨВЛӨСӨН ТӨСӨВ /МЯН.ТӨГ/		-	БИЕЛЭЛТ ТӨСӨВ /МЯН.ТӨГ/		50 000.0

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ, УУРХАЙ АШИГЛАХ, ҮЙЛДВЭР БАЙГУУЛАХТАЙ ХОЛБОГДСОН ДЭД БҮТЦИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ, АЖЛЫН БАЙР НЭМЭГДҮҮЛЭХ, ХАНДИВ, ТУСЛАМЖ ӨГӨХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 04 сарын 07-ны өдөр №ДУЗДТГ/УУ2025040701 Мандалговь хот

Энэхүү гэрээг нэг талаас Дундговь аймгийг төлөөлж Дундговь аймгийн Засаг даргын тамгын газрын дарга Б.Лхагвабаатар, ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай хамаарах Өлзийт сумыг төлөөлж Өлзийт сумын Засаг дарга А.Жавхлан, Гурвансайхан сумыг төлөөлж Гурвансайхан сумын засаг дарга Б.Энхтуяа нар /цаашид А тал гэх/, нөгөө талаас "Саншайн энерги майнинг" ХХК РД:8369933 /цаашид Б тал гэх/- ийг төлөөлж гүйцэтгэх захирал Э.Ундраа нар дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож 2025 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдөр байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1 Энэхүү гэрээ нь Дундговь аймгийн Өлзийт, Гурвансайхан сумын нутагт Ашигт малтмалын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн дагуу олгосон тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулах, төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотой дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, орон нутгийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх, уул уурхайн олборлолт, боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагааг тогтвортой, хэвийн явуулах асуудлаар орон нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажиллахтай холбоотой харилцааг зохицуулна.
- 1.2 Б тал нь аймаг, орон нутгийн байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх, орон нутгийн иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулах, ажлын байр нэмэгдүүлэх, орон нутгийн жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих, дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд бодитой хувь нэмэр оруулах төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд хамтран ажиллана.
- 1.3 Энэхүү гэрээ нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Газрын тухай, Газрын хэвлийн тухай, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх заалт, 42 дугаар зүйлийн 42.1 дэх заалт, 9 дүгээр зүйлийн 9.1.10 дахь хэсэг, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.9 дэх заалт, Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.6.9 дэх заалт, 25 дугаар зүйлийн 25.4 дэх хэсэг, Засгийн газрын 2016 оны 179-р тогтоол, болон бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд зохицуулагдана.

ХОЁР. ХАМРАХ ХҮРЭЭ

- 2.1 Гэрээний хамрах хүрээг Дундговь аймгийн Өлзийт, Гурвансайхан сумдуудын зааг дээр байрлах Цагаан дал нэртэй жоншны орд дээр MV-022599 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч "Саншайн энерги майнинг" ХХК-ийн жоншны ордын уурхай (цаашид "төсөл" гэх)-үүдийн үйл ажиллагааны хүрээнд орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээ гэж ойлгоно.
- 2.2 Хамтран ажиллах гэрээг хэрэгжүүлэхэд талууд дараах үндсэн чиглэлүүдийг баримтална. Үүнд:
 - 2.2.1 Уурхай, төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотой дэд бүтцийг хөгжүүлэх,

Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Гурвансайхан сумын байгаль орчны мэргэжилтний хүсэлтээр төслийн талбайн хажууд байрлах бичил уурхайн ухсан нүхэнд хаясан малын сэг зэм хог хаягдлыг цэвэрлэв.

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын наадмаар Хязалан насны морьдын бай шагнал, өсвөрийн бөхийн барилдааны шагнал гардуулав.

Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд ойр орчмын айлуудын өвөлжөө саравчийг цэвэрлэхэд туслав.

АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Дундговь аймгийн Өлзийт, Гурвансайхан сумдын нутаг дэвсгэрт байрлах ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн 5029.7 га талбайд “Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгаа”-ны ажлыг газрын мэргэжлийн байгууллага “Геодата” ХХК гүйцэтгэсэнээр дараах дүгнэлтийг гаргуулсан.

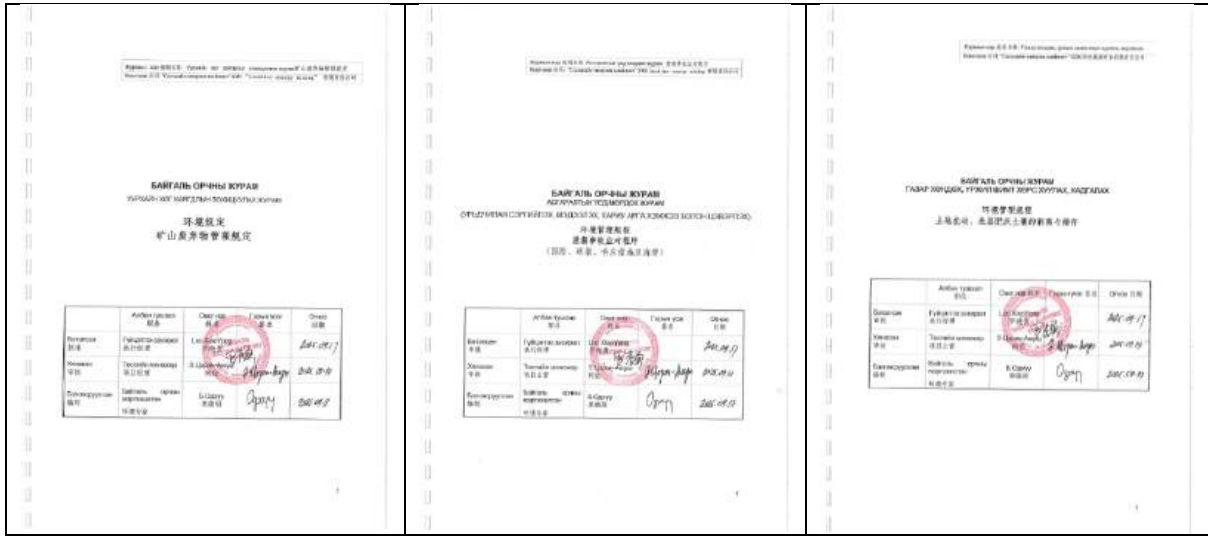

Сум орон нутаг болон малчидтай байнгын харилцаа холбоотой ажиллаж байна.

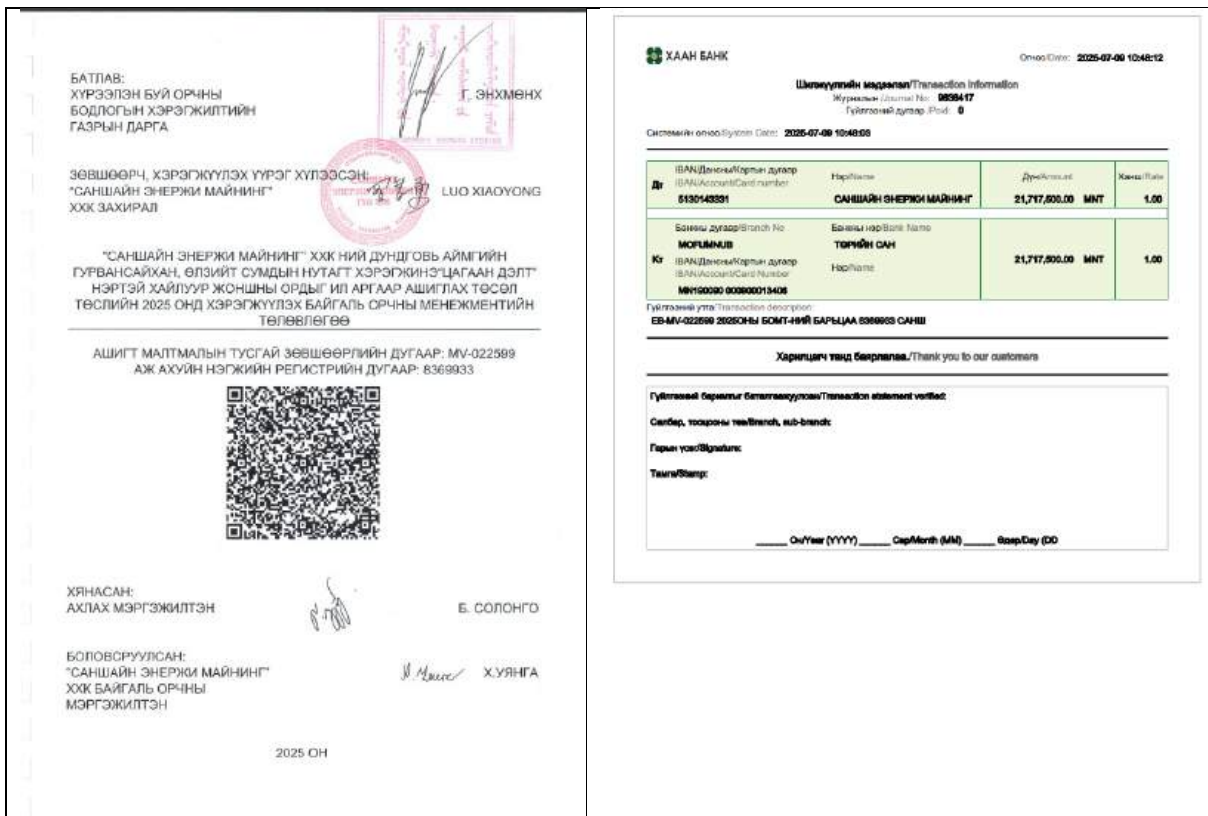

Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон төслийн дотоод хяналт шалгалтын хүрээнд Хог хаягдлын журам, Асгаралтын үед хэрэгжүүлэх журам, Газар хөндөх, үржил шимт хөрс хуулах, хадгалах зэрэг журмуудыг батлуулан дотоод хяналт шалгалтын журмын дагуу ажиллаж байна.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг батлуулсан. 2025 оны 11 сарын 01-ны дотор биелэлтийн тайланг хүргүүлж ажиллана.

АРВАН ХОЁР. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн дагуу Дундговь аймгийн Өлзийт болон Гурвансайхан сумын багийн Иргэдийн нийтийн хурлаар хэлэлцүүлсэн. Мөн Гурвансайхан сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар орж хэлэлцүүлсэн байна.

АРВАН ГУРАВ. 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАНГИЙН ДҮГНЭЛТ

“Саншайн энерги майнинг” ХХК нь Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших “Цагаан дэл” нэртэй MV-022599 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд ТЭЗҮ-ийн дагуу болон 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөгөөр ажиллаж чадаагүй бөгөөд уурхайн бэлтгэл ажил хийгдсэн болно.

Хүснэгт 3. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардлын нэгдсэн дүн

№	Зардлын утга	Төлөвлөгөө /мян.төг/	Биелэлт /мян.төг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө	12 650.0	8 650.0
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	-	-
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	20 000.0	2 683.0
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговрын арга хэмжээний төлөвлөгөө	-	-
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	ҮАЗ	-
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	5 250.0	5 250.0
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	4 400.0	8 700.0
8	Удирдлага зохион байгуулалтын зардлын төлөвлөгөө	ҮАЗ	ҮАЗ
9	Орчны хяналт- шинжилгээний хөтөлбөр	1 135.0	8 500.0
10	БОМТ-г орон нутагт тайлагнах	ҮАЗ	ҮАЗ
Нийт	2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардлын дүн	43 435.0	33 783.0
	Орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээний биелэлт дүн	-	50 000.0
	НИЙТ ДҮН	43 435.0	83 783.0

**“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК-ИЙН MV-022599 ТООТ
АШИГЛАЛТЫН ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН
ТАЙЛАНГИЙН ХАВСРАЛТУУД**

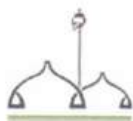
АГУУЛГА

1. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд байгаль орчны бүрдэл хэсгүүд тус бүр дээр хэмжилт, дээжлэлт хийж буй гэрэл зураг	3
2. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хийсэн хээрийн хэмжилт, авсан дээжүүдийн лабораторийн шинжилгээний үр дүн.....	4
3. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнүүдийн гүйцэтгэлийг баталгаажуулсан гэрэл зураг.....	9
4. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ.....	12
5. Аюултай хог хаягдлыг устгах, хадгалах арга хэмжээг хэрхэн гүйцэтгэснийг нотлох гэрэл зураг.....	13
6. Хог хаягдлын гэрээ.....	15
- Техник эдийн засгийн үндэслэл хүлээн авсан акт, дүгнэлт	
- ТЭЗҮ батлагдсан нүүр	
- 2025 оны БОМТ батлагдсан нүүр	
- Газрын гэрээ	
- Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны ажлын баталгаажсан нүүр, дүгнэлт	
- Усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт	
- Ус ашиглуулах дүгнэлт	
- Ус ашиглах зөвшөөрөл	
- Ус ашиглах гэрээ	
- Худгийн паспорт	
- Усны тоолуурын баталгаажуулалтын гэрчилгээ	
- Унд-ахуйд ашигладаг худгийн усны тооцоо нийлсэн акт, төлбөрийн баримт	
- 2025 оны Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн тайлан	
- Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хийсэн лабораторийн шинжилгээний дүн	

1. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд байгаль орчны бүрдэл хэсгүүд тус бүр дээр хэмжилт, дээжлэлт хийж буй гэрэл зураг

2. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хийсэн хээрийн хэмжилт, авсан дээжүүдийн лабораторийн шинжилгээний үр дүн

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Дугаар: 25/1728

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК
Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2025 он 10 сарын 10

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 10 сарын 11-13

Дээж авсан газрын нэр: Дундговь аймаг, Гурвансайхан сум

Координат: -

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Саншайн Энержи Майнинг" ХХК

Харилцах утас: 80110305

Хөрсний хүнд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Хүнд металл, мг/кг					
				Ni /Никель/	Cd /Кадми/	Pb /Хар тугалга/	Cu /Зэс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/
1	25/8145	Дээж-1 Кемп	-	18.97	ND	25.49	11.40	83.98	0.31
2	25/8146	Дээж-2 Баруун карьер	-	83.13	ND	77.87	10.35	109.22	17.20
3	25/8147	Дээж-3 Зүүн карьер	-	39.04	ND	44.21	21.16	103.67	15.91
4	25/8148	Дээж-4 Баруун гэврийн зам	-	18.31	ND	36.03	9.78	96.25	0.22
5	25/8149	Дээж-5 Зүүн гэврийн зам	-	17.33	ND	30.21	10.56	86.31	1.07
Хүлцэх агууламж /MNS 5850:2019/				150,0	3,0	100,0	100,0	300,0	150,0
Хортой агууламж /MNS 5850:2019/				1000,0	10,0	500,0	500,0	600,0	400,0
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800,0	20,0	1200,0	1000,0	1000,0	1500,0
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					

*ND-not detect

Жич: Энэхүү шинжилгээний харви нь тухайн цэлийн дээжинд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:
(MNS ISO 11466:2007)

Лабораторийн эрхлэгч
Задлан шинжээч

Д.Цагаандархи /MS.c/
О.Дагвийжалам /MS.c/

**ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ**

Дугаар: 25/1727

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК
Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2025 он 10 сарын 10

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 10 сарын 11-13

Дээж авсан газрын нэр: Дундговь аймаг, Гурвансайхан сум

Координат: -

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Саншайн Энержи Майнинг" ХХК

Харилцах утас: 80110305

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЩД, dsm	Ялзмаг, %	NO ₃ мг/ 100г	CaCO ₃ , %	Шингээгдсэн сууринд мг- эв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/ 100 гр	
										Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14
1	25/8145	Дээж-1 Кемп	-	8.38	0.05	0.110	0.47	0.64	1.15	6.5	4.0	2.2	53
2	25/8148	Дээж-4 Баруун тээврийн зам	-	8.67	0.14	0.296	0.46	0.38	1.48	12.3	7.9	2.4	16

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				2-0.25	0.25- 0.05	0.05- 0.01	0.01- 0.005	0.005- 0.001	<0.001	<0.01
1	25/8145	Дээж-1 Кемп	-	35.2	40.5	10.7	3.8	5.9	3.8	13.5
2	25/8148	Дээж-4 Баруун тээврийн зам	-	44.7	22.5	8.0	4.6	13.7	6.6	24.8

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжэнд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

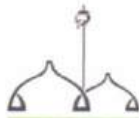
Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS 6988:2022)

Лабораторийн эрхлэгч
Задлан шинжээч

Цагаандархи /MS.c/
Ганццэг

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Дугаар: 25/1729

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899

E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2025 он 10 сарын 10

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 10 сарын 11-13

Дээж авсан газрын нэр: Дундговь аймаг, Гурвансайхан сум

Координат: -

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Саншайн Энержи Майнинг" ХХК

Харилцах утас: 80110305

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Дээж-1 Гүний худаг

Лаб № 25/8150

Усны химийн задлан шинжилгээний дүн

Анион	мг/л	мг/экв	%, мг-экв/л	Катион	мг/л	мг/экв	%, мг-экв/л
Cl ⁻	159.53	4.49	26.87	Na ⁺ +K ⁺	4.59	0.20	1.19
SO ₄ ²⁻	250.77	5.22	31.22	NH ₄ ⁺	0.00	0.00	0.00
NO ₃ ⁻	0.69	0.01	0.07	Ca ²⁺	182.36	9.10	54.41
NO ₂ ⁻	0.01	0.00	0.00	Mg ²⁺	89.98	7.40	44.24
CO ₃ ²⁻	0.00	0.00	0.00	Fe ²⁺	0.20	0.01	0.06
HCO ₃ ⁻	427.14	7.00	41.85	Fe ³⁺	0.30	0.02	0.10
Дүн	838.13	16.73	100.00	Дүн	277.43	16.73	100.00

Анион катионуудын нийлбэр: 1157.57 мг/л

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын нийлбэр: 902.0 мг/л

Хуурай үлдэгдэл: 2680.0 мг/л

Ерөнхий хатуулаг: 16.5 мг-экв/л

pH: 7.56

Исэлдэх чанар: 0.64 мг/л

Усны физик шинж. чанар

Шүүгдэсний өнгө: Өнгөгүй

Үнэр: Үгүй

Амт: -

Булингар: Тунгалаг

Тунадас: Үгүй

Усны давсны химийн найрлагын томьёо $M (2680.0 \text{ мг/л}) = \frac{HCO-41.85 SO-31.22 Cl-26.87}{Ca-54.41 Mg-44.24}$

Тайлбар

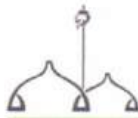
Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 3-р төрлийн, чанарын хувьд их эрдэсжилттэй, маш хатуу ус байна.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 1097:1970, MNS 6271:2011, MNS ISO 10523:2001, MNS ISO 9297:2005, MNS ISO 6059:2005)

Лабораторийн эрхлэгч: Нагаандархи /MS.c/

Задлан шинжээч: Алтанцэцэг /MS.c/

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Дугаар: 25/1730

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899

E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2025 он 10 сарын 10

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 10 сарын 11-13

Дээж авсан газрын нэр: Дундговь аймаг, Гурвансайхан сум

Координат: -

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Саншайн Энержи Майнинг" ХХК

Харилцах утас: 80110305

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Дээж-2 Ундны ус

Лаб № 25/8151

Усны химийн задлан шинжилгээний дүн

Анион	мг/л	мг/эquiv	%, мг-эquiv/л	Катион	мг/л	мг/эquiv	%, мг-эquiv/л
Cl ⁻	39.00	1.10	16.09	Na ⁺ +K ⁺	43.81	1.90	27.90
SO ₄ ²⁻	62.49	1.30	19.06	NH ₄ ⁺	0.10	0.01	0.08
NO ₃ ⁻	51.26	0.83	12.11	Ca ²⁺	64.13	3.20	46.88
NO ₂ ⁻	0.01	0.00	0.00	Mg ²⁺	20.67	1.70	24.90
CO ₃ ²⁻	0.00	0.00	0.00	Fe ²⁺	0.30	0.02	0.24
HCO ₃ ⁻	219.67	3.60	52.74	Fe ³⁺	0.00	0.00	0.00
Дүн	372.42	6.83	100.00	Дүн	129.01	6.83	100.00

Анион катионуудын нийлбэр: 501.43 мг/л

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын нийлбэр: 392.0 мг/л

Хуурай үлдэгдэл: 508.0 мг/л

Ерөнхий хатуулаг: 4.90 мг-эquiv/л

pH: 8.04

Исэлдэх чанар: 0.64 мг/л

Усны физик шинж. чанар

Шүүгдэсний өнгө: Өнгөгүй

Үнэр: Үгүй

Амт: -

Булинггар: Тунгалаг

Тунадас: Үгүй

Усны давсны химийн найрлагын томъёо $M (508.0 \text{ мг/л}) = \frac{HCO-52.75}{Ca-46.88 Na+K 27.90 Mg-24.90}$

Тайлбар

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэгдүү буюу харьцангуй ихэвтэр эрдэжилттэй, зөөлөвтөр ус байна.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 1097:1970, MNS 6271:2011, MNS ISO 10523:2001, MNS ISO 9297:2005, MNS ISO 6059:2005)

Лабораторийн эрхлэгч: Д. Цагаандархи /MS.c/

Задлан шинжээч: Алтанцэцэг /MS.c/

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/A-955-959
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Саншайн энерги майнинг" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Адъяа-Очир агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 5 агаар, 5 дуу чимээ
Сорьц авсан огноо : 2025.10.08
Сорьцын тодорхойлолт : Дундговь аймгийн Гурвансайхан сум
Жоншны уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17-2-5-12:2021, MNS 17-2-5-11:2021
MNS 6768:2019, CA3 A07-2016
Шинжилсэн огноо : 2025.10.12
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий	Азотын давхар исэл		Нийт тоос /TSP/	Дуу чимээ
					мг/м ³			
1	Кемп орчим (45°14'59.19"N 107°00'46.65"E)	25/10/08	14:55	8	22	20	23	
2	Баруун карьер орчим (45°14'38.65"N 107°00'09.61"E)	25/10/08	15:25	17	29	19	30	
3	Баруун тээврийн зам (45°14'33.86"N 107°00'09.77"E)	25/10/08	15:30	13	24	16	34	
4	Зүүн тээврийн зам (45°14'36.03"N 107°00'16.99"E)	25/10/08	16:15	9	39	48	33	
5	Зүүн карьер орчим (45°14'40.47"N 107°00'16.32"E)	25/10/08	16:40	10	21	15	25	
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2025 (20 минутын хэмжилт)				450	200	500	60	

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээч :

Хянаж баталгаажуулсан:
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

Э.Оюунтуяа

Б.Бархасрагчаа

3. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнүүдийн гүйцэтгэлийг баталгаажуулсан гэрэл зураг

1. Дотоод тээврийн технологийн зам гаргасан

2. Уурхайн талбарт зам талбайн тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулсан.

3. Уурхайн гүний худаг болон тоолуур суурилуулсан байдал

4. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ

“Саншайн энерги майнинг” ХХК нь 2025 онд төслийн эхний жилд нөхөн сэргээлтийн ажил төлөвлөөгүй тул дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд Гурвансайхан сумын төвд 500 ширхэг хайлаас модны суулгац өгсөн. Мөн сумын төвд 500 метр урттай мод тарих нүх бэлдэж өгсөн болно.

5. Аюултай хог хаягдлыг устгах, хадгалах арга хэмжээг хэрхэн гүйцэтгэснийг нотлох гэрэл зураг

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
ГАЗАР

Дундговь, Сайнцагаан, 7-р баг, Нарлаг, Буяннэмхийн
өргөн чөлөө 1-105 тоот
Утас: 70593988, Факс: 70593988
Цахим шуудан: info@baigali.du.gov.mn
Цахим хуудас: baigali.du.gov.mn

2025.05.28 № 100

танай 2025.05.20 -ны № 25-SSH-73 -т

Г САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ Г
ХХК-Д

Г Хариу хүргүүлэх тухай Г

Танай ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу аюултай хог хаягдал үүсгэдэг тул бүртгэлжүүлж (ҮТ-002057) дугаар олгов. Аюултай хог хаягдлыг "Хог хаягдлын тухай хууль"-ийн 23 дугаар зүйлд заасан шаардлагын дагуу түр хадгалан эрх бүхий зөвшөөрөлтэй байгууллагад хуулийн хугацаанд шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын 2025 оны А/211 дугаар тушаалаар батлагдсан аюултай хог хаягдлын тайлангийн маягтын дагуу тайланг гарган жил бүрийн 11 дүгээр сарын 01-ны өдрийн дотор ирүүлж байхыг мэдэгдье.

Дундговь аймгийн Байгаль орчны газар
Удирдлага
Дарга
Ням-очир Гантулга
2025-05-28 17:26:45

БАТЛАВ: 审批:
“ЭЛЕМЕНТ” ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
“ELEMENT” 有限责任公司的执行董事

/Б.ЭНХБАДРАЛ B.Enkhbadral/

БАТЛАВ: 审批:
“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
“太阳资源矿业” 有限责任公司

/LUO XIAOYONG 罗孝勇/

ХИМИЙН ХОРТОЙ БОЛОН АЮУЛТАЙ БОДИСЫН
ХАЯГДАЛ ТЭЭВЭРЛЭХ, УСТГАХ АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ
化学有毒及危险废物废弃物运输和处置合同

2025 оны 09-р сарын 18-ны өдөр
2025 年 9 月 18 日

№ ХБ-25/197

合同编号

Улаанбаатар хот
乌兰巴托市

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

一、总则

1. Нэг талаас “Элемент” ХХК РД: /2100061/ /цаашид “Гүйцэтгэгч” гэх/ түүнийг төлөөлж, Ерөнхий менежер албан тушаалтай Б.Ундармаа, нөгөө талаас /цаашид “Захиалагч” гэх/-ыг “Саншайн энерги майнинг” ХХК РД:/8369933/ түүнийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал албан тушаалтай Luo Wei нар харилцан тохиролцож, Монгол Улсын Иргэний хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, Байгаль орчны тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, Монгол улсын шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан тушаалаар батлагдсан Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг үндэслэн энэхүү гэрээг байгуулав.

一方为“ELEMENT” 有限责任公司，注册号：/2100061/（以下简称“承包方”），由总经理 B.Undarmaa 代表；另一方为“太阳资源矿业” 有限责任公司，注册号：/8369933/（以下简称“发包方”），由执行董事罗孝勇代表。

双方根据《蒙古民法典》、《废弃物法》、《化学有毒及危险物质法》、《环境法》、《职业安全与卫生法》，以及由蒙古国副总理、环境与旅游部长、卫生部长联合颁布的《化学有毒及危险物质储存、运输、使用和处置规程》及其他相关法律法规，经协商一致，订立本合同。

1.1. Энэхүү гэрээний зорилго нь Гүйцэтгэгч тал нь гэрээнд заасан хугацаанд химийн аюултай хог хаягдлыг зориулалтын газарлуу ачиж тээвэрлэх, зориулалтын шатаах зууханд химийн бодисын аюултай хог хаягдлыг устгах, захиалагч төлбөрийг төлөх болон байгууллага хоорондын ажлын уялдааг сайжруулж хариуцлагыг дээшлүүлж, хамтран ажиллахад оршино.

本合同的目的在于：承包方在合同约定期限内，将危险化学废弃物运输至指定地点，并在专用焚烧炉中处置危险化学废弃物，将发包方支付相关费用。同时，通过本合同改善双方机构间的工作协调，提高责任意识，并开展合作。

1.2. Дараах баримт бичиг гэрээний хавсралт байх бөгөөд гэрээний салшгүй хэсэг болно.

下列文件作为本合同的附件，并构成本合同不可分割的一部分。

1.2.1 Устгал хийх хог хаягдлын мэдээлэл, үнэ /Хавсралт №1/

拟处置废弃物的信息及价格（附件一）；

1.2.2 Аюултай хог хаягдлын дагалдах бичиг

6. Хог хаягдлын гэрээ

2025.06.06

Суугаант

№ 03

Нэг. Ерөнхий зүйл

- 1.6 Энэхүү гэрээний гол зорилго нь Гурвансайхан сумын нутаг дэвсгэр дэхь уул уурхайн ААНБ, Албан газар, Айл өрхийн хог хаягдлыг эмх цэгцтэй байлгах, хууль дүрэмийг мөрдүүлэх, хогийн менежментийг сайжруулах үүнтэй холбогдон гарсан төлбөр тооцооны харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.7 Нэг талаас БО мэргэжилтэн Г.Алтангэрэл, Нөгөө талаас 8369933 тоот регистрийн дугаартай "Саншайн энерги майнинг" ХХК –ийн Гүйцэтгэх Захирал Э.Ундраа нар уурхайн талбайд хуримтлагдсан хог хаягдлыг өөрийн техик хэрэгсэлээр сумын төвийн нэгдсэн цэгт төвлөрүүлэх, хог хаягдлын талбөр хураамжийг тогтсон хугацаанд ОН төсөвт төвлөрүүлэхээр харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.
- 1.8 Энэхүү гэрээг 2025 оны 06 сарын 10 –ний өдрөөс 2025 оны 12 сарын 31-ны өдөр хүртэл хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- 1.9 Дундговь аймгийн Гурвансайхан сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын **2019 оны 11 сарын 15-ны өдрийн 36 дугаар** тогтоолоор баталсан үнийн тарифыг дагаж мөрдөнө.
- 1.10 Гэрээний хугацаа дуусхаас нэг сарын өмнө талууд гэрээ цуцлах санал гаргаагүй бол гэрээг дахин 1 жилээр сунгасанд тооцно.

Хоёр. А талын эрх үүрэг

- 2.11 Захиалагч нь гарсан хог хаягдлыг тогтсон хуваарийн дагуу тээвэрлэн сумын төвийн төвлөрсөн хогийн цэгт саадгүй буулгах эрхтэй.
- 2.12 Захиалагч нь ямарч тохиолдолд гарсан хог хаягдлыг зориулалтын бус газарт ил задгай хаяхыг хориглоно.
- 2.13 Захиалагч нь гарсан хог хаягдлыг зориулалтын уутанд хийж хогийн цэг, бункерт түр хадгалах үүрэгтэй.
- 2.14 Захиалагч нь гарсан хог хаягдлын төлбөрөө тогтоосон тарифын дагуу цаг хугацаанд төлж байх үүрэгтэй.

- 2.15 Тухайн ААН, байгууллага өөрийн талбай /хашаа/-аас гадагш **100 метр** зай дахь талбайн цэвэрлэгээг хариуцах үүрэгтэй. Цас орж, мөс тогтсон бусад байдлаар бохирдсон тохиолдолд тухайн талбайн цэвэрлэгээг тогтмол хийж ойр орчмын цэвэр байдлыг ханган ажиллах үүрэгтэй.
- 2.16 Хог агуулах зориулалтын савыг өөрийн хөрөнгөөр шийдвэрлэх бөгөөд хог ачихад саад учруулахгүй газар байрлуулж машин чөлөөтэй орж гарах нөхцөлийг бүрдүүлнэ. Олон улсын стандартын дагуу гаргасан загвар, хэмжээний дагуу хог агуулах савыг хийх.
- 2.17 Захиалагч нь хийсэх болон бусад хог хаягдлыг заавал уутанд хийж байх.
- 2.18 Аюултай хог хаягдлыг стандартын дагуу, зориулалтын саванд хадгалан, мэргэжлийн байгууллагаар тээвэрлүүж байх үүрэгтэй.
- 2.19 Аюултай хог хаягдлын журнал дэвтэр хөтлөх үүрэгтэй.
- 2.20 Орон нутгаас зохион байгуулсан бүх нийтийн цэвэрлэгээний ажилд идэвхитэй оролцох үүрэгтэй.

Гурав. Б талын эрх үүрэг

- 3.5 Гүйцэтгэгч нь гарсан хог хаягдлыг заасан хуваарийн дагуу заасан хугацаанд саадгүй ачиж тээвэрлүүлэх үүрэгтэй.
- 3.6 Гүйцэтгэгч нь төлбөрийг нэхэмжлэх заасан хугацаандаа төлөхийг шаардах эрхтэй.
- 3.7 Захиалагч тогтоосон хугацаанд төлбөрөө барагдуулагүй тохиолдолд хог хаягдлыг тухай хуулиар арга хэмжээ авч ажиллах эрхтэй.
- 3.8 Уул уурхай, барилгын болон уурын зуухны үнс, нүүрсний хог хаягдлыг тусгай үнэ тарифаар тооцно.

Дөрөв. Төлбөр тооцоо, үнэлгээ

- 4.5 Дундговь аймгийн **Гурвансайхан сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2019 оны 11 сарын 15-ны өдрийн 36 дугаар** тогтоолоор баталсан үнийн тарифыг дагаж мөрдөнө.
- 4.6 Захиалагч нь хог хаягдал гаргасаны төлбөр хураамжийг 1 сард 300.000 төлбөрийн дүнг /гурван зуун мянга/-н мянган төгрөг "Саншайн энерги майнинг" ХХК-ийн
Нийт төлбөр: 1.800,000 төгрөг 1 сарын төлбөр 300.000 төгрөгөөр
тооцон сар бүрийн 25-ны дотор **Гурвансайхан сумын татварын орлогын 100080700947** дансанд шилжүүлнэ.
- 4.7 Захиалагч нь төлбөр тооцоог улирал, хагас жил, жилээр нь төлж болно.
- 4.8 Хог хаягдлын хураамжийг хугацаа хожимдулсан тохиолдолд хоног тутамд 0,5%-ийн алданги нэмж төлнө.

Тав. Хамтран хүлээх хариуцлага

- 5.3 Талууд энэхүү гэрээ зөрчигдөөгүй тохиолдолд дангаараа гэрээг цуцлах эрхгүй.
- 5.4 Талууд аливаа маргаан, үл ойлголцлыг харилцан тохиролцож шийдвэрлэх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд хуулийн байгууллагад хандаж шийдвэрлүүлнэ.

Зургаа. Бусад

- 6.2 Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга дарснаар хүчин төгөлдөр болно.
 - 6.2 Гэрээнд тусгагдаагүй боловч нэмж оруулах, гэрээнд өөрчлөлт хийх шаардлагатай тохиолдолд талууд харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.
- 20... оны ... сарын-ний өдөр талууд харилцан тохиролцож энэхүү гэрээнд дараах нэмэлт өөрчлөлтийг оруулав.
-
-
-

Долоо. Гэрээний сунгалт

- 7.1 Гэрээний хугацаа дуусаж, талууд гэрээг цуцлах талаар албан бичгээр санал гаргаагүй бол гэрээг анх байгуулагдсан хугацаагаар сунгагдсанд тооцно.
- 7.3 Энэхүү гэрээг 20... оны сарын өдрөөс 20... оны сарын өдөр хүртэл талууд харилцан тохиролцож сунгалт хийсэн болно.

Гэрээ сунгасан: _____

Гэрээ сунгасан: _____

сунгав

Гэрээ байгуулсан:

Гүйцэтгэлийг төлөөлж
Байгаль бичганы мэргэжилтэн
...../Г.Алтангэрэл/
Утас: 99977590

Захиалагчийг төлөөлж
"Саншайн энержи майнинг"
ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал
..... Э.Ундраа
Утас: 99992160

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ

ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-022599*

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Дундговь аймаг /хот/-ийн

Гурвансайхан, Өлзийт сум /дүүрэг/-ын

Цагаан дэл нэртэй газарт орших

5029.70 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд

хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг

зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 9019097705 тоот гэрчилгээтэй

"Саншайн энерги майнинг" ХХК -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2053.09.11 дуустал

хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА

Д.БАТМАГНАЙ

2023 оны 9 дүгээр сарын 11 ний өдөр

Улаанбаатар хот

0000691

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-022599

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
001-NM	<ul style="list-style-type: none">Бүртгэв: Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгосон 2023.09.11, дуусах хугацаа 2053.09.11Тусгай зөвшөөрлийн 1 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөвКадастрын хэлтсийн даргын 2023.08.31-ний 293 тоот шийдвэр	
003-FE	<ul style="list-style-type: none">Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2024.09.11 – 2025.09.11 хүртэл	
004-FE	<ul style="list-style-type: none">Баталсан: Тусгай зөвшөөрлийн 3 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2025.09.11 – 2026.09.11 хүртэл	

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

MV-022599

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-NM	• Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг анх олгосон 2023.09.11	5029.7 Га	0 Га	1	107° 4' 2.4"	45° 15' 11.16"
				2	107° 4' 2.4"	45° 11' 3.5"
				3	107° 5' 41"	45° 11' 3.5"
				4	107° 5' 41"	45° 7' 40"
				5	107° 1' 7"	45° 7' 40"
				6	107° 1' 7"	45° 10' 34"
				7	107° 3' 37.8"	45° 10' 34"
				8	107° 3' 37.8"	45° 13' 51.5"
				9	107° 0' 1.48"	45° 13' 51.5"
				10	107° 0' 1.48"	45° 15' 11.16"

3
Д.Мягмарсүрэн
АМГТГ
Хүчин төгөлдөр
2023.09.11

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК-Д

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ

**АШИГТ МАЛТМАЛ,
ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР**

Засгийн газрын XII байрны баруун жигүүр,
4 дүгээр хороо, Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15170
Утас: 26 36 28, Факс: (976-11) 31 03 70,
Цахим шуудан: info@mrpam.gov.mn,
Цахим хуудас: mrpam.gov.mn

2023.08.31 № 10/4212
танай _____-ны № _____-т

**Шийдвэрийн дагуу мэдэгдэл
хүргүүлэх тухай**

Кадастрын хэлтсийн даргын 2023 оны 08 дугаар сарын 31-ний өдрийн 293 дугаар шийдвэрээр Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумын Цагаан дэл нэртэй:

№	Град	Мин	сек	Град	Мин	сек
1	107	4	2.4	45	15	11.16
2	107	4	2.4	45	11	3.5
3	107	5	41	45	11	3.5
4	107	5	41	45	7	40
5	107	1	7	45	7	40
6	107	1	7	45	10	34
7	107	3	37.8	45	10	34
8	107	3	37.8	45	13	51.5
9	107	0	1.48	45	13	51.5
10	107	0	1.48	45	15	11.16

солбицлуудтай NM-026095 дугаарт бүртгэгдсэн 5029.70 гектар талбайд ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг танай компанид олгохоор шийдвэрлэлээ.

Та тусгай зөвшөөрлийн эхний жилийн төлбөр 109 395 975.00 төгрөгийг Сангийн яамны Төрийн сан дахь Улсын төсвийн 100900000712 тоот төгрөгийн дансанд мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор тушаах үүрэгтэйг мэдэгдье.

Заасан хугацаанд төлбөрөө төлөөгүй бол тусгай зөвшөөрөл олгох тухай шийдвэр хүчингүй болохыг анхааруулья.

Үлдэж буй хайгуулын XV-021916 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбилцол:

№	Град	Мин	сек	Град	Мин	сек
1	107	7	1.47	45	15	11.16

5374 06918

2	107	7	1.47	45	5	0
3	107	0	1.48	45	5	0
4	107	0	1.48	45	13	51.5
5	107	3	37.8	45	13	51.5
6	107	3	37.8	45	10	34
7	107	1	7	45	10	34
8	107	1	7	45	7	40
9	107	5	41	45	7	40
10	107	5	41	45	11	3.5
11	107	4	2.4	45	11	3.5
12	107	4	2.4	45	15	11.16

12271.68 гектар талбайг бүртгэв.

КАДАСТРЫН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА

Д.БАТМАГНАЙ

АШИГТ МАЛТМАЛ,
ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2023 оны 10 сарын 27 өдөр

Дугаар Т/119

Улаанбаатар хот

Техник, эдийн засгийн үндэслэл
бүртгэх тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.4 дэх хэсэг, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2023 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдрийн Т/23-16-07 дугаар дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших Саншайн энерги Майнинг ХХК-ийн MV-022599 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй "Цагаан дэлт" нэртэй хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийг бүртгэсүгэй.

2. Бүртгэсэн техник, эдийн засгийн үндэслэлийн үйлдвэрлэлийн нөөцийг бүртгэж, геологийн нөөцөөс хөдөлгөөн хийхийг Уул уурхайн хэлтэс (Т.Зууннаст)-т даалгасугай.

3. Ашигт малтмал ашиглах үйл ажиллагааг техник, эдийн засгийн үндэслэлийн дагуу явуулахад хяналт тавьж ажиллахыг Уул уурхайн хэлтэс (Т.Зууннаст)-т даалгасугай.

4. Техник, эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан төслийн хүчин чадал, техник, технологид өөрчлөлт орсон, ордын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч өөрчлөгдсөн тохиолдолд уг техник, эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэж байхыг Уул уурхайн хэлтэс (Т.Зууннаст)-т даалгасугай.

5. Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших Саншайн энерги ХХК-ийн MV-022599 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй "Цагаан дэлт" нэртэй хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийг хуулсан дискийг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчээс хүлээн авахыг Уул уурхайн хэлтэс (Т.Зууннаст)-т даалгасугай.

ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Л.БАЯРМАНДАЛ

53711170

ГЕОЛОГИЙН БАРИМТЫН ТӨВ АРХИВ
(Төрийн архивын нэр)

ОРД АШИГЛАХ ТЕХНИК ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДЭСЛЭЛ
ХҮЛЭЭН АВСАН АКТ

1. Архивд бүртгэсэн дугаар: 10295 2. Хувийн тоо: 1%

3. Гүйцэтгэгч (тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч) байгууллагын нэр: "Саншайн энерги майнинг" ХХК 4. Техник эдийн засгийн үндэслэлийн нэр: /Аймаг, сум, талбай, ордын нэр зэргийг бичнэ/ **Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших Цагаан дэлт нэртэй хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэл**, 5. Ажил гүйцэтгэсэн он: **2023** 6. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: **MV-022599**, 7. Ашигт малтмалын төрөл: **хайлуур жонш**, 8. ТЭЗҮ-г боловсруулсан байгууллагын нэр: **"Диамонд повдер" ХХК** Зохиогч: **Ц.Уугангэрэл, Б.Төгсбаяр, А.Цэрэнням, Н.Пүрэвдаш, М.Эрхэмбаяр, А.Болор, Б.Анхцэцэг, Э.Аззаяа, П.Өлзий-Орших, Г.Баярмагнай, Ж.Содномбалжир, Н.Халиун** 9. Шинжээч: **Д.Дамба** 10. Зөвлөх: **С.Алтанхуяг** 11. Жилийн хүчин чадал: **100.0 мян.тн** 12. Газар зүйн байршил: Аймаг **Дундговь**, Сум **Гурвансайхан, Өлзийт**, 13. Талбайн нэр: **Цагаан дэл**, Номенклатур: /1:100000 листийн дугаар/ **L-48-21**, 14. Ордын төв цэгийн координат: **Ү-5012015, Х-647163, 106°52'30.86", 45°14'46.44"**, 15. Орд ашиглах талбайн хэмжээ (га): **S=2.28 га**, 16. Ямар хэл бичигдсэн: **/Монгол, Англи, Орос/** доогуур нь зурна. 17. ТЭЗҮ-г хянаж баталсан Төрийн захиргааны төв байгууллагын тушаал, шийдвэр:

АМГТГ-ын даргын 2023 оны сарын өдрийн тоот тушаал
ЭБМЗөвлөлийн 2023 оны 10 сарын 04 өдрийн тоот хурлын тэмдэглэл
ЭБМЗөвлөлийн 2023 оны 10 сарын 04 өдрийн Т/23-16-07 тоот дүгнэлт

18. Тушаасан баримтын тоо хэмжээ:

№	Тушаасан мэдээллийн тоо хэмжээ	Цахим баримт	Номын зураг	Фото	Хавсралт зураг	Нийт хуудасны тоо
1	Ном- 1 Хавтас-1 Дэвтэр-4 Зураг- 16	CD- 0 DVD-2 ширхэг Нард- 0 Бусад-0	62	-	16	Н1- 244х Д1- Д2- 1х Д3- 7х Д4- 25х

19. Баримт мэдээллийг танай байгууллага нууцлах уу, эсвэл нээлттэй үзүүлэх үү? /доогуур нь зурах/

БАРИМТ ТУШААСАН:

"Саншайн энерги майнинг" ХХК –ийн

гүйцэтгэх захирал: З. Саруул Гарын үсэг:

/гарын үсэг/

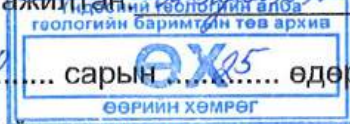

Хүлээлгэн өгсөн хүний нэр, утасны дугаар: **Б.Анхцэцэг, 99017433**

ХЯНАЖ ХҮЛЭЭЖ АВСАН:

Геологийн баримтын төв архивын ажилтан: М.Бадамцэцэг / М.Бадамцэцэг /

2023 оны 10 сарын 05 өдөр

Мэдээллийн тоо хэмжээний өөрчлөлтийн тухай тэмдэглэл

УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ
АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН
ДҮГНЭЛТ

2023 оны 10 дугаар сарын 04

№ Т/23-16-07

Улаанбаатар хот

Дундговь аймгийн Гурвансайхан,
Өлзийт сумдын нутагт орших
MV-022599 тоот ашиглалтын
тусгай зөвшөөрөлтэй "Цагаан
дэлт" нэртэй хайлуур жоншны
ордыг ил аргаар ашиглах техник,
эдийн засгийн үндэслэлийг
хэлэлцсэн тухай

Саншайн энерги майнинг ХХК-ийн захиалгаар Уул уурхайн зураг төслийн Диамонд повдер ХХК боловсруулсан Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй "Цагаан дэлт" нэртэй хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлд Монгол Улсын зөвлөх инженер С.Алтанхуяг зөвлөж, Монгол Улсын зөвлөх инженер Д.Дамба шинжээчийн дүгнэлт гаргасан байна. Техник, эдийн засгийн үндэслэлийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн ашигт малтмалын орд ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэл хэлэлцэх салбар хуралдаанаар авч хэлэлцэж, дараах ДҮГНЭЛТ-ийг гаргаж байна.

1. Энэхүү техник, эдийн засгийн үндэслэл нь Эрдэс баялаг, эрчим хүчний сайдын 2012 оны 04 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 074-р тушаалаар баталсан "Ашигт малтмалын баялгийн урьдчилсан үнэлгээ, ашигт малтмалын ордын нөөцийг ашиглах боломжийн урьдчилсан үнэлгээ, уул уурхайн төслийн техник, эдийн засгийн үндэслэлд тавигдах үндсэн шаардлагууд ба техник, эдийн засгийн үндэслэл хүлээн авах журам"-ын дагуу гүйцэтгэгдсэн байна гэж үзлээ.

2. Техник, эдийн засгийн үндэслэл нь уншихад ойлгомжтой, цэгц дараалал сайтай, мэргэжлийн түвшинд чанартай сайн боловсруулсан, баяжуулах үйлдвэрийн үйлдвэрлэл явуулах бүх шат дамжлага буюу үйл ажиллагааг хамарсан, үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах зэрэгт туслах үндсэн баримт бичиг болжээ.

3. Техник, эдийн засгийн үндэслэл нь Ерөнхий мэдээлэл, Ил уурхайн олборлолт, Баяжуулах технологи, Дэд бүтэц, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлт, уурхайн хаалт, Төслийн эдийн засаг, эрсдэлийн үнэлгээ гэсэн 7 бүлэг, дүгнэлт, хавсралт материал бүхий 178 хуудас тайлбар бичиг, 16 хавсралт зургуудаас бүрдэж байна.

4. "Цагаан дэлт" нэртэй хайлуур жоншны ордын MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн нөөцийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2023 оны 07 дугаар сарын 20-ны өдрийн хурлын ХХ-08-03 тоот дүгнэлтийг үндэслэн гаргасан Үндэсний геологийн албаны даргын 2023 оны 08 дугаар сарын 14-ний өдрийн н/56 тоот тушаалаар бодитой (В) зэрэглэлээр хайлуур жоншны хүдрийн нөөц 100.22 мян.тн, хүдэр дэх эрдсийн нөөц 60.77 мян.тн (дундаж агуулга 60.64%), боломжтой (С) зэрэглэлээр хайлуур жоншны хүдрийн нөөц 113.78 мян.тн, хүдэр дэх эрдсийн

нөөц 64.06 мян.тн (дундаж агуулга 56.3%), нийт (B+C) зэрэглэлээр хайлуур жоншны хүдрийн нөөц 214.0 мян.тн, хүдэр дэх эрдсийн нөөц 124.83 мян.тн (дундаж агуулга 58.33 %), гэж ашигт малтмалын улсын нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгэжээ.

5. Төсөлд ашиглалтын үеийн бохирдол 3.4% буюу 5.52 мян.тн, хаягдал 5.1% буюу 8.72 мян.тн байхаар тооцож геологийн бодитой ба боломжтой (B+C) зэргийн нөөцийг үйлдвэрлэлийн магадалсан B' нөөцөд шилжүүлэн тооцоноор нийт 167.9 мян.тн хайлуур жоншны хүдэр, хүдэр дэх эрдсийн нөөц 96.67 мян.тн (дундаж агуулга 57.58 %) байна. Үйлдвэрлэлийн энэхүү нөөцийг олборлохын тулд 456.0 мян.м³ хөрс хуулалт хийхээр тооцжээ. Жилд 100.0 мян.тн хүдэр олборлох хүчин чадалтайгаар 2 жилийн хугацаанд ажиллахаар төлөвлөжээ.

6. Уурхайг авто тээвэртэй гадаад овоолготой ашиглалтын системээр ашиглахаар төлөвлөжээ.

7. Ил уурхайн хөрс хуулалт, хүдэр олборлолтын ажилд 3 м³-ийн утгуурын багтаамжтай HYUNDAI-R520LC маркийн экскаватор 1 ширхэг, хөрс хуулалт, шохойн чулуу тээвэрлэлтийн ажилд 40 тн даацтай Yutong YTK-63 маркийн автосамосвал 2 ширхэг, өрөмдлөг тэсэлгээний ажилд 120 мм-ийн диаметртэй ROC-L8 маркийн өрмийн машин 1 ширхэг, 3 м³ -н утгуурын багтаамжтай SDLG-933 маркийн утгуурт ачигч 1 ширхэг, 120 кВт хүчин чадалтай SD-16 маркийн бульдозер 1 ширхэг зэрэг тоног төхөөрөмжүүдийг үндсэн процессуудад ашиглахаар сонгон тооцоолжээ.

8. Баяжуулах хэсгийн технологийг Саншайн энерги майнинг ХХК-иас өгсөн техникийн даалгавар болон Try ti ar si ХХК-д гүйцэтгэсэн туршилтын тайлангийн үр дүнд үндэслэн сонгосон байна. Хайлуур жонш гар аргаар ялгах, баяжуулах үйлдвэрийн хүчин чадал 100.0 мян.тн/жил байна. Уг ордын хүдрийг гар аргаар бүхэллэг жоншийг ялгах болон нарийн ширхэглэлтэй хүдрийг гэрлийн оптик туяагаар ялгах мэдрэгчид суурилсан технологиор баяжуулж 86.1%-ийн агуулгатай, 80.5%-ийн эрдэс авалттай, 53.8%-ийн гарцтай, 90.3 мян.тн ФК-85 маркийн бүхэллэг баяжмал, 29.4%-ийн агуулгатай, 18.5%-ийн эрдэс авалттай, 36.2%-ийн гарцтай, 60.8 мян.тн завсрын бүтээгдэхүүн тус тус үйлдвэрлэхээр тооцсон байна.

9. Уурхайн цахилгаан хэрэглэгчдийг 140 кВт чадалтай BF-C175 маркийн, 220 кВт чадалтай BF-C275D маркийн дизель цахилгаан үүсгүүрүүдээс эрчим хүчээр хангахаар төсөлд тусгажээ. Ажиллагсдын унд ахуйн усны хэрэгцээнд жилд 3.4 мян.м³, уурхайн зам талбайн тоос дарах ажилд жилд 10.54 мян.м³, баяжуулах технологийн хэрэгцээнд 4.21 мян.м³, бусад хэрэгцээнд жилд 1.81 мян.м³ ус хэрэглэхээр төлөвлөжээ. Энэхүү усан хангамжийн хэрэгцээг шинээр гидрогеологийн судалгаа хийж, гүний худаг гарган хангахаар тооцоолжээ.

10. Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээлт ба хаалтын зардалд нийт 1,590.25 сая төгрөг зарцуулахаар тооцоолсон байна. Үүнээс байгаль орчин хамгаалах, дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн сэргээлтийн ажилд 114.2 сая төгрөг, техникийн нөхөн сэргээлтийн зардалд 635.18 сая төгрөг, биологийн нөхөн сэргээлтийн зардалд 392.0 сая төгрөг, мониторингийн зардалд 43.91 сая төгрөг, ажиллагсдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх хүрээнд 308.0 сая төгрөг, бусад ажилд 96.96 сая төгрөг тус тус зарцуулахаар төсөлд тусгажээ.

11. Уг төслийг хэрэгжүүлснээр 108 хүн ажлын байраар хангагдах ба уурхайн ажилчдын сарын дундаж цалин 3.22 сая төгрөг байна.

12. Төсөл хэрэгжүүлэхэд нийт 10.04 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт шаардлагатай байна. Үүнээс удирдлага, биет бус хөрөнгө оруулалт 3.33 тэрбум төгрөг, ил уурхай, баяжуулах хэсгийн үндсэн техник, тоног төхөөрөмжийн хөрөнгө оруулалт 4.54 тэрбум төгрөг, дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалт 1.91 тэрбум төгрөг, уулын бэлтгэл ажлын хөрөнгө оруулалт 250.0 сая төгрөг байхаар тус тус тооцжээ.

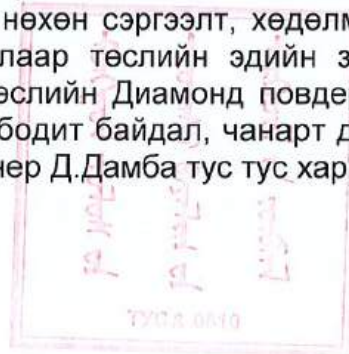
Элэгдэл хорогдлын шимтгэлийн зардалд жилд дунджаар 2.29 тэрбум төгрөг байхаар тооцоолсон байна.

13. Уурхайг ашиглах хугацаанд 45.3 тэрбум төгрөгийн үйлдвэрлэл үйл ажиллагааны зардал гарган, 83.7 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийж 38.4 тэрбум төгрөгийн татварын өмнөх, татвар ногдуулсны дараах байдлаар нийт 30.6 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажиллахаар байна. Улс, орон нутгийн төсөвт 21.9 тэрбум төгрөг төвлөрүүлэхээр тусгажээ. Уурхайн ашиглалтын хугацаанд нэгж бүтээгдэхүүний бүрэн өөрийн өртөг 501.58 мян.төг/тн байна.

14. Төсөл хэрэгжих хугацаанд нийт 35.19 тэрбум төгрөгийн үйл ажиллагааны мөнгөн урсгал бий болох бөгөөд төслийн өнөөгийн цэвэр үнэ цэнэ (NPV, @10%) 20.03 тэрбум төгрөг, өгөөжийн дотоод норм (IRR) 123.34 %, хөрөнгө оруулалтаа нөхөх хугацаа 0.9 жил байхаар тооцжээ.

Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөс техник, эдийн засгийн үндэслэлийн захиалагч, боловсруулагч болон төслийн шинжээчид дараах асуудлыг анхааруулж байна. Үүнд:

1. Төсөл захиалагч нь Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/205 тоот тушаалаар баталсан Баяжуулах үйлдвэрт тавигдах шаардлага, үйл ажиллагаа эрхлэх журмын дагуу үйл ажиллагаа явуулах;
2. Төсөл захиалагч нь Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/181, А/458 тоот тушаалаар батлагдсан Уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журмын дагуу Хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж холбогдох байгууллагаар хэлэлцүүлэн, баяжуулах үйлдвэрийн хаалт, нөхөн сэргээлт хийх;
3. Төсөл захиалагч нь шаардлагатай мэргэжлээр орон нутгийн иргэдийг бэлтгэх, тэдгээрийг ажлын байраар хангах, нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, нийгмийн өмнө хүлээсэн үүргээ биелүүлж ажиллах;
4. Байгаль орчныг хамгаалах, эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудалд онцгой анхаарч холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах;
5. Төсөл захиалагч нь Засгийн газрын 379-р тогтоолоор батлагдсан "Тусгай зориулалтын авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам"-ын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах;
6. Техник, эдийн засгийн үндэслэлд тусгагдсан техник, технологийн сонголт, уулын ажлын төлөвлөлт, баяжуулах үйлдвэр, цахилгаан хангамж, дэд бүтцийн сонголт, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлт, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шийдлийн талаар төслийн эдийн засгийн үнэлгээг боловсруулсан Уул уурхайн зураг төслийн Диамонд повдер ХХК, мөн техник, эдийн засгийн үндэслэлийн үнэн бодит байдал, чанарт дүгнэлт гаргасан шинжээч Монгол Улсын зөвлөх инженер Д.Дамба тус тус хариуцах.

Техник, эдийн засгийн үндэслэлд хийсэн шинжээчийн дүгнэлт, зөвлөлийн гишүүдийн саналыг үндэслэн Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн салбар хуралдаанаас Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.4, 48 дугаар зүйлийн 48.4, Газрын хэвлийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2 дахь хэсгүүд болон энэ дүгнэлт, холбогдох хуулийн заалтуудыг тус тус үндэслэн дараах шийдвэр гаргахыг Ашигт малтмал, газрын тосны газрын даргад уламжлахаар тогтов. Үүнд:

1. Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй "Цагаан дэлт" нэртэй хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийг бүртгэн авах;
2. Техник, эдийн засгийн үндэслэлд тусгасан уурхайн хүчин чадал, техник тоног төхөөрөмж, технологи, эдийн засгийн тооцоог өөрчлөх тохиолдолд уг техник, эдийн засгийн үндэслэлд тодотгол хийлгэж Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн салбар хуралдаанаар хэлэлцүүлж байх нь зүйтэйг төсөл хэрэгжүүлэгчид анхааруулах;
3. Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших MV-022599 тоот ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй "Цагаан дэлт" нэртэй хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэл, түүнийг хуулсан диск, Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн дүгнэлтийн хамт Геологийн баримтын төв архивд холбогдох шаардлагад нийцүүлэн хүлээлгэн өгөх арга хэмжээг авах.

ТАНИЛЦСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН ОРЛОГЧ ДАРГА

 Л.БАЯРМАНДАЛ

ХУРАЛДААНЫГ УДИРДСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР
ХУРАЛДААНЫ ДАРГА

 М.МЭНДБАЯР

БОЛОВСРУУЛСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН САЛБАР ХУРАЛДААНЫ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

 Б.ХУЛАН

АТЛАВ:

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК
ҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ
ХХК
УЛААНБААТАР ХОТ
З. Баярсүрэн
З. АРУУЛ

ТАНИЛЦСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН
ЗӨВЛӨЛИЙН ОРЛОГЧ ДАРГА:
Л. БАЯРМАНДАЛ

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН, ӨЛЗИЙТ
СУМДЫН НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДЭЛТ НЭРТЭЙ
ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТЕХНИК-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДЭСЛЭЛ**

Төслийн хүчин чадал: 100.0 мян.тн/жил

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-022599

ТАНИЛЦСАН:

ЭРДЭС БАЯЛГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨЛИЙН
САЛБАР ЗӨВЛӨЛИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА
Б. ХУЛАН

ШИНЖЭЭЧ:

УУЛ УУРХАЙН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕР
Д. ДАМБА

ЗӨВЛӨСӨН:

УУЛ УУРХАЙН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕР
С. АЛТАНХУЯГ

ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУЛСАН:

“ДИАМОНД ПОВДЕР” ХХК
ЗАХИРАЛ

Б. БОЛДОО

УЛААНБААТАР ХОТ

2023 ОН

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН, ӨЛЗИЙТ
СУМДЫН НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДЭЛТ НЭРТЭЙ
ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТЕХНИК-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДЭСЛЭЛ

Төслийн хүчин чадал: 100.0 мян.тн/жил

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-022599

ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУЛСАН:

УУЛ УУРХАЙН ЗУРАГ ТӨСЛИЙН “ДИАМОНД ПОВДЕР” ХХК

Уул уурхайн ашиглалтын технологи,
зөвлөх инженер

Ц.УУГАНГЭРЭЛ

Ашигт малтмал баяжуулалтын технологи
инженер

Б.ТӨГСБАЯР

Уул уурхайн ашиглалтын технологи
инженер

А.ЦЭРЭННЯМ

Уул уурхайн ашиглалтын технологи
инженер

Н.ПҮРЭВДАШ

Уул уурхайн ашиглалтын технологи
инженер

М.ЭРХЭМБАЯР

Ашигт малтмал баяжуулалтын технологи
инженер

А.БОЛОР

Ашигт малтмал баяжуулалтын технологи
инженер

Б.АНХЦЭЦЭГ

Уул уурхайн менежмент-эдийн засагч

Э.АЗЗАЯА

Уул уурхайн менежмент-эдийн засагч

П.ӨЛЗИЙ-ОРШИХ

Геологич

Г.БАЯРМАГНАЙ

Төслийн инженер

Ж.СОДНОМБАЛЖИР

Менежер

Н.ХАЛИУН

БАТЛАВ:
ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫ
БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН:
“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ”
ХХК ЗАХИРАЛ

LUO XIAOYONG

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК НИЙ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
ГУРВАНСАЙХАН, ӨЛЗИЙТ СУМДЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИНЭ“ЦАГААН ДЭЛТ”
НЭРТЭЙ ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСӨЛ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР: MV-022599
АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 8369933

ХЯНАСАН:
АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН

Б. СОЛОНГО

БОЛОВСРУУЛСАН:
“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ”
ХХК БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЭРГЭЖИЛТЭН

Х.УЯНГА

2025 ОН

ГХГЗЗГ-ын даргын 157 тоот
тушаалын 2 дугаар хавсралт

Нэгж талбарын дугаар: 4806001398
Улсын бүртгэлийн дугаар: A-0807000009
Гэрчилгээний дугаар: 0000399874

**ГАДААДЫН ИРГЭН, АЖ АХУЙН НЭГЖ, ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТТАЙ АЖ
АХУЙН НЭГЖ, Е АЙГУУЛЛАГАД ГАЗАР АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ**

2025 оны 10 сарын 13 өдөр

№ 04813-2025/00020

Дундговь аймаг/хот Гурвансайхан
сум/дүүрэг

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Монгол Улсын Газрын тухай хууль, Дундговь аймаг /нийслэл/-ийн Гурвансайхан сум /дүүрэг/-ын Засаг даргын 2025 оны 09 сарын 26 -ны өдрийн 04813-А/98/2025 тоот шийдвэрийг үндэслэн газрын асуудал эрхэлсэн албан тушаалтан Дагмид овогтой Цэрэннадмид газар ашиглагчийг төлөөлж

(Санцайн энерги мейнинг)

(иргэн, аж ахуйн нэгжийн нэр)

Санцайн энерги мейнинг-ны Гүйцэтгэх захирал .Luo Xiaoyong

нар энэхүү гэрээг байгуулав.

Энэхүү гэрээнд гэрээний салшгүй хэсэг болох дараахь зүйлийг заавал тусгах бөгөөд эдгээрийн бүрдэл дутуу бол гэрээг хүчингүйд тооцох үндэслэл болно. Үүнд:

- 1.1. газрын байршил, хэмжээ, хил хязгаар, заагийг тодорхой харуулсан кадастрын зураг
- 1.2. газар өмчлөгчөөс газар ашиглагчид тус газрыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт;
- 1.3. газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг зохих журмын дагуу хийлгүүлж баталгаажуулсан баримт;

Хоёр. Гэрээний нөхцөл

2.1. Газар эзэмшигчид олгосон газрын нийт хэмжээ

5911333 Үүнээс:

Нэгж талбарын тодорхой хэсгийг эзэмших зориулалт
Уурхайн газар

Тухайн зориулалтаар эзэмших газрын хэмжээ
5911333

Газар эзэмших хугацаа
5 жил

2.2. Газар ашиглах эрхийг улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн буюу Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийн 9.11-д заасан дундын мэдээллийн санд улсын бүртгэлийн дугаарыг оруулсан өдрөөс эхлэн хуульд заасны дагуу газрын төлбөрийг тооцож ногдуулна.

2.3. Газрын төлбөрийг нэхэмжлэхийн дагуу Татварын албанд тушаана. Газрын төлбөр төлөгч жилийн төлбөрийг тэнцүү хэмжээгээр хузаан улиралд ногдох төлбөрийг дараа сарын 20-ны өдрийн дотор төлөх бөгөөд дараа улирлуудын төлбөрийг урьдчилан төлж болно.

2.4. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр газрын суурь үнэлгээ, газрын үнэлгээний тойрог, зэрэглэл, бүс, газар эзэмших, ашиглах зориулалтын итгэлцүүр, төлбөрийн хувь, хэмжээ өөрчлөгдсөн тухай бүр уг өөрчлөлттэй холбогдуулан газрын төлбөрийг 30 хоногийн дотор шинэчлэн ногдуулна.

Гурав. Газар ашиглагчийн эрх, үүрэг

- 3.1. Гэрээний нөхцлийн дагуу газрыг ашиглах;
- 3.2. Газар өмчлөгчөөс газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг гаргуулж авах;
- 3.3. Гэрээнд үүргээ зохицооор биелүүлж ирсэн бол эрхийн гэрчилгээний хугацаа дуусахад уг газрыг үргэлжлүүлэн ашиглахаа эрхийн гэрчилгээний хугацааг сунгуулах;
- 3.4. Газрын төлбөрийг газрын ашигт шинж чанарыг ашигласан эсэхээс үл хамааран хуульд заасан хугацаанд нь төлөх;
- 3.5. Төлбөр төлөх үүргээ хугацаандаа гүйцэтгээгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.5 хувиар хэтэрсэн хоног тутамд алданги төлөх;
- 3.6. Газар өмчлөгчөөс газрын ашиглалттай холбогдуулан тавьсан шаардлагыг цаг тухайд нь биелүүлэх;
- 3.7. Холбогдох хууль тогтоомжоор тогтоосон бусад эрх, үүрэг, хариуцлага хүлээх;
- 3.8. Газар ашиглагч нь оршин байгаа хаягаа үнэн зөв гэрээнд тусгуулна. Хаяг байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд газар ашиглуулагчид 10 хоногийн дотор албан бичгээр мэдэгдэнэ;

Дөрөв. Газар ашиглуулагчийн эрх, үүрэг

- 4.1. Газрыг гэрээнд заасан зориулалтын дагуу ашиглаж байгаа эсэхийг хянах;
- 4.2. Уг газрыг ашиглуулахын зэрэгцээ дараахь шаардлагыг газар ашиглагчид тавих эрхтэй.

Үүнд:

- а. Газрыг үр ашигтай зохистой ашиглах, хамгаалах, байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж болон төрийн эрх бүхий байгууллагаас газар ашиглалттай холбогдуулан тавьсан нийтлэг шаардлагыг биелүүлэх, байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээнээс гарсан зөвлөмжийг мөрдөж ажиллах
 - б. Ашиглалтын явцад байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлсэн бол ашиглагч өөрийн хөрөнгөөр уг элэгдэл, эдвэрд орсон газрыг сэргээн сайжруулах
 - в. Орчны бохирдлоос сэргийлэх арга хэмжээг газар ашиглагч өөрийн хөрөнгөөр авч хэрэгжүүлнэ.
 - г. Газрын тухай хууль тогтоомж, газар ашиглах гэрээний нөхцөл, болзлыг удаа дараа буюу ноцтой зөрчсөн
 - д. Хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр гэрээнд заасан зориулалтын дагуу тухайн газраа 2 жил дараалан ашиглаагүй тохиолдолд газар ашиглах эрхийн гэрчилгээг хүчингүй болгоно.
- 4.3. Газрын тухай хуулийн 35.3.1.-35.3.6.-д заасан үүргээ гүйцэтгээгүй, энэ талаар тавьсан шаардлагыг биелүүлээгүй тохиолдолд гэрээг цуцалж, мөн хуулийн 62 дугаар зүйлд зааснаар хохирлыг нөхөн төлөхийг шаардах;
 - 4.4. Газар ашиглуулах гэрээг жил бүр дүгнэх;
 - 4.5. Холбогдох хууль тогтоомжоор олгогдсон бусад эрх, үүрэг, хариуцлага хүлээх;

Тав. Газрын талаарх эд хөрөнгийн эрхийн зарим зохицуулалт

- 5.1. Газар ашиглагчийн өмчлөлд байгаа тухайн газар дээрх үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрх өөр этгээдэд шилжвэл 2 тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр газар ашиглах эрхийг шилжүүлж болно гэж шийдвэрлэнэ.
- 5.2. Энэхүү гэрээгээр ашиглах газрыг хязгаартай ашиглах эрх бүхий газар ашиглагч байгаа болон ийнхүү ашиглахаар шаардсан бол түүний газар ашиглах нөхцөл, журам нь газрын тухай хуулийн 48-р зүйлд заасан нөхцөлийг дагаж мөрдөх болно. Шаардлагатай гэж үзвэл энэхүү гэрээнд хавсаргаж болно.
- 5.3. Гэрээний талуудын шаардлагатай гэж үзсэн бусад нөхцөл: Ашиглах эрх бүхий газраа зориулалтын дагуу ашиглаагүй болон тогтоосон төлбөрийг зохих журмын дагуу төлөөгүй тохиолдолд газар ашиглах эрхийг нь хүчингүй болгох хүртэл арга хэмжээ авч газар дээрх эд хөрөнгийн эрхийн асуудлыг шүүхийн журмаар шийдвэрлэнэ. Мөн Зохих зөвшөөрөлгүйгээр газрын хэмжээнд өөрчлөлт оруулсан нөхцөлд газар ашиглах эрхийг цуцлах хүртэл арга хэмжээ авна.

Зургаа. Гэрээний зөрчил, хариуцлага

6.1. Ноцтой зөрчил:

- 6.1.1. Газрын төлбөрийг нэхэмжлэхийн дагуу хуулийн хугацаанд төлбөрийг төлж барагдуулаагүй.
- 6.1.2. Газрын зориулалтыг дур мэдэн өөрчилсөн.
- 6.1.3. Гэрээний үүргийн зөрчлийг арилгуулах талаар газар ашиглуулагчийн тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэхээс үндэслэл шалтгаангүй татгалзсан.
- 6.1.4. Хууль тогтоомж зөрчин дараах байдлаар хашаа, хайс, түр хашааг барьсан. Үүнд:
 - а. эдэлбэр газрын хил заагаас хэтрүүлэн барьсан хашаа, хайс, түр хашаа;
 - б. замын уулзварт үзэгдэх орчныг хязгаарлан хаасан хашаа, хайс, түр хашаа;
 - в. газар ашиглах эрх нь хүчингүй болсон эдэлбэр газрын хашаа;

6.2. Хариуцлага:

- 6.2.1. Газар ашиглуулах гэрээг дүгнүүлээгүй, тухайн жилийн гэрээний биелэлтээр тооцсон дүгнэлтээр илэрсэн зөрчлүүдийг арилгах арга хэмжээ аваагүй, зөрчил дахин давтагдсан, гэрээнд заасан ноцтой зөрчил гаргасан тохиолдолд, гэрээг нэг талын санаачлагаар цуцлах, Газрын тухай хууль тогтоомжийн дагуу газар ашиглах эрхийн гэрчилгээг хүчингүй болгох саналыг холбогдох албан тушаалтанд уламжлан шийдвэрлүүлнэ.
- 6.2.2. Энэхүү гэрээний 6.1, 7.3-т заасан зөрчлийг гаргасан тохиолдолд албан шаардлага хүргүүлж, албан шаардлагын хугацаа өнгөрмөгц, албадан буулгалтын ажлыг гүйцэтгүүлж, ажлын хөлсний зардал, хохирлыг үл маргах журмаар газар ашиглагчаас гаргуулж төлүүлнэ.

Долоо. Газар ашиглах эрх дуусгавар болоход тухайн газар дээрх барилга байгууламж, бусад эд хөрөнгийг хэрхэх тухай тохиролцоо

7.1. Газар ашиглагчийн газар ашиглах эрх дуусгавар болоход хуульд өөрөөр заагаагүй бол уг этгээдийн газар дээрх барилга байгууламж, бусад эд хөрөнгө өмчлөгч этгээдийн тэрхүү эд хөрөнгөө тухайн газар дээр ашиглах эрх дуусгавар болно.

7.2. Хуулинд заасан үндэслэлээр газар ашиглах эрх дуусгавар болоход уг газар дээрх барилга байгууламж, бусад эд хөрөнгийг шилжүүлэх зардлыг газар ашиглагч этгээд өөрөө хариуцна.

7.3. Хуулийн хугацаанд газрыг чөлөөлөөгүй бол тухайн шатны Засаг дарга албадан нүүлгэх ажлыг зохих хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулна.

Найм. Бусад зүйл

8.1. Гэрээ нь газар ашиглагчид газрыг актаар хүлээлгэн өгч, Эрх бүхий Засаг дарга газар ашиглах эрхийг олгосон өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болж мөрдөгдөнө.

8.2. Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн _____ (үсгээр) жилийн хугацаатай байгуулав.

8.3. Энэхүү гэрээтэй холбоотой бусад асуудлыг Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

8.4. Газар ашиглуулах гэрээг талууд жил бүр дүгнэх ба газар ашиглагч гэрээний биелэлтийг жил бүрийн 06 дугаар сарын 25-ны дотор, газар ашиглуулагч гэрээний 3 дугаар зүйлд заасан үүргийн биелэлтийг 07 дугаар сарын 01-ний дотор багтаан дүгнэнэ.

Гэрээний талуудын албан ёсны хаяг, харилцах утас:

Газар ашиглуулагч:

Дундговь аймгийн Гурвансайхан сум 5-р баг

Утас:

Газар ашиглагч: *Саншайн энерги майнинг овогтой*
Газрын байршил: *Дундговь Гурвансайхан 2-р баг, Дэрсэнэ-Ус Цагаан дэл*
Газар ашиглагчийн хаяг: *Улаанбаатар Чингэлтэй 3-р хороо*
Регистр / улсын бүртгэл /-ийн дугаар: */8369933/*
Банк, дансны дугаар: ,
Харилцах утас: :
Цахим хаяг:

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Газар ашиглуулагчийг төлөөлж:

Сумын Газрын даамал
Дагмид овогтой Цэрэннадмид
гарын үсэг /*Дагмид*/

Газар ашиглагчийг төлөөлж:

Саншайн энерги майнинг-ны Гүйцэтгэх
захирал .Luo Xiaoyong

Энэхүү гэрээний нэг хувийг хадгалав.

4806001398 дугаар бүхий нэгж талбарын хувийн хэрэгт

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК

**ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ЗАХИАЛГАТ ХЯНАН
БАТАЛГААНЫ АЖЛЫН ТАЙЛАН**

Гүйцэтгэсэн:

“ГЕОДАТА” ХХК

Гүйцэтгэгч байгууллагын хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 10-р хороо, Барилгын дэвшилтэт технологийн төв 601 тоот,
Утас (а): 976- 70005003, Утас (р): 976- 99733185, 976- 95043185
И-мэйл хаяг: info@geodata.mn

Улаанбаатар хот
2025 он

ГЕОДАТА ХХК
ЗӨВЛӨХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Дундговь аймаг, Өлзийт, Гурвансайхан сумдын нутагт орших
“Саншайн энерги майнинг” ХХК-ийн ашиглалтын тусгай
зөвшөөрлийн талбайн газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат
хянан баталгааны тайлан

Захиалагч: “Саншайн энерги майнинг” ХХК

Гүйцэтгэгч: “Геодата” ХХК

Хянасан: Ерөнхий инженер..........О.Эрдэнэбат

Боловсруулсан: Газар зохион байгуулагч..........Б.Гэрэлцэцэг

Кадастрын мэргэжилтэн..........М.Даваацэрэн

Ургамал, хөрс судлаач:..........Б.Батзаяа

ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ХЯНАН БАТАЛГААНЫ ДҮГНЭЛТ

Хянан баталгааны төрөл: Захиалгат

Огноо: 2025.07.23

Гүйцэтгэгч: “Геодата” ХХК

1. **Газар ашиглагч:** “Саншайн энерги майнинг” ХХК
2. **Аймаг (нийслэл):** Дундговь **Сум (дүүрэг):** Өлзийт
3. **Байршил, хаяг:** 1-р баг Буянт
4. **Хянан баталгааны талбарын дугаар:** 4828-Саншайн энерги майнинг ХХК-04
5. **Хөрсний нэр:** Цөлөрхөг хээрийн бор хөрс
Хөрсний код: 2301 41 50 66 701 804 90 1000 1100
6. **Ургамалжилт:** Монгол өвс бударганат **Бэлчээрийн код:** ЦХ-1-1-10
7. **Хянан баталгааны талбарын талбайн хэмжээ:** 617.7 га
8. **Газар ашиглах зориулалт:** Ашигт малтмал ашиглах
9. **Одоогийн газар ашиглалтын хэлбэр:** Ашиглалт явагдаагүй
10. **Газар ашиглах шийдвэр:** АМГТГ-ын Кадастрын хэлтсийн даргын 2023 оны 08 сарын 31-ний өдрийн 293 тоот шийдвэр
11. **Газар ашиглах эрхийн гэрчилгээний дугаар:** MV-022599
12. **Газрын төлөв байдал, чанарын тодорхойлолт:**

Газар ашиглалтын төрөл		Талбай /га/	Үүнээс эвдэрч бохирдсон, талбайн хэмжээ		
			Физикийн	Химийн	Биологийн
Нийт ашиглах газар /тусгай зөвшөөрлийн талбай/		5029.70			
Хянан баталгааны талбарын талбай		617.7			
Газар дээр ашиглаж байгаа талбай		617.7			
А.Зөвшөөрөлтэй ашиглаж байгаа талбай		617.7			
1.Үйл ажиллагаанд өртсөн талбай		617.7			
Үүнээс	Шороон зам	0.7	+		
	Сул чөлөөтэй талбай	617			

13. Газрын гадаргын онцлог, төлөв байдал:

Тус хянан баталгааны талбар нь ашиглалтын талбайн зүүн урд хэсэгт газрын гадарга тэгш буюу талархаг газар хамран байрлах бөгөөд далайн төвшнөөс дээш дунджаар 1148-1193 метрийн өндөрт, 3-6 градус налуужилттай. Тухайн талбарт одоогийн байдлаар 0.7 га талбайд шороон зам, 617 га талбайд ашиглалт явагдаагүй хөрсөн бүрхэвчийн шинж чанарт өөрчлөлт ороогүй ба байгалийн аясаар ургаж буй ургамлан нөмрөгөөр бүрхэгдсэн байна.

14. Хөрсний доройтол, бохирдолт, түүний төрөл, зэрэглэл:

Тус нэгж талбарыг төлөөлүүлэн (Зүсэлт 8,9)-р цэгт өнгөн болон гүн үед зүсэлт хийсэн ба тал газар, хөндий хотгорын хөрсний бүлгийн цөлөрхөг хээрийн ердийн бор ба хужир-мараат хам хөрс болон цөлөрхөг хээрийн бор хөрс тархсан байна. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн элсэнцэр болон шавранцар. Хөрснөөс агрохими, эрүүл ахуй, хүнд металлын дээж авч итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжилгээнд хамруулсан.

Хөрсний агрохимийн шинж чанар

Зүсэлт дугаар	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг-экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100 г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Зүсэлт 8	0-9	9.52	0.094	0.229	0.51	1.60	0.87	5	7	2.3	9
	9-29	9.76	0.184	0.447	0.29	4.80	1.77	3	12	2.8	7
	0-9	8.68	0.048	0.117	0.41	1.60	0.41	5	9	3.0	19

Зүсэлт 9	9-30	8.60	0.031	0.076	0.57	1.28	0.24	6	12	2.7	5
-------------	------	------	-------	-------	------	------	------	---	----	-----	---

Хөрсний өнгөн үеэс дээж авч шинжлүүлэхэд ялзмагийн агууламж 0.29-0.57% буюу үржил шим багтай, солилцох кали 5-19 мг/100гр, шим тэжээлийн бодисын хангамжийн хувьд хөдөлгөөнт фосфор 2.3-3.0 мг/100гр, зэрэг үржил шимийг илтгэгч элементүүд бага зэргийн агууламжтай байна. Кальци (Ca) агууламж 3-6 мг-экв, магни (Mg) 7-12 мг-экв, ууссан хүчилтөрөгч (pH) 8.60-9.76 буюу шүлтлэг шинж чанартай байна. Цахилгаан дамжуулах чадвар 0.076-0.447 ds/m. Хөрсний хялбар уусах давсны агууламж 0.031-0.184 буюу бага зэрэг давсжилтай хөрс байна.

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Зүсэлтийн дугаар	Хөрсний гүн (см)	Ширхгийн хэмжээ (мм) түүний эзлэх хувь (%)						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Зүсэлт-8	0-9	6.2	61.9	11.3	8.3	4.2	8.1	20.6
	9-29	5.1	55.8	13.5	13.5	3.2	8.9	25.6
Зүсэлт-9	0-9	9.8	71.0	7.3	7.1	2.1	2.7	11.9
	9-30	11.5	67.9	6.9	5.3	3.3	5.1	13.7

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн нь элсэнцэр болон шавранцар фракц зонхилсон. Хөрсний дээд үе давхаргад элсний (1-0.05 мм) агууламж 5.1-11.5%, тоос (1-0.05 мм)-ны агууламж 60.9-80.8%, элсэрхэг болон дунд шавранцар нангилаг хэсэг (<0.01 мм)-ийн хэмжээ 11.9-25.6% байна.

Хөрсөн дэх хүн металлын агууламж

Дээжийн дугаар	Дээж авсан гүн, см	Хөрсний хүнд металлын агууламж, мг/кг					
		Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
Зүсэлт-9	0-9	14.3	20.4	0.0	28.6	16.0	5.5
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019							
Хүлцэх агууламж /Элсэнцэр/		60	50	1	100	60	60

Хөрсний дээж авсан цэгүүдийн өнгөн хэсэгт хүнд металлын агууламжийг шинжлүүлсэн ба хромын агууламж 14.3 мг/кг, хар тугалга 20.4 мг/кг, цайр 28.6 мг/кг, зэс 16.0 мг/кг, никель 5.5 мг/кг хооронд, кадми илрээгүй байна. Шинжилгээний дүнг Хөрс бохирдуулагч бодисын ЗДХ MNS 5850:2019 стандарттай харьцуулахад стандартаас давсан үзүүлэлт илрээгүй буюу химийн бохирдолгүй хөрс байна.

Хөрсөн дэх эрүүл ахуйн үзүүлэлт

Дээжийн дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (e.coli) mns 3297:2019			Анаэробын (c.perfringens) mns 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Зүсэлт-9	1.3*10 ⁵	≥1.0	1	≥0.1	1	

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүнгээс үзэхэд нянгийн тоо байх ёстой хэмжээнд, гэдэсний савханцрын титр болон анаэробын бага зэрэг илэрсэн буюу биологийн хувьд бага зэрэг бохирдолтой хөрс болохыг илтгэж байна.

15. Ургамлын нөмрөгийн төрх байдал, доройтлын зэрэглэл:

Ургамлын бичиглэл хийх талбайг сонгохдоо аль болох хүн техникийн нөлөөлөлд бага өртсөн байгалийн аясаараа ургаж байгаа ургамлан нөмрөгийг сонгон 2025 оны 04 сарын 15, 16-ны өдрүүдэд хийж гүйцэтгэсэн. Талбайг төлөөлүүлэн хээрийн судалгаагаар нийт 1 цэгт ургамлын бичиглэл үйлдсэн ба судалгааны талбай нь цөлийн хээрийн бэлчээрт хамаарна. Төслийн талбайд Говийн хялгана *Stipa gobica*, Саман ерхөг *Agropyron cristatum*, Дэрвээн хазааргана *Cleistogenes squarrosa*, Адамсын шарилж *Artemisia adamsii*, Амманы сэдэргэнэ *Convolvulus ammanii*, Таана *Allium polyrhizum*, Сайрын хялгана *Stipa glareosa*, Алтан харгана *Caragana leucophloea*, Төлөгчдүү боролз *Ajania achiloides*, Монгол сонгино *Allium mongolicum* Орог тэсэг *Eurotia ceratoides*, Бор бударгана *Salsola passerina*,

Говийн хялгана *Stipa gobica* Roshev, Сайрын хялгана *Stipa glareosa*, Зүүнгарын бударгана *Reaumuria soongorica* зэрэг ургамал зонхилон түлхүү ургасан.

Ургамлан нөмрөгийн төлөв байдал

Ургамалжлын хэв шинж	Зүйлийн бүрэлдэхүүний тоо	Нийт бүрхэц, %	Халцгай газрын хэмжээ, %	Хад, чулууны хэмжээ, %	Талхагдлын заагуур ургамлын бүрхэц, %	Ургац ц/га
Монгол өвс бударганат	4-6	40	55	5	-	-

16. Газар ашиглалтын зөрчил, аюулгүй байдал:

Өндөр хүчдэл, гуу жалга, үерийн ам, гал зэрэг газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй.

17. Газар ашиглалтын талаар цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

“Саншайн энерги майнинг” ХХК нь 5029.70 га газрыг ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй ба одоогийн байдлаар газар дээр үйл ажиллагаа явуулаагүй байна. Хөрсний ангиллаар нь нэгж талбарын талбайг 4 талбар болгон хувааж дүгнэлтийг бичив. Уг талбар нь ашиглалтын талбайн зүүн урд хэсэгт 617.7 га талбайг хамарч байна. Газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй, химийн бохирдолгүй болно. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд одоогийн байдлаар үйл ажиллагаа явуулаагүй байгаа тул хөрсөн бүрхэвчийн шинж чанарт өөрчлөлт ороогүй, байгалийн аясаар ургаж буй ургамлан нөмрөгөөр бүрхэгдсэн. Уг талбарын 0.4 га талбайд машин техникийн хөдөлгөөний нөлөөллийн улмаас шороон зам үүссэн. Хээрийн судалгаагаар бохирдолтой байж болзошгүй гэж үзэн 1 цэг дээр өнгөн болон доод хэсгээс хөрсний дээж авч шинжлүүлэхэд Хөрсний чанар.Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандартаас бага байсан.

- Газрыг үр ашигтай, зохимжтой ашиглах, хамгаалах, байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж болон төрийн эрх бүхий байгууллагаас газар ашиглалттай холбогдуулан тавьсан нийтлэг шаардлагыг биелүүлэх, газрын талбайн хэмжээ, зориулалтыг өөрчлөхгүй байх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг зорчихгүй байх нь зүйтэй,
- Цаашид хөрс ургамлан бүрхэвчийг хамгаалах, тордох, Монгол улсын стандарт болох Хөрсний чанар.Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандартыг сайтар мөрдлөг болгож ариутгал цэвэрлэгээний мэргэжлийн байгууллагаар хөрсийг байнга шинжлүүлж байх,
- Газрын тухай хуулийн 6-р бүлгийн 56.6-д заасны дагуу ашиглалтын талбайн 10 хувиас доошгүй хувийг ногоон байгууламжтай байлгана гэсэн шаардлагыг ханган ажиллах,
- Үйл ажиллагаа явуулж байх үед ховор ургамал байгаа эсэхэд хяналт тавьж байж зөвшөөрөл олгох, хэрэв тухайн талбайд ховор ургамал байвал мод үржүүлгийн талбайд шилжүүлэн суулгах арга хэмжээг авах,
- Ургамлыг шилжүүлэн суулгахдаа үндсийг нь гэмтээлгүй хөрстэй нь хамт ухаж авах, суулгах талбайд төдий хэмжээний нүх ухаж бэлтгэн суулгах, цэнэг усалгааг хийх,
- Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.1-д заасны дагуу иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага тогтоосон цэгээс бусад газарт хөрсийг хог хаягдлаар бохирдуулахгүй байх,
- Эрүүл ахуйн тухай хуулийн 4.4.3-д заасны дагуу өөрийн өмч, эзэмшил, ашиглалтад байгаа газар болон орчны 50 метр хүртэлх газрын хог хаягдлыг цэвэрлэх, зайлуулах, ногоон байгууламжийн арчилгааг хийх,

- Газрын тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1.1-д заасны дагуу газрын төлөв байдал, чанарыг хадгалах, байгалийн аясаар болон хүний үйл ажиллагааны улмаас хөрсний үржил шим буурах, газрын ургамлан бүрхэвч талхлагдах, хөрс элэгдэх, эвдрэх, хуурайших, намагжих, давсжих, бохирдох, хордохоос сэргийлэх арга хэмжээг өөрийн зардлаар хариуцах ба ашиглалтын улмаас элэгдэл эвдрэлд өртсөн газрыг нөхөн сэргээх, ургамалжуулах ажлыг хийх,
- Газрын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1-д заасан газар эзэмшигчийн эрх үүргийн дагуу 35.1.3 газарт учирсан хохирлыг гэм буруутай этгээдээр тогтоосон журмын дагуу нөхөн төлүүлэх, Газрын элэгдэл эвдрэлийг өөрийн хөрөнгөөр нөхөн сэргээх. Газар эзэмшүүлэх гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж элэгдэл эвдрэлийг нөхөн сэргээсний дараа газрыг үргэлжлүүлэн эзэмших,
- Үйл ажиллагаа явуулж эхлэх үед Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/181, А458 тоот тушаалаар батлагдсан Уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журмын дагуу Хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж холбогдох байгууллагаар хэлэлцүүлэн, баяжуулах үйлдвэрийн хаалт, нөхөн сэргээлтийг хийж байх,
- Байгаль орчин, Хөдөө аж ахуй үйлдвэрлэлийн сайдын 2000 оны 64/А1 тоот хамтарсан тушаалын 2-р хавсралт, Ашигт малттал эрж хайх, олборлох явцад эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээж ургамалжуулах ерөнхий зааврыг дагаж мөрдөх,
- Засгийн газрын 379-р тогтоолоор батлагдсан “Тусгай зориулалтын авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам”-ын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах,
- Газрын тухай хуулийн 58 дугаар зүйлд заасны дагуу эзэмшил газартаа 5 жил тутам газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаагаа хийлгэж энэхүү судалгааны дүнтэй харьцуулан холбогдох дүгнэлтийг гаргуулж байх, газар ашиглалтын аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор холбогдох норм, дүрэм, стандартуудыг баримтлах.

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ГАЗАР ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ГЕОДЕЗИ,
ЗУРАГ ЗҮЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГА
БӨГӨӨД УЛСЫН ЕРӨНХИЙ ШИНЖЭЭЧ

А.ЭНХМАНЛАЙ

ЗӨВШӨӨРСӨН:

ГАЗРЫН МОНИТОРИНГИЙН
ХЭЛТСИЙН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН

Г.АНХБАЯР

ШАЛГАЖ ХЯНАСАН:

ГАЗРЫН МОНИТОРИНГИЙН
ХЭЛТСИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН

М.УУГАНЗАЯА

								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Зүсэлт-1	0-10	8.46	0.036	0.088	0.84	1.12	0.29	7	9	2.3	9
	10-30	8.42	0.014	0.033	0.66	0.80	0.07	10	9	2.4	5
Зүсэлт-4	0-10	8.43	0.029	0.071	1.12	0.00	0.22	12	10	2.6	5
	10-29	8.55	0.035	0.084	0.76	1.76	0.28	10	14	2.7	4

Хөрсний өнгөн үеэс дээж авч шинжлүүлэхэд ялзмагийн агууламж 0.66-1.12% буюу үржил шим багтай, солилцох кали 4-9 мг/100гр, шим тэжээлийн бодисын хангамжийн хувьд хөдөлгөөнт фосфор 2.3-2.7 мг/100гр, зэрэг үржил шимийг илтгэгч элементүүд бага зэргийн агууламжтай байна. Кальци (Ca) агууламж 7-12 мг-экв, магни (Mg) 9-14 мг-экв, ууссан хүчилтөрөгч (pH) 8.42-8.55 буюу шүлтлэг шинж чанартай байна. Цахилгаан дамжуулах чадвар 0.033-0.088 ds/m. Хөрсний хялбар уусах давсны агууламж 0.014-0.036 буюу бага зэрэг давсжилтай хөрс байна.

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Зүсэлтийн дугаар	Хөрсний гүн (см)	Ширхгийн хэмжээ (мм) түүний эзлэх хувь (%)						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Зүсэлт-1	0-10	4.8	60.7	13.6	8.5	6.5	5.9	20.9
	10-30	5.9	64.9	11.6	7.2	4.3	6.1	17.6
Зүсэлт-4	0-10	5.3	69.9	8.5	7.9	3.2	5.2	16.3
	10-29	3.2	68.1	12.1	9.5	2.3	4.8	16.6

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн нь зүсэлт-1, 0-10 см хөрснөөс дээж авахад шавранцар механик бүрэлдэхүүнтэй, бусад зүсэлтээс элсэнцэр фракц зонхилсон. Хөрсний дээд үе давхаргад элсний (1-0.05 мм) агууламж 3.2-5.9%, тоос (1-0.05 мм)-ны агууламж 60.7-69.9%, элсэрхэг хэсэг (<0.01 мм)-ийн хэмжээ 16.3-20.9% байна.

Хөрсөн дэх хүн металлын агууламж

Дээжийн дугаар	Дээж авсан гүн, см	Хөрсний хүнд металлын агууламж, мг/кг					
		Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
Зүсэлт-4	0-10	28.6	20.4	0.0	32.8	14.2	6.8
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019							
Хүлцэх агууламж		60	50	1	100	60	60

Хөрсний дээж авсан цэгүүдийн өнгөн хэсэгт хүнд металлын агууламжийг шинжлүүлсэн ба хромын агууламж 28.6 мг/кг, хар тугалга 20.4 мг/кг, цайр 32.8 мг/кг, зэс 14.2 мг/кг, никель 6.8 мг/кг хооронд, кадми илрээгүй байна. Шинжилгээний дүнг Хөрс бохирдуулагч бодисын ЗДХ MNS 5850:2019 стандарттай харьцуулахад стандартаас давсан үзүүлэлт илрээгүй буюу химийн бохирдолгүй хөрс байна.

Хөрсөн дэх эрүүл ахуйн үзүүлэлт

Дээжийн дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (e.coli) mns 3297:2019			Анаэробын (ci.perfringens) mns 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Зүсэлт-4	3.0*10 ⁵	≥1.0	1	≥0.1	1	

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүнгээс үзэхэд нянгийн тоо байх ёстой хэмжээнд, гэдэсний савханцрын титр болон анаэробын бага зэрэг илэрсэн буюу биологийн хувьд бага зэрэг бохирдолтой хөрс болохыг илтгэж байна.

15. Ургамлын нөмрөгийн төрх байдал, доройтлын зэрэглэл:

Ургамлын бичиглэл хийх талбайг сонгохдоо аль болох хүн техникийн нөлөөлөлд бага өртсөн байгалийн аясаараа ургаж байгаа ургамлан нөмрөгийг сонгон 2025 оны 04 сарын 15, 16-ны өдрүүдэд хийж гүйцэтгэсэн. Талбайг төлөөлүүлэн хээрийн судалгаагаар 2 цэгт ургамлын бичиглэл үйлдсэн ба судалгааны талбарт нь цөлийн хээрийн бэлчээрт хамаарна. Төслийн талбайд Говийн хялгана *Stipa gobica*, Саман ерхөг *Agropyron cristatum*, Дэрвээн хазааргана *Cleistogenes squarrosa*, Адамсын шарилж *Artemisia adamsii*, Амманы сэдэргэнэ

Convolvulus ammanii, Таана Allium polyrhizum, Сайрын хялгана Stipa glareosa, Алтан харгана Caragana leucophloea, Төлөгчдүү боролз Ajanina achiloides, Монгол сонгино Allium mongolicum Орог тэсэг Eurotia ceratoides, Бор бударгана Salsola passerina, Говийн хялгана Stipa gobica Roshev, Сайрын хялгана Stipa glareosa, Зүүнгарын бударгана Reaumuria soongorica зэрэг ургамал зонхилон түлхүү ургасан.

Ургамлан нөмрөгийн төлөв байдал

Ургамалжлын хэв шинж	Зүйлийн бүрэлдэхүүний тоо	Нийт бүрхэц, %	Халцгай газрын хэмжээ, %	Хад, чулууны хэмжээ, %	Талхагдлын заагуур ургамлын бүрхэц, %	Ургац ц/га
Монгол өвс-таанат	8-10	45	50	5	-	-
Монгол өвс-таанат	5-7	45	50	5	-	-

16. Газар ашиглалтын зөрчил, аюулгүй байдал:

Өндөр хүчдэл, гуу жалга, үерийн ам, гал зэрэг газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй.

17. Газар ашиглалтын талаар цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

“Саншайн энерги майнинг” ХХК нь 5029.70 га газрыг ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй ба одоогийн байдлаар газар дээр үйл ажиллагаа явуулаагүй байна. Хөрсний ангиллаар нь нэгж талбарын талбайг 4 талбар болгон хувааж дүгнэлтийг бичив. Уг талбар нь ашиглалтын талбайн баруун хойд хэсэгт 500.1 га талбайг хамарч байна. Газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй, химийн бохирдолгүй болно. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд одоогийн байдлаар үйл ажиллагаа явуулаагүй байгаа тул хөрсөн бүрхэвчийн шинж чанарт өөрчлөлт ороогүй, байгалийн аясаар ургаж буй ургамлан нөмрөгөөр бүрхэгдсэн.

Машин техникийн хөдөлгөөний нөлөөллийн улмаас 1.5 га талбайд шороон зам үүссэн. Хээрийн судалгаагаар бохирдолтой байж болзошгүй гэж үзэн 2 цэг дээр өнгөн болон доод хэсгээс хөрсний дээж авч шинжлүүлэхэд Хөрсний чанар.Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандартаас бага байсан.

- Газрыг үр ашигтай, зохимжтой ашиглах, хамгаалах, байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж болон төрийн эрх бүхий байгууллагаас газар ашиглалттай холбогдуулан тавьсан нийтлэг шаардлагыг биелүүлэх, газрын талбайн хэмжээ, зориулалтыг өөрчлөхгүй байх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг зорчихгүй байх нь зүйтэй,
- Цаашид хөрс ургамлан бүрхэвчийг хамгаалах, тордох, Монгол улсын стандарт болох Хөрсний чанар.Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандартыг сайтар мөрдлөг болгож ариутгал цэвэрлэгээний мэргэжлийн байгууллагаар хөрсийг байнга шинжлүүлж байх,
- Газрын тухай хуулийн 6-р бүлгийн 56.6-д заасны дагуу ашиглалтын талбайн 10 хувиас доошгүй хувийг ногоон байгууламжтай байлгана гэсэн шаардлагыг ханган ажиллах,
- Үйл ажиллагаа явуулж байх үед ховор ургамал байгаа эсэхэд хяналт тавьж байж зөвшөөрөл олгох, хэрэв тухайн талбайд ховор ургамал байвал мод үржүүлгийн талбайд шилжүүлэн суулгах арга хэмжээг авах,
- Ургамлыг шилжүүлэн суулгахдаа үндсийг нь гэмтээлгүй хөрстэй нь хамт ухаж авах, суулгах талбайд төдий хэмжээний нүх ухаж бэлтгэн суулгах, цэнэг усалгааг хийх,
- Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.1-д заасны дагуу иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага тогтоосон цэгээс бусад газарт хөрсийг хог хаягдлаар бохирдуулахгүй байх,

- Эрүүл ахуйн тухай хуулийн 4.4.3-д заасны дагуу өөрийн өмч, эзэмшил, ашиглалтад байгаа газар болон орчны 50 метр хүртэлх газрын хог хаягдлыг цэвэрлэх, зайлуулах, ногоон байгууламжийн арчилгааг хийх,
- Газрын тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1.1-д заасны дагуу газрын төлөв байдал, чанарыг хадгалах, байгалийн аясаар болон хүний үйл ажиллагааны улмаас хөрсний үржил шим буурах, газрын ургамлан бүрхэвч талхлагдах, хөрс элэгдэх, эвдрэх, хуурайших, намагжих, давсжих, бохирдох, хордохоос сэргийлэх арга хэмжээг өөрийн зардлаар хариуцах ба ашиглалтын улмаас элэгдэл эвдрэлд өртсөн газрыг нөхөн сэргээх, ургамалжуулах ажлыг хийх,
- Газрын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1-д заасан газар эзэмшигчийн эрх үүргийн дагуу 35.1.3 газарт учирсан хохирлыг гэм буруутай этгээдээр тогтоосон журмын дагуу нөхөн төлүүлэх, Газрын элэгдэл эвдрэлийг өөрийн хөрөнгөөр нөхөн сэргээх. Газар эзэмшүүлэх гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж элэгдэл эвдрэлийг нөхөн сэргээсний дараа газрыг үргэлжлүүлэн эзэмших,
- Үйл ажиллагаа явуулж эхлэх үед Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/181, А458 тоот тушаалаар батлагдсан Уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журмын дагуу Хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж холбогдох байгууллагаар хэлэлцүүлэн, баяжуулах үйлдвэрийн хаалт, нөхөн сэргээлтийг хийж байх,
- Байгаль орчин, Хөдөө аж ахуй үйлдвэрлэлийн сайдын 2000 оны 64/А1 тоот хамтарсан тушаалын 2-р хавсралт, Ашигт малттал эрж хайх, олборлох явцад эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээж ургамалжуулах ерөнхий зааврыг дагаж мөрдөх,
- Засгийн газрын 379-р тогтоолоор батлагдсан “Тусгай зориулалтын авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам”-ын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах,
- Газрын тухай хуулийн 58 дугаар зүйлд заасны дагуу эзэмшил газартаа 5 жил тутам газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаагаа хийлгэж энэхүү судалгааны дүнтэй харьцуулан холбогдох дүгнэлтийг гаргуулж байх, газар ашиглалтын аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор холбогдох норм, дүрэм, стандартуудыг баримтлах.

Зүсэлт 2	0-9	8.37	0.031	0.076	0.52	0.96	0.24	6	11	2.1	4
	9-27	8.40	0.022	0.053	0.73	0.96	0.15	6	11	2.6	4
Зүсэлт 3	0-10	8.36	0.033	0.079	0.71	1.60	0.26	11	9	2.6	4
	10-29	8.41	0.035	0.085	0.63	2.40	0.28	8	14	2.0	2
Зүсэлт 5	0-8	8.22	0.037	0.089	0.98	2.76	0.30	9	15	2.1	4
	8-28	8.58	0.041	0.099	0.81	3.04	0.34	7	17	2.8	4
Зүсэлт 6	0-10	8.48	0.026	0.064	0.78	0.96	0.19	7	9	2.6	5
	10-29	8.62	0.034	0.082	0.53	1.92	0.27	7	14	2.3	2

Хөрсний өнгөн үеэс дээж авч шинжлүүлэхэд ялзмагийн агууламж 0.52-0.98% буюу үржил шим багтай, солилцох кали 2-5 мг/100гр, шим тэжээлийн бодисын хангамжийн хувьд хөдөлгөөнт фосфор 2.0-2.8 мг/100гр, зэрэг үржил шимийг илтгэгч элементүүд бага зэргийн агууламжтай байна. Кальци (Ca) агууламж 6-11 мг-экв, магни (Mg) 9-15 мг-экв, ууссан хүчилтөрөгч (pH) 8.22-8.62 буюу шүлтлэг шинж чанартай байна. Цахилгаан дамжуулах чадвар 0.053-0.099 ds/m. Хөрсний хялбар уусах давсны агууламж 0.022-0.041 буюу бага зэрэг давсжилтай хөрс байна.

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Зүсэлтийн дугаар	Хөрсний гүн (см)	Ширхгийн хэмжээ (мм) түүний эзлэх хувь (%)						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Зүсэлт-2	0-9	6.7	66.8	9.8	7.2	3.4	6.1	16.7
	9-27	4.8	69.2	8.7	6.3	2.7	8.3	17.3
Зүсэлт-3	0-10	3.9	68.6	10.2	8.5	1.7	7.1	17.3
	10-29	2.9	67.8	11.4	9.2	2.3	6.4	17.9
Зүсэлт-5	0-8	4.3	66.1	10.5	8.2	7.2	3.7	19.1
	8-28	5.6	61.5	13.5	10.8	3.7	4.9	19.4
Зүсэлт-6	0-10	2.3	67.8	11.5	8.6	4.1	5.7	18.4
	10-29	4.1	69.9	9.5	7.5	2.8	6.2	16.5

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн нь элсэрхэг фракц зонхилсон. Хөрсний дээд үе давхаргад элсний (1-0.05 мм) агууламж 2.3-6.7%, тоос (1-0.05 мм)-ны агууламж 67.1-74%, элсэрхэг хэсэг (<0.01 мм)-ийн хэмжээ 16.3-19.4% байна.

Хөрсөн дэх хүн металлын агууламж

Дээжийн дугаар	Дээж авсан гүн, см	Хөрсний хүнд металлын агууламж, мг/кг					
		Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
Зүсэлт-2	0-9	0.0	15.2	0.0	22.4	13.0	4.6
Зүсэлт-6	0-10	0.0	13.9	0.0	17.2	12.4	4.1
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019							
Хүлцэх агууламж		60	50	1	100	60	60

Хөрсний дээж авсан цэгүүдийн өнгөн хэсэгт хүнд металлын агууламжийг шинжлүүлсэн ба хромын агууламж 0.0 мг/кг, хар тугалга 13.9-15.2 мг/кг, цайр 17.2-22.4 мг/кг, зэс 12.4-13.0 мг/кг, никель 4.1-4.6 мг/кг хооронд, кадми илрээгүй байна. Шинжилгээний дүнг Хөрс бохирдуулагч бодисын ЗДХ MNS 5850:2019 стандарттай харьцуулахад стандартаас давсан үзүүлэлт илрээгүй буюу химийн бохирдолгүй хөрс байна.

Хөрсөн дэх эрүүл ахуйн үзүүлэлт

Дээжийн дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (e.coli) mns 3297:2019			Анаэробын (ci.perfringens) mns 3297:2019	
	Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	
Зүсэлт-2	2.7*10 ⁵	≥1.0	1	≥0.1	1	

Зүсэлт-6	4.4*10 ⁵	≥1.0	1	≥0.1	1
----------	---------------------	------	---	------	---

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүнгээс үзэхэд нянгийн тоо байх ёстой хэмжээнд, гэдэсний савханцрын титр болон анаэробын бага зэрэг илэрсэн буюу биологийн хувьд бага зэрэг бохирдолтой хөрс болохыг илтгэж байна.

15. Ургамлын нөмрөгийн төрх байдал, доройтлын зэрэглэл:

Ургамлын бичиглэл хийх талбайг сонгохдоо аль болох хүн техникийн нөлөөлөлд бага өртсөн байгалийн аясаараа ургаж байгаа ургамлан нөмрөгийг сонгон 2025 оны 04 сарын 15, 16-ны өдрүүдэд хийж гүйцэтгэсэн. Талбайг төлөөлүүлэн хээрийн судалгаагаар нийт 4 цэгт ургамлын бичиглэл үйлдсэн ба судалгааны талбай нь цөлийн хээрийн бэлчээрт хамаарна. Төслийн талбайд Говийн хялгана *Stipa gobica*, Саман ерхөг *Agropyron cristatum*, Дэрвээн хазааргана *Cleistogenes squarrosa*, Адамсын шарилж *Artemisia adamsii*, Амманы сэдэргэнэ *Convolvulus ammanii*, Таана *Allium polyrhizum*, Сайрын хялгана *Stipa glareosa*, Алтан харгана *Caragana leucophloea*, Төлөгчдүү боролз *Ajania achiloides*, Монгол сонгино *Allium mongolicum* Орог тэсэг *Eurotia ceratoides*, Бор бударгана *Salsola passerina*, Говийн хялгана *Stipa gobica* Roshev, Сайрын хялгана *Stipa glareosa*, Зүүнгарын бударгана *Reaumuria soongorica* зэрэг ургамал зонхилон түлхүү ургасан.

Ургамлан нөмрөгийн төлөв байдал

Ургамалжлын хэв шинж	Зүйлийн бүрэлдэхүүний тоо	Нийт бүрхэц, %	Халцгай газрын хэмжээ, %	Хад, чулууны хэмжээ, %	Талхагдлын заагуур ургамлын бүрхэц, %	Ургац ц/га
Монгол өвс таанат	7-9	40	60	5	-	-
Монгол өвс таанат	4-9	35	60	5	-	-
Монгол өвс бударганат	3-4	60	35	5	-	-
Монгол өвс бударганат	3-5	70	25	5	-	-

16. Газар ашиглалтын зөрчил, аюулгүй байдал:

Өндөр хүчдэл, гуу жалга, үерийн ам, гал зэрэг газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй.

17. Газар ашиглалтын талаар цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

“Саншайн энерги майнинг” ХХК нь 5029.70 га газрыг ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй ба одоогийн байдлаар газар дээр үйл ажиллагаа явуулаагүй байна.

Хөрсний ангиллаар нь нэгж талбарын талбайг 4 талбар болгон хувааж дүгнэлтийг бичив. Уг талбар нь ашиглалтын талбайн гол хэсэгт 1065.9 га талбайг хамарч байна. Газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй, химийн бохирдолгүй болно. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд одоогийн байдлаар үйл ажиллагаа явуулаагүй байгаа тул хөрсөн бүрхэвчийн шинж чанарт өөрчлөлт ороогүй, байгалийн аясаар ургаж буй ургамлан нөмрөгөөр бүрхэгдсэн.

Машин техникийн хөдөлгөөний нөлөөллийн улмаас 4 га талбайд шороон зам үүссэн. Хээрийн судалгаагаар бохирдолтой байж болзошгүй гэж үзэн 4 цэг дээр өнгөн болон доод хэсгээс хөрсний дээж авч шинжлүүлэхэд Хөрсний чанар.Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандартаас бага байсан.

- Газрыг үр ашигтай, зохимжтой ашиглах, хамгаалах, байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж болон төрийн эрх бүхий байгууллагаас газар ашиглалттай холбогдуулан тавьсан нийтлэг шаардлагыг биелүүлэх, газрын талбайн хэмжээ, зориулалтыг өөрчлөхгүй байх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг зорчихгүй байх нь зүйтэй,

- Цаашид хөрс ургамлан бүрхэвчийг хамгаалах, тордох, Монгол улсын стандарт болох Хөрсний чанар.Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2008 стандартыг сайтар мөрдлөг болгож ариутгал цэвэрлэгээний мэргэжлийн байгууллагаар хөрсийг байнга шинжлүүлж байх,
- Газрын тухай хуулийн 6-р бүлгийн 56.6-д заасны дагуу ашиглалтын талбайн 10 хувиас доошгүй хувийг ногоон байгууламжтай байлгана гэсэн шаардлагыг ханган ажиллах,
- Үйл ажиллагаа явуулж байх үед ховор ургамал байгаа эсэхэд хяналт тавьж байж зөвшөөрөл олгох, хэрэв тухайн талбайд ховор ургамал байвал мод үржүүлгийн талбайд шилжүүлэн суулгах арга хэмжээг авах,
- Ургамлыг шилжүүлэн суулгахдаа үндсийг нь гэмтээлгүй хөрстэй нь хамт ухаж авах, суулгах талбайд төдий хэмжээний нүх ухаж бэлтгэн суулгах, цэнэг усалгааг хийх,
- Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.1-д заасны дагуу иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага тогтоосон цэгээс бусад газарт хөрсийг хог хаягдлаар бохирдуулахгүй байх,
- Эрүүл ахуйн тухай хуулийн 4.4.3-д заасны дагуу өөрийн өмч, эзэмшил, ашиглалтад байгаа газар болон орчны 50 метр хүртэлх газрын хог хаягдлыг цэвэрлэх, зайлуулах, ногоон байгууламжийн арчилгааг хийх,
- Газрын тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1.1-д заасны дагуу газрын төлөв байдал, чанарыг хадгалах, байгалийн аясаар болон хүний үйл ажиллагааны улмаас хөрсний үржил шим буурах, газрын ургамлан бүрхэвч талхлагдах, хөрс элэгдэх, эвдрэх, хуурайших, намагжих, давсжих, бохирдох, хордохоос сэргийлэх арга хэмжээг өөрийн зардлаар хариуцах ба ашиглалтын улмаас элэгдэл эвдрэлд өртсөн газрыг нөхөн сэргээх, ургамалжуулах ажлыг хийх,
- Газрын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1-д заасан газар эзэмшигчийн эрх үүргийн дагуу 35.1.3 газарт учирсан хохирлыг гэм буруутай этгээдээр тогтоосон журмын дагуу нөхөн төлүүлэх, Газрын элэгдэл эвдрэлийг өөрийн хөрөнгөөр нөхөн сэргээх. Газар эзэмшүүлэх гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж элэгдэл эвдрэлийг нөхөн сэргээсний дараа газрыг үргэлжлүүлэн эзэмших,
- Үйл ажиллагаа явуулж эхлэх үед Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/181, А458 тоот тушаалаар батлагдсан Уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журмын дагуу Хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж холбогдох байгууллагаар хэлэлцүүлэн, баяжуулах үйлдвэрийн хаалт, нөхөн сэргээлтийг хийж байх,
- Байгаль орчин, Хөдөө аж ахуй үйлдвэрлэлийн сайдын 2000 оны 64/А1 тоот хамтарсан тушаалын 2-р хавсралт, Ашигт малттал эрж хайх, олборлох явцад эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээж ургамалжуулах ерөнхий зааврыг дагаж мөрдөх,
- Засгийн газрын 379-р тогтоолоор батлагдсан “Тусгай зориулалтын авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам”-ын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах,
- Газрын тухай хуулийн 58 дугаар зүйлд заасны дагуу эзэмшил газартаа 5 жил тутам газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаагаа хийлгэж энэхүү судалгааны дүнтэй харьцуулан холбогдох дүгнэлтийг гаргуулж байх,газар ашиглалтын аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор холбогдох норм, дүрэм, стандартуудыг баримтлах.

Зүсэлт 7	0-8	8.61	0.034	0.083	0.73	1.76	0.27	8	15	2.8	7
	8-32	8.70	0.058	0.141	0.32	3.04	0.51	7	15	3.0	5
Зүсэлт 10	0-10	8.10	0.384	0.932	1.16	1.60	3.77	5	19	2.7	7
	10-26	8.42	0.256	0.622	0.27	6.40	2.49	5	14	3.4	2
Зүсэлт 11	0-9	8.60	0.049	0.119	1.03	1.76	0.42	9	10	2.8	10
	9-26	8.66	0.050	0.122	0.33	4.48	0.43	7	13	3.0	2
Зүсэлт 12	0-10	8.57	0.030	0.072	0.72	0.80	0.23	6	10	2.9	5
	10-31	8.55	0.030	0.072	0.45	0.96	0.23	7	14	2.9	4
Зүсэлт 13	0-8	8.32	0.040	0.096	0.77	1.60	0.33	11	17	3.4	5
	8-30	8.52	0.033	0.080	0.62	1.92	0.26	7	8	3.2	2

Хөрсний өнгөн үеэс дээж авч шинжлүүлэхэд ялзмагийн агууламж 0.32-1.16% буюу үржил шим багтай, солилцох кали 2-19 мг/100гр, шим тэжээлийн бодисын хангамжийн хувьд хөдөлгөөнт фосфор 2.0-3.4 мг/100гр, зэрэг үржил шимийг илтгэгч элементүүд бага зэргийн агууламжтай байна. Кальци (Ca) агууламж 3-12 мг-экв, магни (Mg) 7-19 мг-экв, ууссан хүчилтөрөгч (pH) 8.10-9.76 буюу шүлтлэг шинж чанартай байна. Цахилгаан дамжуулах чадвар 0.033-0.932 ds/m. Хөрсний хялбар уусах давсны агууламж 0.014-0.384 буюу бага зэрэг давсжилтай хөрс байна.

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Зүсэлтийн дугаар	Хөрсний гүн (см)	Ширхгийн хэмжээ (мм) түүний эзлэх хувь (%)						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Зүсэлт-7	0-8	5.9	68.4	8.1	8.2	3.5	5.9	17.6
	8-32	6.5	67.7	9.3	9.1	2.7	4.7	16.5
Зүсэлт-10	0-10	4.1	67.3	10.8	7.3	5.9	4.6	17.8
	10-26	1.9	57.9	14.6	12.4	4.7	8.5	25.6
Зүсэлт-11	0-9	3.9	64.5	11.7	10.2	2.6	7.3	20.1
	9-26	4.6	65.0	10.5	9.8	3.2	6.9	19.9
Зүсэлт-12	0-10	2.8	70.0	9.5	8.2	3.8	5.7	17.7
	10-31	3.1	72.9	8.5	6.2	4.1	5.2	15.5
Зүсэлт-13	0-8	4.2	76.6	7.3	4.1	2.6	5.2	11.9
	8-30	7.3	72.1	8.6	5.8	1.6	4.6	12.0

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн нь элсэнцэр болон шавранцар фракц зонхилсон. Хөрсний дээд үе давхаргад элсний (1-0.05 мм) агууламж 1.9-7.3%, тоос (1-0.05 мм)-ны агууламж 59.8-80.8%, элсэрхэг болон дунд шавранцар нангилаг хэсэг (<0.01 мм)-ийн хэмжээ 11.9-25.6% байна.

Хөрсөн дэх хүн металлын агууламж

Дээжийн дугаар	Дээж авсан гүн, см	Хөрсний хүнд металлын агууламж, мг/кг					
		Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
Зүсэлт-13	0-8	0.0	20.1	0.0	8.2	12.4	1.4
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019							
Хүлцэх агууламж		60	50	1	100	60	60

Хөрсний дээж авсан цэгүүдийн өнгөн хэсэгт хүнд металлын агууламжийг шинжлүүлсэн ба хромын агууламж 0.0 мг/кг, хар тугалга 20.1 мг/кг, цайр 8.2 мг/кг, зэс 12.4 мг/кг, никель 1.4 мг/кг хооронд, кадми илрээгүй байна. Шинжилгээний дүнг Хөрс бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS5850:2019 стандарттай харьцуулахад стандартаас давсан үзүүлэлт илрээгүй буюу химийн бохирдолгүй хөрс байна.

Хөрсөн дэх эрүүл ахуйн үзүүлэлт

Дээжийн дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (e.coli) mns 3297:2019			Анаэробын (ci.perfringens) mns 3297:2019	
	Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	

Зүсэлт-13	$2.3 \cdot 10^5$	≥ 1.0	1	≥ 0.1	1
-----------	------------------	------------	---	------------	---

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүнгээс үзэхэд нянгийн тоо байх ёстой хэмжээнд, гэдэсний савханцрын титр болон анаэробын бага зэрэг илэрсэн буюу биологийн хувьд бага зэрэг бохирдолтой хөрс болохыг илтгэж байна.

15. Ургамлын нөмрөгийн төрх байдал, доройтлын зэрэглэл:

Ургамлын бичиглэл хийх талбайг сонгохдоо аль болох хүн техникийн нөлөөлөлд бага өртсөн байгалийн аясаараа ургаж байгаа ургамлан нөмрөгийг сонгон 2025 оны 04 сарын 15, 16-ны өдрүүдэд хийж гүйцэтгэсэн. Талбайг төлөөлүүлэн хээрийн судалгаагаар нийт 5 цэгт ургамлын бичиглэл үйлдсэн ба судалгааны талбай нь цөлийн хээрийн бэлчээрт хамаарна. Төслийн талбайд Говийн хялгана *Stipa gobica*, Саман ерхөг *Agropyron cristatum*, Дэрвээн хазааргана *Cleistogenes squarrosa*, Адамсын шарилж *Artemisia adamsii*, Амманы сэдэргэнэ *Convolvulus ammanii*, Таана *Allium polyrhizum*, Сайрын хялгана *Stipa glareosa*, Алтан харгана *Caragana leucophloea*, Төлөгчдүү боролз *Ajania achiloides*, Монгол сонгино *Allium mongolicum* Орог тэсэг *Eurotia ceratoides*, Бор бударгана *Salsola passerina*, Говийн хялгана *Stipa gobica* Roshev, Сайрын хялгана *Stipa glareosa*, Зүүнгарын бударгана *Reaumuria soongorica* зэрэг ургамал зонхилон түлхүү ургасан.

Ургамлан нөмрөгийн төлөв байдал

Ургамалжлын хэв шинж	Зүйлийн бүрэлдэхүүний тоо	Нийт бүрхэц, %	Халцгай газрын хэмжээ, %	Хад, чулууны хэмжээ, %	Талхагдлын заагуур ургамлын бүрхэц, %	Ургац ц/га
Монгол өвс бударганат	3-4	55	40	5	-	-
Монгол өвс таанат	4-5	30	65	5	-	-
Монгол өвс таанат	5-6	40	55	5	-	-
Монгол өвс таанат	3-5	25	70	5	-	-
Монгол өвс таанат	8-10	65	30	5	-	-

16. Газар ашиглалтын зөрчил, аюулгүй байдал:

Өндөр хүчдэл, гуу жалга, үерийн ам, гал зэрэг газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй.

17. Газар ашиглалтын талаар цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

“Саншайн энерги майнинг” ХХК нь 5029.70 га газрыг ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй ба одоогийн байдлаар газар дээр үйл ажиллагаа явуулаагүй байна. Хөрсний ангиллаар нь нэгж талбарын талбайг 4 талбар болгон хувааж дүгнэлтийг бичив. Уг талбар нь ашиглалтын талбайн зүүн урд хэсэгт 2846 га талбайг хамарч байна. Газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй, химийн бохирдолгүй болно. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд одоогийн байдлаар үйл ажиллагаа явуулаагүй байгаа тул хөрсөн бүрхэвчийн шинж чанарт өөрчлөлт ороогүй, байгалийн аясаар ургаж буй ургамлан нөмрөгөөр бүрхэгдсэн. Машин техникийн хөдөлгөөний нөлөөллийн улмаас 5.2 га талбайд шороон зам үүссэн. Хээрийн судалгаагаар бохирдолтой байж болзошгүй гэж үзэн 5 цэг дээр өнгөн болон доод хэсгээс хөрсний дээж авч шинжлүүлэхэд Хөрсний чанар.Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандартаас бага байсан.

– Газрыг үр ашигтай, зохимжтой ашиглах, хамгаалах, байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж болон төрийн эрх бүхий байгууллагаас газар ашиглалттай холбогдуулан тавьсан нийтлэг шаардлагыг биелүүлэх, газрын талбайн хэмжээ, зориулалтыг өөрчлөхгүй байх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг зорчихгүй байх нь зүйтэй,

– Цаашид хөрс ургамлан бүрхэвчийг хамгаалах, тордох, Монгол улсын стандарт болох Хөрсний чанар.Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандартыг сайтар мөрдлөг болгож ариутгал цэвэрлэгээний мэргэжлийн байгууллагаар хөрсийг байнга шинжлүүлж байх,

– Газрын тухай хуулийн 6-р бүлгийн 56.6-д заасны дагуу ашиглалтын талбайн 10 хувиас доошгүй хувийг ногоон байгууламжтай байлгана гэсэн шаардлагыг ханган ажиллах,

– Үйл ажиллагаа явуулж байх үед ховор ургамал байгаа эсэхэд хяналт тавьж байж зөвшөөрөл олгох, хэрэв тухайн талбайд ховор ургамал байвал мод үржүүлгийн талбайд шилжүүлэн суулгах арга хэмжээг авах,

– Ургамлыг шилжүүлэн суулгахдаа үндсийг нь гэмтээлгүй хөрстэй нь хамт ухаж авах, суулгах талбайд төдий хэмжээний нүх ухаж бэлтгэн суулгах, цэнэг усалгааг хийх,

– Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.1-д заасны дагуу иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага тогтоосон цэгээс бусад газарт хөрсийг хог хаягдлаар бохирдуулахгүй байх,

– Эрүүл ахуйн тухай хуулийн 4.4.3-д заасны дагуу өөрийн өмч, эзэмшил, ашиглалтад байгаа газар болон орчны 50 метр хүртэлх газрын хог хаягдлыг цэвэрлэх, зайлуулах, ногоон байгууламжийн арчилгааг хийх,

– Газрын тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1.1-д заасны дагуу газрын төлөв байдал, чанарыг хадгалах, байгалийн аясаар болон хүний үйл ажиллагааны улмаас хөрсний үржил шим буурах, газрын ургамлан бүрхэвч талхлагдах, хөрс элэгдэх, эвдрэх, хуурайших, намагжих, давсжих, бохирдох, хордохоос сэргийлэх арга хэмжээг өөрийн зардлаар хариуцах ба ашиглалтын улмаас элэгдэл эвдрэлд өртсөн газрыг нөхөн сэргээх, ургамалжуулах ажлыг хийх,

– Газрын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1-д заасан газар эзэмшигчийн эрх үүргийн дагуу 35.1.3 газарт учирсан хохирлыг гэм буруутай этгээдээр тогтоосон журмын дагуу нөхөн төлүүлэх, Газрын элэгдэл эвдрэлийг өөрийн хөрөнгөөр нөхөн сэргээх. Газар эзэмшүүлэх гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж элэгдэл эвдрэлийг нөхөн сэргээсний дараа газрыг үргэлжлүүлэн эзэмших,

– Үйл ажиллагаа явуулж эхлэх үед Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/181, А458 тоот тушаалаар батлагдсан Уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журмын дагуу Хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж холбогдох байгууллагаар хэлэлцүүлэн, баяжуулах үйлдвэрийн хаалт, нөхөн сэргээлтийг хийж байх,

– Байгаль орчин, Хөдөө аж ахуй үйлдвэрлэлийн сайдын 2000 оны 64/А1 тоот хамтарсан тушаалын 2-р хавсралт, Ашигт малттал эрж хайх, олборлох явцад эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээж ургамалжуулах ерөнхий зааврыг дагаж мөрдөх,

– Засгийн газрын 379-р тогтоолоор батлагдсан “Тусгай зориулалтын авто зам, замын байгууламж барих, ашиглах журам”-ын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах,

– Газрын тухай хуулийн 58 дугаар зүйлд заасны дагуу эзэмшил газартаа 5 жил тутам газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаагаа хийлгэж энэхүү судалгааны дүнтэй харьцуулан холбогдох дүгнэлтийг гаргуулж байх, газар ашиглалтын аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор холбогдох норм, дүрэм, стандартуудыг баримтлах.

УСНЫ АШИГЛАХ БОЛОМЖИТ НӨӨЦИЙН ДҮГНЭЛТ

оны -р сарын -ны
өдөр

Дугаар Е-2504-000317

1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага:

Байгууллагын нэр: Саншайн энерги майнинг ГХО-тай ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 8369933
Захирал: . Luo Xiaoyong
Холбоо барих утасны дугаар: 99112852

2. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан аж ахуйн нэгж, байгууллага:

Байгууллагын нэр: Баялаг баян ундарга ХХК
Холбоо барих утасны дугаар: 80008580

3. Төслийн нэр, байршил:

Төслийн нэр: "Цагаан дэлт" хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах төсөл
Байршил: Дундговь, Гурвансайхан, 2-р баг, Дэрсэнэ ус
Харьяалагдах сав газар: Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар
Хамаарах салбар: Уул уурхай

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр, төрөл, зориулалт:

Дугаар	Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр, төрөл, зориулалт
MV-022599	Ашигт малтмал газрын тосны газраас Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын "Цагаан дэл" нэртэй газарт 5029.7 га талбайд ашигт малтмал ашиглалтын MV-022599 дугаартай тусгай зөвшөөрлийг "Сайшайн энерги майнинг" ХХК-д 2023.09.11-ний өдөр 30 жилийн хугацаатай олгосон.

5. Төслийн хүчин чадал, ажиллах горим:

Төслийн хүчин чадал: Хоногт 450 мян.тн, жилд 100 мян.тн хүдэр олборлон, баяжуулна.
Төслийг хэрэгжүүлэх нийт хугацаа (жил): 2
Ажлын горим: 2 ээлжээр
Жилд ажиллах хоногийн тоо: 222
Жилд ажиллах хүний тоо: 108

6. Усны нөөц, усны эх үүсвэр:

Эх үүсвэр	Нэр	Зориулалт	Усны нөөц (л/сек)	Усны нөөц (м3/хон)	Байршил (Х, Ү)	Тайлбар
Гүний худаг	Сайншайн энерги майнинг	Усны хэрэглээ	4.00	345.60	Дундговь, Гурвансайхан, 2-р баг, Дэрсэнэ ус	Төслийн үнд ахуйн усны хэрэглээг өөрийн эзэмшлийн талбайд гаргуулсан өрөмдмөл худаг (107° 0' 30.4", 45° 14' 56.12')-аас хангана.
Шүүрлийн ус	Шүүрлийн ус	Технологийн хэрэгцээнд	6.75	583.20	Дундговь, Гурвансайхан, 2-р баг, Дэрсэнэ ус	Төслийн технологийн хэрэгцээний усыг уурхайн ухлагад орж ирэх шүүрлийн усаар хангана. (ТЭЗҮ-ийн хуудас 42)

7. Төсөлд хэрэглэх, ашиглах усны хэмжээ

Төслийн усны хэрэгцээг БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны А/301 дүгээр тушаалаар баталсан "Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм" болон Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайлангийн төсөлд үндэслэн тооцоход:

Бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээний нэр	Нормын хэмжээ	Хэмжих нэгж	Хоногийн хүчин чадал	Тайлбар	Усны хэрэглээ, м3/хон	Жилд ажиллах хоног/тоо	Усны хэрэглээ, м3/жил
Хүйтэн ус хангамж, ариутгах татуургын системд холбогдсон байр, ус халаагууртай, усанд орох онгоцтой орон сууц	150.0	л	108	Ажилчдын ус хэрэглээ (хүн/хон)	16.20	222	3,596.40
Хайлуур жонш, жонш (Флотацийн баяжуулалт)	3.5	м3	450	Технологийн ус хэрэглээ (м3/тн)	1575.00	222	349,650.00
Гудамж, зам талбай	2.0	л	33000	Зам талбайн усалгаа (л/м2)	66.00	150	9,900.00
Суулгац	40.0	л	500	Мод усалгаанд (л/ш.мод)	20.00	12	240.00
Цэцэрлэг, зүлэг ногоо услах	4.0	л	500	Усалгаанд ашиглах ус (л/м2)	2.00	12	24.00

8. Дүгнэлт:

Төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардагдах усны хэрэглээ, м3/хон: **576.70**

Усны боломжит нөөц, м3/хон:	928.80
Дүгнэлтийн хариу:	хүрэлцээтэй
Дүгнэлт:	"Сайншайн энерги майнинг" ХХК-ийн хэрэгжүүлэх "Цагаан дэлт" хайлуур жоншны ордыг ил аргаар ашиглах төсөлд шаардагдах унд ахуй, зам талбайн усалгаа, ногоон байгууламжийн усны 104 м3/хон хэрэгцээг өөрийн эзэмшлийн талбайд гаргуулсан 4 л/сек (345.6 м3/хон) ундаргатай өрөмдмөл худгаас, технологийн хэрэгцээний 472.5 м3/хон усыг уурхайн ухлагад орж ирэх (583.2 м3/хон) шүүрлийн усаар хангахад усны ашиглах боломжт нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй байна.

9. Тавих шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

Төслийн хэрэгжүүлэхдээ Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2-т заасан: "Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг хоногт 50 шоометрээс их, эсхүл энэ хуулийн 10.1.12-д заасан аюултай бохирдуулах бодис агуулсан хаягдал ус гаргадаг ус бохирдуулагчид усны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн сав газрын захиргаа, хоногт 50 шоометрээс бага хаягдал ус гаргадаг ус бохирдуулагчид сав газрын захиргааны дүгнэлтийг үндэслэн сум, дүүргийн Засаг дарга олгоно"; 24.4-т заасан: "Ус ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь ахуйн бохир ус зайлуулах цэгээ эрүүл мэндийн болон байгаль орчны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний тогтоосон журмын дагуу ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулсан байна";

- Мөн хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4-т заасан: "Хоногт 100 шоометрээс их ус ашиглах, эрчим хүч, усан тээврийн зориулалтаар ашиглуулах дүгнэлтийг усны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, 50-100 шоометр ус болон усан орчин ашиглуулах дүгнэлтийг сав газрын захиргаа, 50 шоометр хүртэлх ус ашиглуулах, хурын ус хуримтлуулж, хөв, цөөрөм байгуулах, суваг, шуудуу татах дүгнэлтийг аймаг, нийслэлийн байгаль орчны алба тус тус гаргана";

- Мөн хуулийн 30 дугаар зүйлд заасан: "Ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тавигдах шаардлага"-ыг хэрэгжүүлж ажиллах; 30.1.1-т заасан ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээнд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх; 30.1.3-т заасан: хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл авах, ашиглалтын явцад гарах бохир усыг хаягдал усны стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж, төвлөрсөн ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх, эсхүл шууд зайлуулах; 30.1.4-т заасан: ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг тоолууржуулах; 30.1.5-т заасан: ус, рашааны нөөц ашигласны болон ус бохирдуулсны төлбөр төлөх;

- Мөн хуулийн 30.2.2-т заасан: үйл ажиллагаанаас гарах хаягдал ус, рашааныг цэвэрлэх байгууламж барьж ашиглах, эсхүл зайлуулах цэг тогтоолгох";

- Газрын тухай хуулийн 56 дугаар зүйлийн 56.6-д заасан: Хот, тосгоны өнгө үзэмж, эрүүл ахуйн нөхцлийг сайжруулах, газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх шаардлагын дагуу газар эзэмшигч нь эзэмшилд авсан газрын 10-аас доошгүй хувийг ногоон байгууламжтай байлгана гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллах;

- Зам, талбай тоосжилт дарах, ногоон байгууламжийн усалгаанд хур борооны усыг хуримтлуулж ашиглан, усны нөөцийг хэмнэж ажиллахыг "Сайншайн энерги майнинг" ХХК-д зөвлөж байна.

Ирээдүй хойч үедээ усны нөөцөө үлдээхийн төлөө усаа хамгаалъя, хуримтлуулъя, хамтран ажиллая!

Боловсруулсан:

УСНЫ НӨӨЦИЙН ХЭЛТЭС

Алтанзул

Боловсруулсан огноо:

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2025 оны 08 -р
сарын 06 -ны өдөр

Дугаар E-2507-000284

Улаанбаатар хот Утас:

265528, 265578

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр: Саншайн энерги майнинг ГХО-тай ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 8369933
Захирал: Luo Xiaoyong
Холбоо барих дугаар: 99112852
Факс :
И-мэйл хаяг :

2. Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: Дундговь аймгийн Гурвансайхан, Өлзийт сумдын нутагт орших
MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд “Цагаан дэлт”
нэртэй хайлуур жоншны орд

Байршил: Дундговь, Гурвансайхан, 2-р баг, Дэрсэнэ ус

Харьяалагдах сав газар: Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар

Хамаарах салбар: Уул уурхай

Төслийн дэлгэрэнгүй: 1. “Цагаан дэл” нэртэй хайлуур жоншны ордын MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн нөөцийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлийн 2023 оны 07 дугаар сарын 20-ны өдрийн ХХ-08-03 тоот дүгнэлтийн үндсэн дээр гаргасан Монголын геологийн албаны даргын 2023 оны 08 дугаар сарын 14-ний өдрийн п/56 тоот тушаалаар бодитой (В) зэрэглэлтэй нийт 200.62 мян.тн (дунджаар агуулга 60.64 %) болсноос, хүдэр дэх эрдсийн нөөц 60.77 мян.тн, хүдрийн нөөц 113.78 мян.тн, хүдэр дэх эрдсийн (С) зэрэглэлээр хайлуур жоншны хүдрийн нөөц 113.78 мян.тн, хүдэр дэх эрдсийн нөөц 64.06 мян.тн (дунджаар агуулга 56.3%), нийт (В+С) зэрэглэлээр хайлуур жоншны хүдрийн нөөц 214.0 мян.тн, хүдэр дэх эрдсийн нөөц 124.83 мян.тн (дунджаар агуулга 58.33 %), гэж ашигт малтмалын улсын нэгдсэн тоо бүртгэлд бүртгэжээ.

2. Төсөлд ашиглалтын үеийн бохирдол 3.4% буюу 5.52 мян.тн, хаягдал 5.1% буюу 8.72 мян.тн байхаар тооцож геологийн бодитой ба боломжит (В+С) зэрэглэлийн нөөцийг үйлдвэрлэлийн магадлал В' нөөцөд шилжүүлэн тооцсоноор нийт 167.9 мян.тн

хайлуур жоншны хүдэр, хүдэр дэх эрдсийн нөөц 96.67 мян.тн (дунджаар агуулга 57.58 %) гэжээ. Үйлдвэрлэлийн энэхүү нөөцийг олборлоход тулд 456.0 мян.м³ хөрс хуулалт хийхээр тооцжээ.

Жилд 100.0 мян.тн хүдэр олборлох хүчин чадалтайгаар 2 жилийн хугацаанд үйл ажиллагаа явуулахаар төлөвлөжээ.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Саншайн энерги майнинг

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
2	1 ээлжээр	240	108	12

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	108.0	хоногт 1 хүн	БОНБНҮТ-ийн хуудас 112, 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 3.1-т ажиллах хоног 210
Хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар ялгах	67900.0	тонн	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 3.1-т нийт 67,900 тн хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар ялган авахаар төлөвлөсөн байна. Технологид шаардлагатай нийт усны 70%-ийг эргэлтээр 30%-ийг нөхөн сэлбэлтээр ашиглана. (БОНБНҮТ-ийн 113 хуудас) $67,900 \text{ тн} \times 2.4 \text{ м}^3 = 162,960 \text{ м}^3$ хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар ялгахад шаардаглах усны хэмжээ $162,960 \text{ м}^3 \times 70 \% \text{ буюу } 114,072 \text{ м}^3$ - эргэлтээр ашиглах усны хэмжээ $162,960 \text{ м}^3 \times 30 \% \text{ буюу } 48,888 \text{ м}^3$ нөхөн сэлбэлтээр авч ашиглана. (Төлбөр тооцох усны хэмжээ) Шүүрлийн усны хэмжээ 122,591 м ³ байгаа нь технологийн усны хэрэглээг бүрэн хангаж байгаа тул хөнгөлөх хувь хэмжээг 100%-иар авлаа.
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих мод арчилгаа, усалгаа	500.0	ш	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 10-т 500 ш мод тарихаар төлөвлөсөн байна. 2025.05.09-ний Е-2504-000317 дугаартай усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд өөрийн эзэмшлийн гүний худгаас хангана гэсэн байна.

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Биологийн нөхөн сэргээлт	3000.0	м2	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 10-т нийт 3000 м2 талбайд нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөсөн байна. 2025.05.09-ний Е-2504-000317 дугаартай усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд өөрийн эзэмшлийн гүний худгаас хангана гэсэн байна.
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	33000.0	м2	2025 онд батлагдсан БОНБНҮТ-ийн хуудас 113-т зам талбайн тоосжилт дарах талбайн хэмжээг 33000 м2 гэсэн байна. 2025.05.09-ний Е-2504-000317 дугаартай усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд өөрийн эзэмшлийн гүний худгаас хангана гэсэн байна.
Шавхан зайлуулах шүүрлийн усны хэмжээ	583.77	м3	Төслийн БОНБНҮТ-ийн хуудас 112, ТЭЗҮ-ийн 42 дугаар хуудаст уурхайн үхлагад шүүрэн орж ирэх усны хэмжээг 583.77 м3/хон гэсэн.2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 3.1-т ажиллах хоног 210

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний худаг	Унд ахуй	4.0	345.6	Төслийн унд ахуйн усны хэрэглээг өөрийн эзэмшлийн талбайд гаргуулсан өрөмдмөл худаг (107° 0' 30.4", 45° 14'56.12')-аас хангахад хүрэлцээтэй гэсэн байна. (Усны газрын 2025.05.09-ний өдрийн Е-2504-000317 тоот усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт)
Шүүрлийн ус	Технологийн хэрэгцээнд	6.75	583.2	Төслийн технологийн усны хэрэгцээг уурхайн үхлагад орж ирэх (583.2 м3/хон) шүүрлийн усаар хангахад хүрэлцээтэй гэсэн байна. (Усны газрын 2025.05.09-ний өдрийн Е-2504-000317 тоот усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт)

7. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ :

Холбоо барих :

Нэмэлт мэдээлэл:

Баялаг баян ундарга

80072175

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
Гүний худаг	345.0	

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)

Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)

Шугамын голч, мм

Дамжуулах шугамын урт, м

10. Онцгой нөхцөл

- Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;
- Голын хамгаалалтын бүсэд хөрс хуулалт, олборлолт явуулахыг хориглоно;
- Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа голыг хамгаалах арга хэмжээ авах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх г.м;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу усны шугам, хоолой бүрд баталгаажсан онлайн тоолуур суурилуулах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.2-т заасны дагуу усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежер ажиллуулах үүрэгтэй тул хуульд заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлт хүчингүй болохыг анхаарах;
- Хаягдлын сангийн зургийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, Усны газраар дүгнэлт гаргуулах;

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давтамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	108	хоногт 1 хүн	0.15	210.0	Хоног	3,402.00	0.00	3,402.00
Хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар ялгах	67900	тонн	2.4	1.0	Удаа	162,960.00	162,960.00	0.00
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих мод арчилгаа, усалгаа	500	ш	0.04	12.0	Удаа	240.00	0.00	240.00
Биологийн нөхөн сэргээлт	3000	м2	0.004	12.0	Удаа	144.00	0.00	144.00
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	33000	м2	0.002	12.0	Хоног	792.00	0.00	792.00
Шавхан зайлуулах шүүрлийн усны хэмжээ	584	м3	1.0	210.0	Хоног	122,591.70	0.00	122,591.70
Нийт						290,129.70	162,960.00	127,169.70

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	3402.00	Газрын доорх ус	0.0	88.80	302,097.60	0.0	302,097.60
Хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар	0.00	Газрын	0.0	2331.00	0.00	0.0	0.00

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
ялгах		доорх ус					
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих мод арчилгаа, усалгаа	240.00	Газрын	0.0	74.00	17,760.00	0.0	17,760.00
Биологийн нөхөн сэргээлт	144.00	Газрын	0.0	74.00	10,656.00	0.0	10,656.00
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	792.00	Газрын	0.0	185.00	146,520.00	0.0	146,520.00
Шавхан зайлуулах шүүрлийн усны хэмжээ	122591.70	Газрын	0.0	888.00	108,861,429.60	0.0	108,861,429.60
Нийт	127,169.70				109,338,463.20		109,338,463.20

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

- Нөхөн сэлбэлтээр авах усны хэмжээг 30%-иас хэтрүүлэхгүй байх;
- Уурхайн шүүрлийн усыг ногоон байгууламжийн усалгаа болон зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах;
- Ахуйн бохир усыг зохих стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж, халдваргүйжүүлэн зам, талбайн тоосжилт, биологийн нөхөн сэргээлтэд эргүүлэн ашиглах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх.
- Усыг ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээнд хэмнэлттэй ашиглах, усны алдагдлыг бууруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

- Ус ашиглуулах дүгнэлтийн онцгой нөхцөлийг хангаж ажиллаагүй тохиолдолд дараа оны ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй болохыг анхаарч ажилдлана уу;
- Усны тухай хуулийн 28.6-д заасны дагуу Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргаанаас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, зохих журмын дагуу гэрээ байгуулах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус татах шугам хоолой бүрд баталгаажуулсан онлайн тоолуур суурилуулж, тоолуурын заалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож, Төсвийн тухай хуулийн 23.6.5-д заасны дагуу төсөвт төвлөрүүлэх;
- Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах;
- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа жилийн эхний улиралд багтаан гаргуулах;
- Жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх;
- Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны нөөц ашигласны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцохыг анхаарах;
- Үйл ажиллагаа нь зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед Сав газрын захиргаа болон холбогдох төрийн захиргааны байгууллагуудад даруй мэдэгдэж, тухайн оны ус ашиглалтын тайланд тусгаж ирүүлэх;
- Усны тухай хуулийн 7.5-д заасны дагуу улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус ашиглалтын тайлан (газрын доорх усны хяналт шинжилгээний мэдээ, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээ)-г 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны дотор Усны газарт office@water.gov.mn цахим хаягаар болон холбогдох газруудад хүргүүлж ажиллах;

Боловсруулсан:

УС АШИГЛАЛТЫН ХЭЛТЭС

Б.АЛТАНЗУЛ

Боловсруулсан огноо:

2025.08.05

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМ
**УМАРД ГОВИЙН
ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН ДУНДАД
ТАЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА**

Найрамдал баг, Сүмбэр сум, Говьсүмбэр аймаг, 42015

Утас/Факс: (976) 7054 3599,

Цахим шуудан: umardgobi14@gmail.com,

Цахим хуудас: www.umardgobi.met.gov.mn

2025.08.12 № 186

танай 2025.08.08-ны № 25/534/91-Т

**“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ”
ГХО-ТАЙ ХХК-Д**

Монгол улсын “Усны тухай хууль”-ийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 28.7, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг “Усны газар”-ын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн Е-2507-000284 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг үндэслэн “Саншайн энерги майнинг” ГХО-тай ХХК-д 2025 оны ус ашиглах зөвшөөрөл олгож, гэрээг байгуулан хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хувийг: Дундговь аймгийн Татварын хэлтэс,
Байгаль орчны газарт
Хавсралт ~~7~~ хуудастай.

ДАРГА

Б.ОТГОНСҮРЭН

УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН
ДУНДАД ТАЛЫН САВ ГАЗРЫН
ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН
ТУШААЛ

2025 оны 08 сарын 11 өдөр

Дугаар А/24

Сүмбэр сум

Зөвшөөрөл олгох тухай

Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 28.7, 29 дүгээр зүйлийн 29.1, 17 дугаар зүйлийн 17.1.10 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн № Е-2507-000284 дугаартай дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг тус тус үндэслэн **ТУШААХ** нь:

1. Дундговь аймаг, Гурвансайхан сум Өлзийт сумдын нутагт байрлах “Саншайн энерги майнинг” ГХО-тай ХХК-ийн хайлуур жоншны уурхайд ашиглах ашиг олох зориулалтаар унд ахуй 3,402 шоометр, хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар ялгах 162,960 шоометр (хөнгөлсөн), Тэрбум үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарихад 240.0 шоометр, биологийн нөхөн сэргээлт 144.0 шоометр, зам талбайн тоосжилт дарах 792.0 шоометр, шавхан зайлуулах шүүрлийн ус 122,591.7 шоометр буюу нийт 127,169.7 шоометр усыг 1 жилийн хугацаагаар “Саншайн энерги майнинг” ГХО-тай ХХК-д ашиглахыг зөвшөөрсүгэй.

2. “Саншайн энерги майнинг” ГХО-тай ХХК-ийн ус ашиглалтын байдалд байнгын хяналт тавин ажиллахыг Газрын доорх усны нөөц ашиглалтын асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн (Б.Сарантуяа)-д үүрэг болгосугай.

3. Монгол Улсын “Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай” хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.20-д заасны дагуу ус ашиглах зөвшөөрлийн хураамжийг Гурвансайхан сумын Төрийн сан банкны дансанд тушаах, Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.6.5-д заасны дагуу үйлдвэрлэл үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөрийг Дундговь аймгийн төсөвт гэрээнд заасан хугацаанд төвлөрүүлэхийг “Саншайн энерги майнинг” ГХО-тай ХХК-ийн захирал (LUO XIAOYONG)-д үүрэг болгосугай.

4. Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1 дэх заалтын дагуу ус ашиглагчийн үүрэг, тавигдах шаардлагыг ханган ажиллах, усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээнээс хэтрүүлэн хэрэглэхгүй байх болон Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5

дахь заалтын дагуу усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, тайланг 2025 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлэхийг "Саншайн энерги майнинг" ГХО-тай ХХК-ийн захирал (LUO XIAOYONG)-д даалгасугай.

ДАРГА Б.ОТГОНСҮРЭН

ТТ66849 4613376

БАТЛАВ.
УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН
ДУНДАД ТАЛЫН САВ ГАЗРЫН
ЗАХИРГААНЫ ДАРГА

.....Б.ОТГОНСҮРЭН/

БАТЛАВ.
“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ”
ГХО-НИЙ ЗАХИРАЛ:

...../BUO XIAOYONG/

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 08 сарын 11-ны өдөр

Дугаар- 20

Чойр хот

Нэг. Ерөнхий зүйл

Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 28.7, 29 дүгээр зүйлийн 29.1-д заасны дагуу Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч Агентлаг “Усны газар”-ын гаргасан 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ний өдрийн № E-2507-000284 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны даргын олгосон 2025 оны 08 дугаар сарын 11-ний өдрийн А/27 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай тушаалыг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны Газрын доорх усны нөөц ашиглалтын асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн Б.Сарантуяа

Ус ашиглагчийг төлөөлж: Дундговь аймаг, Гурвансайхан сум Өлзийт сумдын нутагт 2-р баг Дэрээнэ ус, 9019007705 улсын бүртгэлийн дугаартай, 8369933 регистрийн дугаартай “Саншайн энерги майнинг” ГХО-ний Байгаль орчны мэргэжилтэн Х.Уянга нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: MV-022599 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй “Цагаан дэлт” хайлуур жоншны орд

2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 3.1-т нийт 67900 тн хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар ялган авахаар төлөвлөсөн. Технологид шаардлагатай нийт усны 70%-ийг эргэлтээр 30%-ийг нөхөн сэлбэлтээр ашиглана. Шүүрлийн усны хэмжээ 122591 м³ байгаа нь технологийн усны хэрэглээг бүрэн хангаж байна. Уулын ажлын төлөвлөгөөний маягт 10-т 500 ширхэг мод тарьж 3000м² талбайд нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөсөн. Зам талбайн тоосжилт дарах талбайн хэмжээ 33000м² байна.

2.2. Нийт ашиглах усны хэмжээ: 127*169.7 м³/жил

2.2.1. Ашиг олох зориулалтаар унд ахуй: 3*402 м³/жил

2.2.2. Хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар ялгах: 162*960 м³/жил /хөнгөлсөн/

2.2.3. Тэрбум үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарихад: 240.0 м³/жил

2.2.4. Биологийн нөхөн сэргээлт: 144.0 м³/жил

2.2.5.Зам талбайн тоосжилт дарах: 792.0 м³/жил

2.2.6. Шавхан зайлуулах шүүрлийн усны хэмжээ: 122*591.7 м³/жил

2.3. Усны чанар, найрлага: Усны чанарын шинжилгээ хийгээгүй.

2.4. Усны эх үүсвэр: Усны газрын 2025.05.09-ний өдрийн E-2504-000317 тоот усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтэд төслийн унд ахуйн усны хэрэглээг өөрийн эзэмшлийн талбайд гаргуулсан өрөмдмөл худгаас хангахад хүрэлцээтэй гэсэн байна. Технологийн усны хэрэгцээг уурхайн ухлагад орж ирэх $583.2\text{ м}^3/\text{хон}$ шүүрлийн усаар хангахад хүрэлцээтэй гэсэн байна.

2.4.1. Байршил: Дундговь аймаг Гурвансайхан сумын нутагт орших үйлдвэрийн талбайд

2.4.2. Солбицол: 1-р худаг х-107 0 30.4 у-45 14 56.12 ундарга 4.0л/с

2.4.3. Барилга байгууламж: Гүний худаг

2.4.4. Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк:

2.5. Хаягдал ус:

Хаях цэгийн байршил:

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ: Усны биохимийн шинжилгээний дүнг хавсаргана. /Биохимийн шинжилгээ хийлгээгүй./

Жинлэгдэх бодис, кг:.....

Органик бодис, кг:.....

Эрдэс бодис, кг:.....

Хүнд металл, кг:.....

Аюултай бохирдуулах бодис, гр:.....

2.7. Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

2.9. Усны тоолуур:

2.10. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:

Ашиг олох зориулалтаар унд ахуй $3\cdot402\text{ м}^3/\text{жил}$, Хайлуур жоншны хүдрийг гар аргаар ялгах: $162\cdot960\text{ м}^3/\text{жил}$ /хөнгөлсөн/, Тэрбум үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарихад $240.0\text{ м}^3/\text{жил}$, биологийн нөхөн сэргээлт $144.0\text{ м}^3/\text{жил}$, зам талбайн тоосжилт дарах $792.0\text{ м}^3/\text{жил}$, шавхан зайлуулах шүүрлийн усны хэмжээ $122\cdot591.7\text{ м}^3/\text{жил}$ газрын доорх усны төлбөрийн хэмжээг Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолоор баталсан Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт тогтоосон газрын доорх усны экологи-эдийн засгийн суурь үнэ, Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолд заасан ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр, Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолд заасан газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөрийг урьдчилсан байдлаар тооцвол

Ашиг олох зориулалтаар ашиглахад газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$1\text{ м}^3\text{ газрын доорх усны үнэ } 3\cdot700\text{ төг}/\text{м}^3 \times 0.16 \times 1.5 = 88.8\text{ төг}/\text{м}^3$$

- $3\cdot700\text{ төг}/\text{м}^3$ - Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт тогтоосон газрын доорх усны экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ:

- (15%)- Засгийн газрын 2013 оны 326-р тогтоолын 9-т газрын доорх ус ашигласны төлбөрийн хувь, хэмжээ. Монгол Улсын Засгийн газрын тогтоол 2022 оны 11 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 416 дугаар тогтоолоор өөрчлөлт орсон/

- 0.16- Ашиг олох зориулалтаар газрын доорх ус ашигласныг тооцох итгэлцүүр

$$3'402 \text{ м}^3/\text{жил} \times 88.8 \text{ төг}/\text{м}^3 = 302'097.6 \text{ төгрөг}$$

Тэрбум үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарихад болон биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах усны нөөц ашигласаны төлбөр:

$$\underline{1\text{м}^3 \text{ газрын доорх усны үнэ } 3'700 \text{ төг}/\text{м}^3 \times 0.1 \times 0.25 = 74.0 \text{ төг}/\text{м}^3}$$

- 3'700 төг/м³- Засгийн газрын 2011 оны 302-р тогтоолоор Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт тогтоосон газрын доорх усны экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ:
- (10%)- Засгийн газрын 326-р тогтоолын 9-д заасан газар тариалангийг үйлдвэрлэлд газрын доорх ус ашигласныг тооцох төлбөрийн хувь:
- 0.25 – Засгийн газрын 327-р тогтоолоор Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт тогтоосон ногоон байгууламж, мод усалгааны зориулалтаар газрын доорх усыг ашиглахад тооцох итгэлцүүр

$$384 \text{ м}^3/\text{жил} \times 74.0 \text{ төг} = 28'416 \text{ төгрөг}$$

Зам талбайн тоосжилт усалгаанд ашиглах усны төлбөр:

$$\underline{1\text{м}^3 \text{ газрын доорх усны үнэ } 3700 \text{ төг}/\text{м}^3 \times 0.2 \times 0.25 = 185 \text{ төг}/\text{м}^3}$$

- 3700 төг/ м³ Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт тогтоосон газрын доорх усны экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ:
- (20%)-326-р тогтоолын 4-д заасан авто зам, засварт ашиглах зориулалтаар газрын доорх ус ашигласныг тооцох төлбөрийн хувь хэмжээ.
- 0.25- Авто зам, засварт ашиглах зориулалтаар газрын доорх ус ашигласныг тооцох итгэлцүүр

$$792 \text{ м}^3/\text{жил} \times 185 \text{ төг}/\text{м}^3 = 146'520 \text{ төгрөг}$$

Уурхайд шүүрлээр орж ирэх ус буюу шавхан зайлуулах газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$\underline{1\text{м}^3 \text{ газрын доорх усны үнэ } 3700 \text{ төг}/\text{м}^3 \times 0.15 \times 1.6 = 888.0 \text{ төг}/\text{м}^3}$$

- 3700 төг/м³ Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт тогтоосон газрын доорх усны экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ:
- (15%)- Засгийн газрын 326-р тогтоолын 7(в)-д заасан усыг шавхан зайлуулах усны хувь хэмжээ.
- 1.6- Засгийн газрын 327-р тогтоолд заасан Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газарт шавхан зайлуулах зориулалтаар газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох итгэлцүүр.

$$122'591.7 \text{ м}^3/\text{жил} \times 888 \text{ төг}/\text{м}^3 = 108'861'429.6 \text{ төгрөг}$$

Нийт төлбөр: = 302'097.6 төгрөг + 28'416 төгрөг + 146'520 төгрөг + 108'861'429.6 төгрөг = 109'338'463.2 төгрөг

/Нэг зуун есөн сая гурван зуун гучин найман мянга дөрвөн зуун жаран гурван төгрөг хоёр мөнгө/

Үйлдвэрийн хэрэгцээнд ашиглах 127'169.7 м³/жил газрын доорх усны төлбөр болох 109'338'463.2 төгрөг /Нэг зуун есөн сая гурван зуун гучин найман мянга дөрвөн зуун жаран

гурван төгрөг хоёр мөнгө// -ийг Дундговь аймгийн Төрийн сан банкны 100080000944 тоот дансанд төвлөрүүлнэ.

Усны нөөц ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төлсөн мэдээ тайланг бүтэн жилээр гаргаж ирүүлнэ.

Гурав. Талуудын эрх үүрэг

3.1. Ус ашиглуулагч нь Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.7, 17.1.9, 17.1.10 дахь заалтын дагуу эрх эдэлнэ.

3.2. Ус ашиглагч нь дараах үүрэгтэй:

3.2.1. Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.1 дэх заалтын дагуу ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээнд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх.

3.2.2. Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь заалтын дагуу усны мэдээллийн санг бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээг сав газрын захиргаанд гаргаж өгнө.

3.2.3. Ажилчдын ундны усыг “Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ” MNS0900:2018 стандартын шаардлагад нийцсэн усаар хангаж, улиралд 1 удаа байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэж, хариуг Сав газрын захиргаанд ирүүлэх;

3.2.4. Ус ашиглалтын байдалтай холбоотой асуудлыг тухай бүрт нь мэдэгдэж, шаардлагатай тохиолдолд Сав газрын захиргааны холбогдох мэргэжилтнийг дуудаж газар дээр нь шийдвэрлэж байх.

3.2.5. “Усны тухай хууль”-ийн 6 дугаар зүйлийн 6.2.3, 30 дугаар зүйлийн 30.1.2 дахь заалтуудын дагуу газрын доорх усны дотоод хяналтын цэгийг байгуулан ажиллах.

3.2.6. Тухайн сумын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч эсвэл байгаль орчны мэргэжилтнийг тус тус байлцуулан тоолуурын заалтыг сар бүрийн эхний болон эцсийн заалтыг акт, зургаар баталгаажуулалт хийж 1 хувийг Сав газрын захиргаанд ирүүлээгүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлтээр гарсан төлбөрийг 100 хувь барагдуулах;

3.2.7. Улирал бүр 2-оос доошгүй удаа хаягдал усны холимог сорьц авч, байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэж, хариу дүнг улирал бүрийн сүүлийн сарын 15-ны дотор Усны газар болон Сав газрын захиргаанд ирүүлэх;

3.2.8. Хаягдал бохир усыг стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж, цэвэрлэсэн усаа ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах;

3.2.9. Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;

3.2.10. Голын хамгаалалтын бүсэд хөрс хуулалт, олборлолт явуулахыг хориглоно;

3.2.11. Хаягдлын сангийн зургийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, Усны газраар баталгаажуулах;

3.2.12. Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа голыг хамгаалах арга хэмжээ авах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх;

3.2.13. Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.4-д заасны дагуу усны шугам, хоолой бүрд баталгаажсан онлайн тоолуур суурилуулах;

3.2.14. Гэрээнд заасан хэмжээнээс илүү ус ашигласан тохиолдолд Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 12 дугаар сарын 26-ны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу усны нөөц ашигласны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцно.

3.2.15. Усыг гэрээнд зааснаас бусад зориулалтаар, буюу хэмжээнээс хэтрүүлэн ашигласнаа нуун дарагдуулсан, зөвшөөрсөн хэмжээнээс хэтрүүлэн ашигласан, усны төлбөр төлөхөөс зайлсхийсэн бол “Зөрчлийн тухай” хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

3.2.16. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар:

- Нөхөн сэлбэлтээр авах усны хэмжээг 30%-ийг иас хэтрүүлэхгүй байх.
- Уурхайн шүүрлийн усыг ногоон байгууламжийн усалгаа болон зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах.
- Ахуйн бохир усыг зохих стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж, халдваргүйжүүлэ зам талбайн тоосжилт, биологийн нөхөн сэргээлтэд эргүүлэн ашиглах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэн ажиллах
- Усыг ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээнд хэмнэлттэй ашиглах, усны алдагдлыг бууруулах арга хэмжээ авч ашиглах.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Ус ашиглуулагч нь 2025 оны 12 дугаар сарын 30-ны дотор ус ашиглалтын тайлан болон усны нөөц ашигласны төлбөрийн мэдээг хүлээн авч гэрээний биелэлтийг дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд, нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.9, 29 дүгээр зүйлийн 29.3 дахь заалтууд болон дор дурьдсан үндэслэлээр хугацаанаас өмнө цуцална.

4.5.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн.

4.5.2. Аль нэг тал нь татан буугдсан бол.

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны Газрын доорх усны нөөц ашиглалтын асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн

 /Б.Сарантуяа/

Хаяг: Монгол улс, Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 2-р багтоот 205, Ногоон хөгжлийн төв,
Харилцах утас: 7054-3598, 8605-1533

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

“Сансайд Энержи Майнинг” ГХО-ийн байгаль орчны мэргэжилтэн

/Х.Уянга/

Хаяг: Дундговь аймаг, Гурван сайхан сум, 2-р баг, Дэрсэнэ ус
Харилцах утас: 99112852

Сум, дүүрэг, хороо Гурвансайхан сум 2-р баг
 Эзэмшигч иргэн, байгууллагын нэр "Ганшайн Энержи инжинжинг" ХХК
 Өрөмдмөл худгийн нэр

Улсын №

Байршиж буй газрын нэр, хаяг Дундговь аймгад Гурвансайхан сум, Дархан-Уул аймгад 2-р баг Цагаан дэм

Усны ашиглах гэрээний №

Ус ашиглах эрхийн бичгийн нэр №

Худаг гаргасан (аж ахуйн нэгж) Тайжия Үс ХХК
 тамга
 2025 он 7 сар 20 өдөр

Баталгаажуулсан:

Дундговь аймаг (нийслэл)-ийн Байгаль орчны албаны
 тамга
 Дарга
 2025 он 4 сар 21 өдөр
 0824060049
 902573 4-УЕТ 26175

Худгийн байршлын солбилцол

Уртраг: 107°0'30.4"
 Өргөрөг: 45°14'56.12"
 Үнэмлэхүй өндөр: 1202 м,

Аймгийн код	Сумын код	Худгийн зориулалтын код
Аймгийн код	Сумын код	Худгийн зориулалтын код

Дундговь аймгийн, хотын Гурвансайхан сумын
 дүүргийн, хорооны, багийн Цагаан дэм гэдэг газарт,
Үс ахуй (укуулалт, усан хангамж г.м) -Д зориулан.

Цагаан дэм аймгийн, (хотын)
Тайжия Үс компанийн Н.Батжаргал менежер
 ахлагчтай анги, бригад POWER-1000 маркийн
 станоккоор Усны зориулалт аргаар уул

худгийн цооногийг 2025 он 7 сарын 17-өдрөөс 2025 он
4 сарын 21 өдөр хүртэл өрөмдөж гаргав.

СТАНДАРТ,
ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ГАЗАР

УСНЫ ТООЛУУРЫН
БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 251584

.....-Д
(хэрэглэгчийн нэр)
ашиглаж байгаа LXSG загварын 10.0 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 32 мм-ийн голчтой № 202301686 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 018 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2027 оны 07 -р сарын 03 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Лабораторийн тэмдэг

Шалгалтын дараах заалт: 00001 м³

Улсын шалгагчийн
гарын үсэг, тэмдэг

2025 оны 07 -р сарын 03 -ны өдөр

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction InformationЖурналын /Journal No: **31921756**Системийн огноо/System Date: **2025-09-17 16:49:53**

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5130143331	САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ	1,356,642.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 060000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК	1,356,642.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 5176120446	Нэр/Name ТАТВАРЫН ЕРӨНДИЙ ГАЗАР		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

3250602435131; 6369933; 99999219**Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers****Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:****Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:****Гарын үсэг/Signature:****Тамга/Stamp:**

_____ Он/Year (YYYY) _____ Сар/Month (MM) _____ Өдөр/Day (DD)

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК

**УНД АХУЙНД АШИГЛАДАГ ХУДГИЙН 2025 ОНЫ 09 ДҮГЭЭР САРД УСНЫ ТООЦОО
НИЙЛСЭН АКТ**

2025.10.01

Цагаан дэлт

“Саншайн энержи майнинг” ХХК нь 09 дүгээр сард 257 м³ ус ашигласан байна. Уурхайд шүүрлийн ус гараагүй байсан. Тоолуурын зургийг баталгаажуулж ажилласан.

Худгийн дугаар	2025.08.31-ны байдлаар	2025.09.30-ны байдлаар	Хэрэглэсэн ус
Тоолуурын заалт			
Унд ахуйн худаг /кэмп/	582 м ³	839 м ³	257 м ³
09 дүгээр сард 257 м³			
			
2025.08.31		2025.09.30	

ГУРВАНСАЙХАН СУМЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

ХЯНАЛТ ТАВЬЖ, БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ТАТВАРЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧ

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БАЙЦААГЧ

Д.ЗАГДСҮРЭН

Г.АЛТАНГЭРЭЛ

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК-ИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

ТАНИЛЦАЖ, ХЯНАСАН:

“ЦАГААН ДЭЛТ” УУРХАЙН ГЕОЛОГИЧ

ХЯНАЛТ ТАВЬЖ, АКТ ҮЙЛДСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН

Х.БАТ-ЭРДЭНЭ

Б.ОДХҮҮ-?

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction InformationЖурналын /Journal No: **24743621**Системийн огноо/System Date: **2025-10-13 15:09:18**

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5130143331	САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ	599,067.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 050000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name	599,067.00 MNT	1.00
	5176120446	ТАТВАРЫН ЕРӨНДИЙ ГАЗАР		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

3250602435131; 6369933; 99999219**Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers****Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:****Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:****Гарын үсэг/Signature:****Тамга/Stamp:**

____ Он/Year (YYYY) ____ Сар/Month (MM) ____ Өдөр/Day (DD)

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК

**УНД АХУЙНД АШИГЛАДАГ ХУДГИЙН 2025 ОНЫ 10 ДУГААР САРД УСНЫ ТООЦОО
НИЙЛСЭН АКТ**

2025.11.05

Цагаан дэлт

“Саншайн энержи майнинг” ХХК нь 10 дугаар сард 7 м³ ус ашигласан байна. Уурхайд шүүрлийн ус гараагүй байсан. Тоолуурын зургийг баталгаажуулж ажилласан.

Худгийн дугаар	2025.09.30-ны байдлаар	2025.10.31-ны байдлаар	Хэрэглэсэн ус
Тоолуурын заалт			
Унд ахуйн худаг /кемп/	839 м ³	846 м ³	7 м ³
10 дугаар сард 7 м³			
			
2025.09.30		2025.10.31	

ГУРВАНСАЙХАН СУМЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

ХЯНАЛТ ТАВЬЖ, БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ТАТВАРЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧ

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БАЙЦААГЧ

Д.ЗАГДСҮРЭН

Г.АЛТАНГЭРЭЛ

“САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ” ХХК-ИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

ТАНИЛЦАЖ, ХЯНАСАН:

“ЦАГААН ДЭЛТ” УУРХАЙН ГЕОЛОГИЧ

ХЯНАЛТ ТАВЬЖ, АКТ ҮЙЛДСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН

Х.БАТ-ЭРДЭНЭ

Б.ОДХҮҮ

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын /Journal No: 7283306

Системийн огноо/System Date: 2025-11-14 10:35:26

Дт	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5130143331	САНШАЙН ЭНЕРЖИ МАЙНИНГ	15,617.00 MNT	1.00
Кт	Банкны дугаар/Branch No 050000	Банкны нэр/Bank Name ХААН БАНК	15,617.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number 5176120446	Нэр/Name ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

3250602435131; 8369933; 99999219

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:

Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:

Гарын үсэг/Signature:

Тамга/Stamp:

____ Он/Year (YYYY) ____ Сар/Month (MM) ____ Өдөр/Day (DD)

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/05-26/1

Захиалагч: “Геодата” ХХК
Дээж авсан цэг: “Саншайн энерги майнинг” ХХК, Дундговь аймаг, Гурвансайхан, Өлзийт сум
Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 19 өдөр
Шинжилгээ хийсэн огноо: 05 сарын 26

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг-экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O
Зүс 1											
1	0-10	8.46	0.036	0.088	0.84	1.12	0.29	7	9	2.3	9
2	10-30	8.42	0.014	0.033	0.66	0.80	0.07	10	9	2.4	5
Зүс 2											
3	0-9	8.37	0.031	0.076	0.52	0.96	0.24	6	11	2.1	4
4	9-27	8.40	0.022	0.053	0.73	0.96	0.15	6	11	2.6	4
Зүс 3											
5	0-10	8.36	0.033	0.079	0.71	1.60	0.26	11	9	2.6	4
6	10-29	8.41	0.035	0.085	0.63	2.40	0.28	8	14	2.0	2
Зүс 4											
7	0-10	8.43	0.029	0.071	1.12	0.00	0.22	12	10	2.6	5
8	10-29	8.55	0.035	0.084	0.76	1.76	0.28	10	14	2.7	4
Зүс 5											
9	0-8	8.22	0.037	0.089	0.98	2.76	0.30	9	15	2.1	4
10	8-28	8.58	0.041	0.099	0.81	3.04	0.34	7	17	2.8	4
Зүс 6											
11	0-10	8.48	0.026	0.064	0.78	0.96	0.19	7	9	2.6	5
12	10-29	8.62	0.034	0.082	0.53	1.92	0.27	7	14	2.3	2
Зүс 7											
13	0-8	8.61	0.034	0.083	0.73	1.76	0.27	8	15	2.8	7
14	8-32	8.70	0.058	0.141	0.32	3.04	0.51	7	15	3.0	5
Зүс 8											
15	0-9	9.52	0.094	0.229	0.51	1.60	0.87	5	7	2.3	9
16	9-29	9.76	0.184	0.447	0.29	4.80	1.77	3	12	2.8	7
Зүс 9											
17	0-9	8.68	0.048	0.117	0.41	1.60	0.41	5	9	3.0	19
18	9-30	8.60	0.031	0.076	0.57	1.28	0.24	6	11	2.7	5
Зүс 10											
19	0-10	8.10	0.384	0.932	1.16	1.60	3.77	5	19	2.7	7
20	10-26	8.42	0.256	0.622	0.27	6.40	2.49	5	14	3.4	2

Зүс 12								
23	0-10	2.8	70.0	9.5	8.2	3.8	5.7	17.7
24	10-31	3.1	72.9	8.5	6.2	4.1	5.2	15.5
Зүс 13								
25	0-8	4.2	76.6	7.3	4.1	2.6	5.2	11.9
26	8-30	7.3	72.1	8.6	5.8	1.6	4.6	12.0

1. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН, ИГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо		Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 3297:2019		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	
1	Зүс 2	1.2*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1	
2	Зүс 4	2.3*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1	
3	Зүс 6	1.9*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1	
4	Зүс 9	3.2*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1	
5	Зүс 13	2.7*10 ⁵	≥0.1	1	≥0.1	1	

1. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Зүс 2	0-9	0.0	15.2	0.0	22.4	13.0	4.6
Зүс 4	0-10	28.6	20.4	0.0	32.8	14.2	6.8
Зүс 6	0-10	0.0	13.9	0.0	17.2	12.4	4.1
Зүс 9	0-9	14.3	20.4	0.0	28.6	16.0	5.5
Зүс 13	0-8	0.0	20.1	0.0	8.2	12.4	1.4
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах тувшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжсэнд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 5367:2004, MNS6341:2012, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУТАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

Зүс 11											
21	0-9	8.60	0.049	0.119	1.03	1.76	0.42	9	10	2.8	10
22	9-26	8.66	0.050	0.122	0.33	4.48	0.43	7	13	3.0	2
Зүс 12											
23	0-10	8.57	0.030	0.072	0.72	0.80	0.23	6	10	2.9	5
24	10-31	8.55	0.030	0.072	0.45	0.96	0.23	7	14	2.9	4
Зүс 13											
25	0-8	8.32	0.040	0.096	0.77	1.60	0.33	11	17	3.4	5
26	8-30	8.52	0.033	0.080	0.62	1.92	0.26	7	8	3.2	2

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Зүс 1								
1	0-10	4.8	60.7	13.6	8.5	6.5	5.9	20.9
2	10-30	5.9	64.9	11.6	7.2	4.3	6.1	17.6
Зүс 2								
3	0-9	6.7	66.8	9.8	7.2	3.4	6.1	16.7
4	9-27	4.8	69.2	8.7	6.3	2.7	8.3	17.3
Зүс 3								
5	0-10	3.9	68.6	10.2	8.5	1.7	7.1	17.3
6	10-29	2.9	67.8	11.4	9.2	2.3	6.4	17.9
Зүс 4								
7	0-10	5.3	69.9	8.5	7.9	3.2	5.2	16.3
8	10-29	3.2	68.1	12.1	9.5	2.3	4.8	16.6
Зүс 5								
9	0-8	4.3	66.1	10.5	8.2	7.2	3.7	19.1
10	8-28	5.6	61.5	13.5	10.8	3.7	4.9	19.4
Зүс 6								
11	0-10	2.3	67.8	11.5	8.6	4.1	5.7	18.4
12	10-29	4.1	69.9	9.5	7.5	2.8	6.2	16.5
Зүс 7								
13	0-8	5.9	68.4	8.1	8.2	3.5	5.9	17.6
14	8-32	6.5	67.7	9.3	9.1	2.7	4.7	16.5
Зүс 8								
15	0-9	6.2	61.9	11.3	8.3	4.2	8.1	20.6
16	9-29	5.1	55.8	13.5	13.5	3.2	8.9	25.6
Зүс 9								
17	0-9	9.8	71.0	7.3	7.1	2.1	2.7	11.9
18	9-30	11.5	67.9	6.9	5.3	3.3	5.1	13.7
Зүс 10								
19	0-10	4.1	67.3	10.8	7.3	5.9	4.6	17.8
20	10-26	1.9	57.9	14.6	12.4	4.7	8.5	25.6
Зүс 11								
21	0-9	3.7	64.5	11.7	10.2	2.6	7.3	20.1
22	9-26	4.6	65.0	10.5	9.8	3.2	6.9	19.9